

การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอด้วยเทคนิคการปักของชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี
DESIGN AND DEVELOPMENT OF TEXTILE PRODUCTS USING EMBROIDERY OF
THAI SHONG DUM : A CASE STUDIES OF SUPHANBURI PROVINCE

ภัทรรวี พิรุฬรัตน์นกร
PATRAWEE PIRUNRATTANAKORN

โครงการนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ปีการศึกษา 2556

สารนิพนธ์

การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอด้วยเทคนิคการปักของชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี

DESIGN AND DEVELOPMENT OF TEXTILE PRODUCTS USING EMBROIDERY OF
THAI SHONG DUM : A CASE STUDIES OF SUPHANBURI PROVINCE

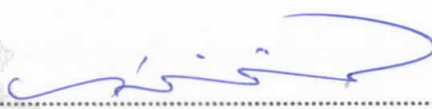

โครงการนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิชาโครงการออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ
ตามหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ
คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ปีการศึกษา 2556

ชื่อโครงการ การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอด้วยเทคนิคการปักของชาวไทยทรงดำ จังหวัด
สุพรรณบุรี
ชื่อนักศึกษา นางสาวภัทรวิ พิรุพหรัตนากร
สาขาวิชา ออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ อริยะเครือ
นายศรัณย์ จันทร์แก้ว

สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร อนุมัติให้นับโครงการนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาบัณฑิต

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ อริยะเครือ)
หัวหน้าสาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ

คณะกรรมการสอบโครงการ

 ประธานกรรมการ กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ อริยะเครือ) (นายศรัณย์ จันทร์แก้ว)

 กรรมการ กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรูญ คล้ายจ้อย) (นางกัญญา ญาณวิโรจน์)

 กรรมการ กรรมการ
(นายทวิศักดิ์ สาสงเคราะห์) (นางชลธิชา สาริกานนท์)

ลิขสิทธิ์ของสาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น

ชื่อโครงการ	การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอด้วยเทคนิคการปักของชาวไททรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี
ชื่อนักศึกษา	นางสาวภัทรวิ พิรุฬห์รัตนกร
สาขาวิชา	ออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ อริยะเครือ นายศรัณย์ จันทร์แก้ว
ปีการศึกษา	2556

บทคัดย่อ

โครงการ การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอด้วยเทคนิคการปักของชาวไททรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี จาการ สัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการปักผ้า นางลำดวน ก้อนทอง การปักผ้าของชาวไททรงดำว่า การทอผ้าในปัจจุบันไม่ค่อยมีใครทอ ส่วนการ ปักผ้านั้นยังหาคนทำนั้นยากมาก ส่วนด้านลวดลายนั้นการปักผ้านั้นปรับเปลี่ยนไปตามยุคสมัยแต่ยังคงลวดลายในลักษณะเดิมไว้ จากนั้นทำแบบสอบถามความต้องการของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอในห้องนั่งเล่น เช่น หมอนอิง ผ้าคาดตักแต่งโต๊ะ และ โคมไฟ โดยใช้เทคนิคการปัก กของชาวไททรงดำและนำลวดลายของถูกมาเป็นลายต้นแบบ จากนั้นศึกษาชนิดของผ้าที่จะนำมาปักลวดลายโดยการทดลองปักลายของถูกลงบนผ้า 5 ชนิด คือ ผ้าฝ้าย ผ้าไหม ผ้าลินิน ผ้าใยกล้วยงและผ้ายัด เลือกใช้ผ้าลินินเพราะผ้าลินินมีน้ำหนักเบา ไม่ยัดมากและหดราก มีความหนาแน่น ของผ้าดี การวิเคราะห์ลวดลายจากศิลปะอาร์ตนูโวโดยการตัดทอนมาจากรูปภาพวาด ในเรื่องของลวดลายและการวางลายที่เหมาะสมและจัดทำผลิตภัณฑ์ต้นแบบ

จากแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อชุดผลิตภัณฑ์จากผ้าปักของชาวไททรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี จากกลุ่มตัวอย่าง ด้านเอกลักษณ์ของผ้าปักชาวไททรงดำชุดผลิตภัณฑ์ยังคงความเป็นไททรงดำอยู่มากที่สุด (ร้อยละ 66) ชุดผลิตภัณฑ์สื่อถึงความเป็นไททรงดำมากที่สุด (ร้อยละ 72) ด้านลวดลายการนำลวดลายจากศิลปะอาร์ตนูโวมาใช้ในการออกแบบลวดลายมีความเหมาะสมมากที่สุด (ร้อยละ 58) การจัดวางลายมีความเหมาะสมมากที่สุด (ร้อยละ 50) การวางลายโดยรวมของชุดผลิตภัณฑ์มีความเหมาะสมมากที่สุด (ร้อยละ 74) ตามลำดับ ด้านการใช้สีของผลิตภัณฑ์ สีของเส้นไหมปักมีความเหมาะสมมากที่สุด (ร้อยละ 64) การใช้สีของผลิตภัณฑ์มีความเหมาะสมมากที่สุด(ร้อยละ60) ด้านการใช้สอย ชุดผลิตภัณฑ์มีขนาดสัดส่วนที่เหมาะสมมากที่สุด (ร้อยละ 60) และตามลำดับ ชุดผลิตภัณฑ์มีความเหมาะสมกับการใช้งานมากที่สุด (ร้อยละ 62)

Title	Design and Development of Textile Products Using Thai Song Dam's stitching technique: A Case Study of Suphanburi Province.
Member	Miss Patrawee Pirunrattanakorn
Department	Textile Product Design
Advisor	Assistant Professor Dr. Kittisak Ariyakuare Mr. Sarun Jankaew
Year	2013

ABSTRACT

The project of design and development of textile product using Thai Song Dam's stitching technique at Supanburi provinces. "Nowadays, it was difficult to find someone who loves weaving; however, finding someone who loves stitching was more difficult. The designs of stitching pattern were altered by trend; however, they still kept in their identity" Mrs. Lamduan Konthong, a specialist in Thai Song Dam's embroidering style, said.

According to the questionnaire regarding the requirement of the sample, it showed that the sample was interested in the textile products for living room decoration such as a backrest pillow, a decorating table runner and a lantern. Thai Song Dam' stitching technique and "Kor Kood" pattern should be applied with the design of the designated products. To find the appropriate fabric for stitching, the experiment was done by stitching of "Kor Kood" pattern on the following type of cotton, silk, linen, hemp, and knitted fabric. The chosen one was linen fabric because of its light weight, good dimensional stability. To create the model of the products and find the appropriate pattern for stitching, the pattern was designed by the concept of Art Nuvo characterized by the appearance of woman.

From the questionnaire, it was found that the satisfaction of the sample regarding the design of the Thai Song Dam's stitching in textile products were as follows; 66% kept in the identity of Thai Song Dam, 72% style the products of Thai Song Dam, 58% Thai Song Dam style the design of the products characterized by Art Nuvo, 50% suitable the composition of the pattern of the products, 74% suitable the whole pattern design of the products, 64% suitable the colors of silk stitching on the products , 60% suitable the use of colors of the products, 60% suitable the size of the products, and 62% suitable for the purposes of using.

กิตติกรรมประกาศ

โครงการนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ อริยะเครือและอาจารย์ศรัณย์ จันทร์แก้ว ที่ได้คอยช่วยเหลือให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนโครงการนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณคณะอาจารย์ในสาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอทุกท่านที่ให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการทำโครงการนี้เป็นอย่างดียิ่ง

ขอขอบคุณนางลำดวน ก้อนทอง ซึ่งเป็นคนปักผ้าปักของชาวไททรงดำ ตำบลคอนมะเกลือ จังหวัดสุพรรณบุรี ที่ให้คำแนะนำและช่วยด้านการปักกลดลาย

ขอขอบคุณคุณพ่อและคุณแม่ และญาติพี่น้อง ที่คอยช่วยเหลือทางด้านทุนทรัพย์ คอยให้คำปรึกษา คำแนะนำและให้กำลังใจในการทำงานมาตลอด

ขอขอบ คุณรุ่นพี่ สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ที่คอยช่วยเหลือให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาในด้านต่างๆ มาโดยตลอด

ขอขอบคุณเพื่อนๆ สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอทุกคนที่ให้กำลังใจและคอยช่วยเหลือในด้านต่างๆ มาโดยตลอด

ขอขอบคุณเจ้าของหนังสือ วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับชาวไท ททรงดำ วัสดุสิ่งทอ เกละสิ่งทอ หลักการออกแบบและอื่นๆ

โครงการนี้ได้รับอุดหนุนงบประมาณจากโครงการส่งเสริมสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมเพื่อคนรุ่นใหม่ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ภัทรรวี พิรุพหรัตนากร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญภาพ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 กรอบแนวความคิดที่ใช้ในโครงการ	2
1.4 ขอบเขตของโครงการ	2
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.6 นิยามศัพท์ที่ใช้ในโครงการ	3
บทที่ 2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	4
2.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับจังหวัดสุพรรณบุรี	4
2.2 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับไททรงดำหรือลาวโซ่ง ตำบลดอนมะเกลือ อำเภออุทุมพร จังหวัดสุพรรณบุรี	8
2.3 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวัสดุสิ่งทอ	38
2.4 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเคหะสิ่งทอ	44
2.5 วัสดุประกอบผลิตภัณฑ์	56
2.6 การออกแบบผลิตภัณฑ์	64
2.7 วิจัยที่เกี่ยวข้อง	71
บทที่ 3 วิธีดำเนินงานการวิจัย	81
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	81
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	81
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	83
3.4 การจัดทำและวิเคราะห์ข้อมูล	84

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	85
4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น	85
4.2 การวิเคราะห์ความต้องการจากกลุ่มตัวอย่าง	85
4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวความคิด ชนิดของผ้า ลวดลาย เพื่อการ ออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากเทคนิคการปักของชาวไททรงดำ ตำบลดอนมะเกลือ อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี	89
4.4 การวิเคราะห์ความต้องการจากกลุ่ม อาจารย์และเจ้าหน้าที่ คณะอุตสาหกรรม สิ่งทอและออกแบบแฟชั่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	92
4.5 การวิเคราะห์ความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์ต้นแบบ	99
บทที่ 5 สรุปผลและข้อเสนอแนะ	103
5.1 สรุปผลการศึกษา	103
5.2 ข้อเสนอแนะ	104
บรรณานุกรม	105
ภาคผนวก	108
ภาคผนวก ก	109
ภาคผนวก ข	127
ประวัติผู้เขียน	148

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 ตราประจำจังหวัดสุพรรณบุรี	6
2.2 แผนที่จังหวัดสุพรรณบุรี	6
2.3 แผนที่จังหวัดสุพรรณบุรี	12
2.4 ลักษณะบ้านไททรงดำในอดีต	13
2.5 ลักษณะบ้านเรือนไททรงดำ	13
2.6 ผู้ชายใส่เสื้อก้อมคาดกระเป่าที่เอว	15
2.7 การแต่งกาย ผู้หญิงด้วยเสื้อก้อมนุ่งผ้าลายแดงโม	15
2.8 เสื้อฮีของผู้ชาย	16
2.9 เสื้อฮีผู้หญิง	16
2.10 ผ้าเปียว มีการพัฒนาลวดลาย	16
2.11 เครื่องประดับของไททรงดำ	17
2.12 ลักษณะทรงผมปั้นเกล้าของไททรงดำ	18
2.13 การทอผ้าชิ้นลายแดงโมง	19
2.14 โครงสร้างและผ้าทอลายแดงโม	22
2.15 โครงสร้างและผ้าทอลายดอกผักแว่น	23
2.16 โครงสร้างและผ้าทอลายนาคลายนาค	23
2.17 โครงสร้างและผ้าทอลายงูเหลือม	24
2.18 โครงสร้างและผ้าทอลายกบ	24
2.19 โครงสร้างและผ้าทอลายตานกแก้ว	25
2.20 โครงสร้างและผ้าทอลายหมาล่า	25
2.21 โครงสร้างและผ้าทอลายผีเสื้อ	26
2.22 โครงสร้างและผ้าทอลายแมงป่อง	26
2.23 โครงสร้างและผ้าทอลายช้าง	26
2.24 โครงสร้างและผ้าทอลายสิงโต	27
2.25 โครงสร้างและผ้าทอลายหน้าเสือ	27
2.26 โครงสร้างและผ้าทอลายปู	28
2.27 โครงสร้างและผ้าทอลายหอปราสาท	28

สารบัญภาพ(ต่อ)

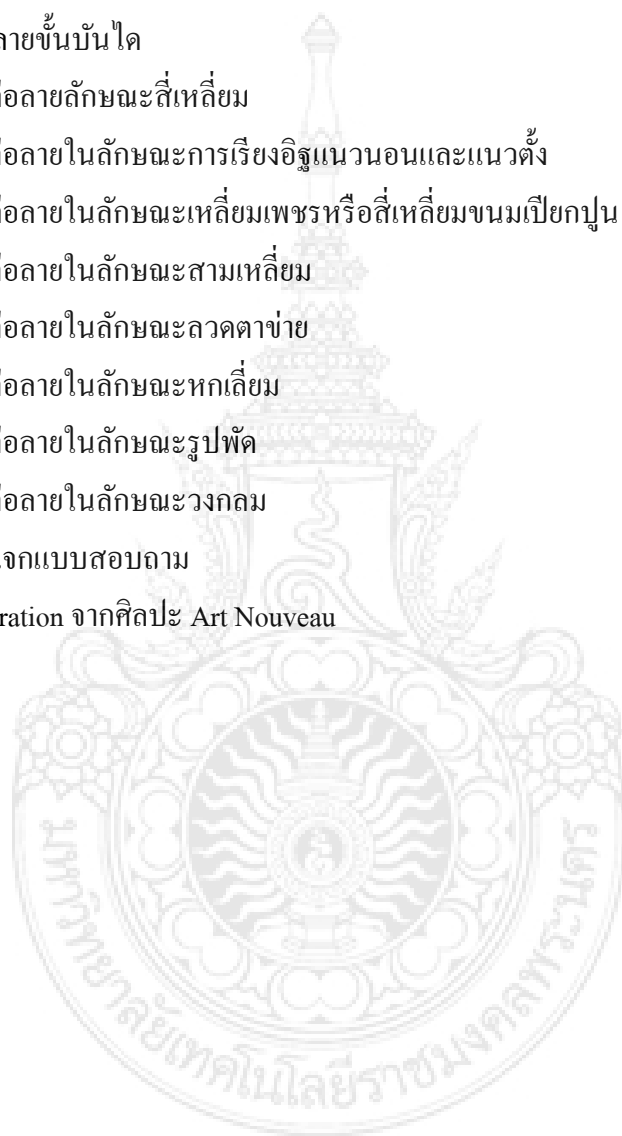
ภาพที่	หน้า
2.28 โครงสร้างและผ้าทอลายธรรมาสัน	29
2.29 โครงสร้างและผ้าทอลายใบเสมา	29
2.30 ผ้าปักของชาวไททรงดำหรือลาวโซ่ง	30
2.31 ผ้าปะของชาวไททรงดำหรือลาวโซ่ง	31
2.32 ชั้นตาหมีไททรงดำหรือลาวโซ่ง	31
2.33 โครงสร้างและผ้าปักลายดอกเต้า	31
2.34 โครงสร้างและผ้าปักลายดอกแก้ว	32
2.35 โครงสร้างและผ้าปักลายขอกูด	32
2.36 โครงสร้างและผ้าปะลายดอกจัน	33
2.37 โครงสร้างและผ้าปะลายดอกพรม	33
2.38 โครงสร้างและผ้าปะลายขาบัว	33
2.39 โครงสร้างและผ้าปักลายดอกแปด	34
2.40 โครงสร้างและผ้าปะลายดอกมะลิ	34
2.41 โครงสร้างและผ้าปักลายแมงมุม	35
2.42 โครงสร้างและผ้าปักลายปลา	35
2.43 โครงสร้างและผ้าปักลายข้าวหลามตัด	36
2.44 โครงสร้างและผ้าปักลายโบสถ์	36
2.45 โครงสร้างและผ้าปะลายดาวลอย	37
2.46 โครงสร้างและผ้าปักลายสายรุ้ง	37
2.47 หมอนขอบแบน แบบตกแต่งด้วยกุ้น	46
2.48 หมอนขอบแบนแบบมีระบาย	47
2.49 ปลอกหมอนแบบแฉิม	47
2.50 หมอนปัก	47
2.51 หมอนแบบมีอค-บ็อกซ์	48
2.52 หมอนแบบมุมปล่อย	48
2.53 หมอนหนุนจีบผีเสื้อ	48
2.54 หมอนแบบมุมผูก	48

สารบัญภาพ(ต่อ)

ภาพที่	หน้า
2.55 หมอนรูปสามเหลี่ยม	49
2.56 หมอนชั้นเบิสท์	49
2.57 หมอนพับ	49
2.58 หมอนยาวทรงกลมและทรงสี่เหลี่ยมแต่งขอบด้วยกุ้น	50
2.59 หมอนยาวทรงกลมแบบแต่งขอบด้วยกุ้น	50
2.60 หมอนยาวกลมชนิดมีเชือกผูกปลาย	50
2.61 ผ้าคาดโต๊ะ	51
2.62 ใยโพลีเอสเตอร์	56
2.63 หลอดไฟ Incandescent แบบไส้	59
2.64 หลอดไฟ Incandescent แบบหลอดผ้า	59
2.65 หลอดไฟ Incandescent ชนิดรวมแสง	60
2.66 หลอดรวมแสง Incandescent แบบหลอดผ้า	60
2.69 หลอดไฟที่เหมาะสมกับ โคมไฟตั้งพื้นและตั้งโต๊ะ	60
2.67 หลอดฮาโลเจน	61
2.68 หลอด Incandescent	61
2.69 หลอดประเภทฟลูออเรสเซนต์	61
2.70 หลอดประเภทฟลูออเรสเซนต์	62
2.71 โคมไฟตั้งโต๊ะและโคมไฟตั้งพื้น	62
2.72 เต้ารับและเต้าเสียบ	63
2.73 เต้าเสียบแบบแบน	63
2.74 เต้าเสียบแบบกลม	63
2.75 เต้ารับและเต้าเสียบชนิด 3 ขา	64
2.76 ไม้มะม่วงป่า	64
2.77 ลวดลายแนวนอน	71
2.78 ลวดลายแนวตั้ง	71
2.79 ลวดลายเส้นหยักหรือซิกแซ็ก	72
2.80 ลวดลายเฉียง	72

สารบัญภาพ(ต่อ)

ภาพที่	หน้า
2.81 ลายตารางหมากรุก	73
2.82 ลวดลายชั้นบันได	73
2.83 การต่อลายลักษณะสี่เหลี่ยม	73
2.84 การต่อลายในลักษณะการเรียงอิฐแนวนอนและแนวตั้ง	74
2.85 การต่อลายในลักษณะเหลี่ยมเพชรหรือสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน	74
2.86 การต่อลายในลักษณะสามเหลี่ยม	75
2.87 การต่อลายในลักษณะลวดตาข่าย	75
2.88 การต่อลายในลักษณะหกเหลี่ยม	76
2.89 การต่อลายในลักษณะรูปพัด	76
2.90 การต่อลายในลักษณะวงกลม	76
4.1 การแจกแบบสอบถาม	85
4.2 Inspiration จากศิลปะ Art Nouveau	90

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 ความแตกต่างระหว่างผ้าถักและผ้าทอ	42
2.2 แดบสีและความยาวของคลื่นแสง	54
4.1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	86
4.2 ความต้องการด้านต่างๆจากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ สิ่งทอด้วยเทคนิคการปักของชาวไททรงดำ ตำบลคอนมะเกลือ อำเภ่อู้อทอง จังหวัดสุพรรณบุรี	87
4.3 ผลการทดลองปักลงบนผ้าต่างชนิด	90
4.4 ข้อมูลเกี่ยวกับการออกแบบลวดลายการปัก	92
4.5 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	93
4.6 ความต้องการด้านลวดลายของผลิตภัณฑ์จากผ้าปักของชาวไททรงดำเพื่อออก แบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอด้วยเทคนิคการปักของชาวไททรงดำ ตำบล คอนมะเกลือ อำเภ่อู้อทอง จังหวัดสุพรรณบุรี	94
4.7 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	96
4.8 ความต้องการของการวางตำแหน่งของลวดลายบนผลิตภัณฑ์และชุดของ ผลิตภัณฑ์จากผ้าปักของชาวไททรงดำ ตำบลคอนมะเกลือ อำเภ่อู้อทอง จังหวัดสุพรรณบุรี	97
4.9 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	99
4.10 แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์ต้นแบบ	100

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ชาวไทยทรงดำเป็นชนกลุ่มหนึ่งที่อพยพมาจากที่ต่างๆกลุ่มชนเหล่านี้ได้เข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่เป็นเวลานานร่วมกับคนไทยภาคกลางเป็นส่วนมาก ลาวโซ่ง เป็นกลุ่มหนึ่งที่ยังรักษาแบบแผนทางวัฒนธรรมดั้งเดิมของตนไว้ หมู่บ้านลาวโซ่งที่กระจัดกระจายอยู่ในเขตจังหวัดเพชรบุรี ราชบุรี และสุพรรณบุรี แม้ว่าปัจจุบันคนรุ่นใหม่ของลาวโซ่งรับเอาความเปลี่ยนแปลงต่างๆเพื่อปรับตัวให้เข้ากับ ความเจริญทางเศรษฐกิจและวิทยาการตามแบบแผนของสังคมสมัยใหม่ แต่ก็ยังคงรักษาพิธีกรรม และแบบแผนการดำเนิน ชีวิตแบบดั้งเดิมอย่างเคร่งครัด เช่น ชาวไททรงดำสุพรรณบุรียังมี วัฒนธรรมประเพณี คติความเชื่อที่ยึดถือกันมาแต่อดีตในพิธีการเสนเรือน (ไหว้ผี) พิธีการขึ้นบ้าน ใหม่ พิธีการแต่งงานและพิธีศพ เป็นต้น

วัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำ หรือลาวโซ่งจะสังเกตเห็นชัดจากการทอผ้าและเครื่องแต่งกายที่ แสดงถึงวัฒนธรรมประเพณี คติความเชื่อต่างๆในการดำรงชีวิต ผลิตภัณฑ์ของชาวไทยทรงดำส่วนใหญ่จะเป็นเสื้อผ้า ข้าวของเครื่องใช้ เสื้อผูก ที่นอน หมอนท้าว เสื่อนั่งหย่อนหรือมุ้งผ้าหลา ผ้าอุ้มเด็ก สายคาดเอว มู่หรือหมวกเด็ก ผ้าขันลาวหรือผ้าเช็ดหน้า และถุงย่าม ผลิตภัณฑ์ใหม่ที่เพิ่มมาเช่น กระเป๋าใส่ของ หมอนอิง ผ้าแขวนผนัง ถุงใส่มือถือ ผ้าทอขายเป็นเมตรและพัด เป็นต้น ซึ่งผลิตภัณฑ์เหล่านี้กลุ่มผู้ซื้อจะเป็นกลุ่มชาวไทยทรงดำด้วยกัน ส่วนกลุ่มนักท่องเที่ยวมีน้อยที่จะซื้อไปเป็นของที่ระลึกบ้างเล็กน้อย บนผลิตภัณฑ์จะแสดงถึงวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำอย่าง ชัดเจน(ประเวศ วะสี,2535:13) ส่วนการปักปะลวดลายต่างๆนั้นใช้ลวดลายเดิมแต่วัสดุจะเปลี่ยนไป ตามสภาพแวดล้อมแต่ละท้องที่ ลวดลายเดิมมีรูปแบบเรขาคณิต มีวิธีการดังนี้ เริ่มจากการคัดเวิร์ค กระจกติดกับผ้าบางท้องที่ใช้เส้น อดแทนแต่ราคาจะลดลง ลวดลายที่ เป็นพื้นฐาน คือ ลายดอกพรม เป็นการ ตัดผ้ารูปทรงเรขาคณิต เช่น รูปสามเหลี่ยม รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสและรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าใช้ ผ้าไหมหรือผ้าฝ้าย 4 สี คือ สีแดง สีส้ม สีเขียว และสีขาวในการจัดวางให้เกิดลาย ดอกลักษณะต่างๆ แตกต่างกันไปกันไป การปักผ้าเริ่มจากการเดินเส้น โดยนับเส้นด้ายทำ เป็นลายขอกูด ลายหาวเป็น ลายพื้นฐานบนผ้าเปียว (สุมาลย์ โทมัส,2525:-) และจากการสัมภาษณ์ผู้นำกลุ่มแม่บ้านและชาวบ้าน ผลิตภัณฑ์ที่ทำอยู่นั้นยังไม่มี ความหลากหลายของรูปแบบผลิตภัณฑ์และเป็นที่รู้จักน้อยมากใน สังคมปัจจุบัน ส่วนมากจะรู้จักกันในหมู่ของชาวไทยทรงดำหรือลาวโซ่งเท่านั้น

ดังนั้นจากการ ศึกษาวัฒนธรรม ประเพณี ของชาวไททรงดำหรือลาวโซ่งนำมาออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์ โดยนำลวดลายและสีในการปักผ้ามาปรับใช้ ให้มีความร่วมสมัยแต่ยังคงเอกลักษณ์ของชาวไททรงดำอยู่

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อศึกษาลวดลายและเทคนิคการปักผ้าของชาวไททรงดำตำบลคอนมะเกลือ อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดสุพรรณบุรี

1.2.2 เพื่อศึกษาการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอด้วยเทคนิคการปักของชาวไททรงดำตำบลคอนมะเกลือ อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดสุพรรณบุรี

1.2.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์ที่ได้จากวัฒนธรรมการปักของชาวไททรงดำตำบลคอนมะเกลือ อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดสุพรรณบุรี

1.3 กรอบแนวความคิดที่ใช้ในโครงการ

การศึกษาเทคนิคการปะและการปักของชาวไททรงดำมาออกแบบ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างมูลค่าและผลิตผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของกลุ่ม อีกทั้งเป็นการอนุรักษ์และสืบทอดประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไททรงดำให้เป็นที่รู้จักและแพร่หลาย

การปักปะลวดลายมาตรฐาน คือ ลายดอกพรม และเทคนิคการ ปักโดยใช้เส้นด้ายหรือไหมปักแบบหน้าเดียวและ ปักแบบสองหน้าเหมือนกัน เริ่มจากการเดินเส้น โดยนับเส้นด้ายทำเป็นลายขอกูด ลายหวายเป็นลายมาตรฐานของผ้าเปรี๊ยะลายปักจะเป็นลายรูปทรงเรขาคณิตคล้ายผ้าทอของอีสาน โดยใช้ผ้าไหมหรือผ้าฝ้ายสี สัน 4 สี คือ สีแดง สีส้ม สีเขียว และสีขาว และนำมาออกแบบลวดลายใหม่ โดยมีแรงบันดาลใจมาจากศิลปะอาร์ตนูโว เพื่อนำมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่มีความทันสมัยมากขึ้น

1.4 ขอบเขตของโครงการ

การสร้างสรรค์พัฒนาผลิตภัณฑ์ด้วยเทคนิคการปักของชาวไททรงดำให้มีความสวยงามเหมาะสมกับหน้าที่ใช้สอย โดยมีขอบเขตในการวิจัยดังนี้

1.4.1 ศึกษาผ้าปักของชาวไททรงดำ ตำบลคอนมะเกลือ อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดสุพรรณบุรี

1.4.2 ศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวัสดุสิ่งทอ

1.4.3 ศึกษาศิลปะอาร์ตนูโว เพื่อหาแนวทางในการสร้างสรรค์ลวดลายปัก โดยกำหนดให้มิลวดลายปักเดียวกัน

1.4.4 ศึกษาหลักการออกแบบเคหะสิ่งทอ เพื่อกำหนดแนวทางในการออกแบบ

1.4.5 กลุ่มตัวอย่างในที่นี้ คือ ประชากรที่มาร่วมงานโอทอป ณ อิมแพคเมืองทองธานี จำนวน 100 คน

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ได้องค์ความรู้ที่ได้จากศิลปวัฒนธรรมของชาวไทยทรงดำตำบลคอนมะเกลือ อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดสุพรรณบุรี

1.5.2 ได้ลวดลายและ เทคนิค การปักผ้า ที่เหมาะสม ของชาวไทยทรงดำ เพื่องานออกแบบผลิตภัณฑ์ ตำบลคอนมะเกลือ อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดสุพรรณบุรี

1.5.3 ได้ผลิตภัณฑ์สิ่งทอร่วมสมัยจากผ้าปักผ้าของชาวไทยทรงดำ

1.6 นิยามศัพท์ที่ใช้ในโครงการ

1.6.1 วัฒนธรรม คือ ความเจริญ ความเป็นระเบียบความกลมกลืนที่มั่นคง เข้มแข็งและศีลธรรมอันดีงามของชาวไทยทรงดำ

1.6.2ชาวไทยทรงดำ คือ ชาวไทยกลุ่มหนึ่งที่มีวัฒนธรรมการแต่งกายด้วยสีดำหรือครามเข้มมีลักษณะเด่นกว่าชาวไทยกลุ่มอื่น

1.6.3 ผลิตภัณฑ์ คือ สิ่งที่ผู้ซื้อได้รับ ไม่ใช่สิ่งที่ผู้ขายได้ขายไปหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าผลิตภัณฑ์ หมายถึง สิ่งที่จับต้องได้ (ตัวผลิตภัณฑ์) บริการ ประสบการณ์ เหตุการณ์ บุคคล สถานที่ องค์กร ข้อมูลและแนวความคิด

1.6.4 ลวดลาย คือ ลายเส้นและสีเส้นที่มีการประดิษฐ์สร้างสรรค์ให้เกิดคุณค่าทางความงาม และนำไปใช้ประดับตกแต่งในงานศิลปะประเภทต่างๆ ทั้งในงานทัศนศิลป์ ได้แก่ จิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม และงานศิลปะประยุกต์ เช่น ออกแบบผลิตภัณฑ์ ออกแบบตกแต่ง ออกแบบนิเทศศิลป์ และออกแบบพาณิชย์ศิลป์

1.6.5 อาร์ตนูโว คือ เป็นลักษณะศิลปะ สถาปัตยกรรม และศิลปะประยุกต์ โดยมีจุดเด่น คือ ใช้รูปแบบธรรมชาติ โดยเฉพาะดอกไม้และพืชอื่นๆ มาทำเป็นลวดลายเส้นโค้งที่อ่อนช้อย ลักษณะรูปแบบจะเป็นการลดทอนรูปแบบจาก แมลง และเปลือกหอย ใบไม้ เถาวัลย์ ตามธรรมชาติ นำมาประดิษฐ์เป็นลวดลายประดับทั้งภายในภายนอก อาคารตลอดจนเครื่องใช้ ของประดับบ้านและเครื่องแต่งกายทำให้อาร์ตนูโว เป็นรูปแบบที่น่ากลับมาใช้ตกแต่งเสมอๆ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับจังหวัดสุพรรณบุรี

2.1.1 ความเป็นมาของจังหวัดสุพรรณบุรี

สุพรรณบุรีเป็นเมืองโบราณ พบหลักฐานทางโบราณคดีมีอายุไม่ต่ำกว่า 3,500-3,800 ปี โบราณวัตถุที่ขุดพบมีทั้งยุคหินใหม่ ยุคสำริด ยุคเหล็ก และสืบทอดวัฒนธรรมต่อเนื่องมาตั้งแต่สมัยสุวรรณภูมิ ฟูนัน อมราวดี ทวารวดี และศรีวิชัย สุพรรณบุรีเดิมมีชื่อว่า ทวารวดีศรีสุพรรณภูมิ หรือ พันธุมบุรี ตั้งอยู่บนฝั่ง แม่น้ำท่าจีน แถบบริเวณตำบลรั้วใหญ่ไปจดตำบลพิหารแดง ต่อมาพระเจ้ากาแตได้ย้ายเมืองมาตั้งอยู่ที่ฝั่งขวาของแม่น้ำ แล้วโปรดให้มอญน้อยไปสร้างวัดสนามชัย และบูรณะวัดป่าเลไลยก์ ชักชวนให้ข้าราชการจำนวน 2,000 คนบวช จึงขนานนามเมืองใหม่ว่า สองพันบุรี ครั้นถึงสมัย พระเจ้าอู่ทอง ได้สร้างเมืองมาทางฝั่งใต้หรือทางตะวันตกของแม่น้ำท่าจีน ชื่อเมืองเรียกว่า อู่ทอง จวบจนสมัยขุนหลวงพะงั่ว เมืองนี้จึงเรียกว่าชื่อว่า สุพรรณบุรี นับแต่นั้นมา

ในสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี เมืองสุพรรณบุรีเป็นเมืองหน้าด่านและเป็นเมืองอู่ข้าวอู่น้ำที่สำคัญ ต้องผ่านศึกสงครามหลายต่อหลายครั้ง สภาพเมืองตลอดจนโบราณสถานถูกทำลายเหลือเพียงซากปรักหักพัง จนกระทั่งถึง สมัยรัตนโกสินทร์ เมืองสุพรรณบุรีได้ฟื้นตัวขึ้นใหม่ และตั้งอยู่บนฝั่งตะวันออกของแม่น้ำท่าจีน (ลำน้ำสุพรรณ) มาจนตราบทุกวันนี้ ความสำคัญของสุพรรณบุรีในด้านประวัติศาสตร์การกอบกู้เอกราชไทยในสมัยกรุงศรีอยุธยา ได้แก่ ชัยชนะแห่งสงครามยุทธหัตถี ที่สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ทรงมีชัยชนะเหนือ พระมหาอุปราชา ณ สมรภูมิดอนเจดีย์ เป็นมหาวีรกรรมคชยุทธอันยิ่งใหญ่ที่ได้ถูกจารึกไว้ และมีการจัดงานเพื่อเฉลิมฉลองอย่างยิ่งใหญ่ทุกปี เพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติ ในด้าน วรรณคดี เป็นเมืองต้นกำเนิดแห่งตำนาน "ขุนช้างขุนแผน" วรรณคดีไทยเรื่องราวและสถานที่ที่ปรากฏตามท้องเรื่องยังคงมีให้เห็นในปัจจุบัน อาทิ บ้านรั้วใหญ่ วัดเขาใหญ่ ท่าสิบเบี้ย ไร่ฝ้าย วัดป่าเลไลยก์ วัดแค อำเภออู่ทอง และอำเภอศรีประจันต์สุพรรณบุรี ดินแดนแห่งความอุดมสมบูรณ์บนพื้นที่ราบภาคกลางสืบสานความเจริญรุ่งเรืองมาตั้งแต่อดีตเมื่อ พ.ศ. 1420 จากนามเดิมเมืองพันธุมบุรีในยุคทวารวดีตามหลักฐานทางโบราณคดีได้จารึกชื่อไว้ในพงศาวดารเหนือ และนาม "สุพรรณภูมิ" ปรากฏในศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงมหาราชระบุว่าป็นนครรัฐที่มีความสำคัญมาก่อนกรุงศรีอยุธยา เมื่อมีการสถาปนากรุงศรีอยุธยา เมืองสุพรรณบุรีจึงจัดอยู่ในฐานะเมืองลูกหลวงซึ่งเป็นเมืองอู่ข้าวอู่น้ำที่สำคัญอีกด้วย

2.1.2 ประชากร

ประชากร 845,850 คน เป็นชาย 410,529 คน เป็นหญิง 435,321 คน

2.1.3 ที่ตั้งและอาณาเขตติดต่อ

2.1.3.1 ที่ตั้ง

ศาลากลางจังหวัดสุพรรณบุรี ถนนสุพรรณบุรี- ชัยนาท ตำบลสนามชัย อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี 72000 สุพรรณบุรี เป็นจังหวัดหนึ่งในเขตภาคกลางด้านทิศตะวันตกของประเทศไทย ตั้งอยู่บนพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำท่าจีน หรือแม่น้ำสุพรรณบุรีไหลผ่านตามแนวยาวของจังหวัดจากเหนือจรดใต้ จังหวัดสุพรรณบุรีตั้งอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 14 องศา 4 ลิปดา ถึง 15 องศา 5 ลิปดาเหนือ และระหว่างเส้นแวง 99 องศา 17 ลิปดา ถึง 100 องศา 16 ลิปดา ตะวันออก อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 3-10 เมตร มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 5,358.01 ตารางกิโลเมตร หรือ ประมาณ 3.3 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 5.2 ของพื้นที่ภาคกลาง อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ 107 กิโลเมตร (ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 340) โดยทางรถไฟประมาณ 142 กิโลเมตร

2.1.3.2 อาณาเขตติดต่อ

1. ทิศเหนือ ติดจังหวัดอุทัยธานีและชัยนาท
2. ทิศตะวันออก ติดจังหวัดสิงห์บุรีอ่างทองและพระนครศรีอยุธยา
3. ทิศใต้ ติดจังหวัดนครปฐมและกาญจนบุรี
4. ทิศตะวันตก ติดจังหวัดกาญจนบุรีและอุทัยธานี

2.1.4 ลักษณะภูมิอากาศ

สภาพโดยทั่วไปของจังหวัดสุพรรณบุรี มีลักษณะคล้ายคลึงกับจังหวัดอื่นๆ ในภาคกลาง กล่าวคือ ฤดูร้อนได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้จากทะเลจีนใต้พัดผ่าน เข้ามาในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ทำให้อากาศร้อนอบอ้าวโดยทั่วไป ฤดูฝนลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จากมหาสมุทรอินเดียพัดผ่านมาในช่วงเดือนพฤษภาคม ถึงกลางเดือนตุลาคม ทำให้อากาศมีความชุ่มชื้นมีฝนตกโดยทั่วไปฤดูหนาวได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดผ่านเข้ามาในช่วงเดือนตุลาคม ถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ทำให้อากาศหนาวเย็นโดยทั่วไป ในปี 2546 อุณหภูมิสูงสุด 39.3 องศาเซลเซียส ในเดือนพฤษภาคมอุณหภูมิต่ำสุด 15.7 องศาเซลเซียสในเดือนธันวาคม ปริมาณน้ำฝนทั้งปี วัดได้ 1,084.5 มิลลิเมตร จำนวนวันที่ฝนตก 107 วัน

2.1.5 การปกครองส่วนภูมิภาค

การปกครองแบ่งออกเป็น 10 อำเภอ 110 ตำบล 977 หมู่บ้าน

2.1.5.1 อำเภอเมืองสุพรรณบุรี

2.1.5.2 อำเภอเดิมบางนางบวช

2.1.5.3 อำเภอด่านช้าง

2.1.5.4 อำเภอบางปลาม้า

2.1.5.5 อำเภอศรีประจันต์

2.1.5.6 อำเภอดอนเจดีย์

2.1.5.7 อำเภอสองพี่น้อง

2.1.5.8 อำเภอสามชุก

2.1.5.9 อำเภออุทุมพร

2.1.5.10 อำเภอหนองหญ้าไซ

2.1.6 คำขวัญประจำจังหวัดสุพรรณบุรี

เมือง ยุทธหัตถี วรรณคดีขึ้นชื่อ เลื่องลือพระเครื่อง รุ่งเรืองเกษตรกรรม สูงล้ำ
ประวัติศาสตร์ แหล่งปราชญ์ศิลปิน ภาษาถิ่นชวนฟัง(<http://th.wikipedia.org/3/12/2556>)

2.1.7 ตราประจำจังหวัด/แผนที่จังหวัด

ภาพที่ 2.1 ตราประจำจังหวัดสุพรรณบุรี
ที่มา: <http://upload.wikimedia.org/3/12/2556>

รูปที่ 2.2 แผนที่จังหวัดสุพรรณบุรี
ที่มา: <http://radiothailand.prd.go.th/3/12/56>

2.1.8 งานหัตถกรรมจังหวัดสุพรรณบุรี

2.1.8.1 ประเภทของผ้าทอ

1. ผ้ามัดหมี่
2. ผ้ามัดหมี่ตีนจก
3. ผ้าคลุมหัวนาค, ผ้ารองกราบพระ
4. ผ้าขาวม้า
5. ผ้าฝ้ายสีสันสวยงาม
6. ผ้าไหม
7. ผ้าถุงมัดหมี่
8. ผ้าทอไททรงดำแบบดั้งเดิม
9. ผ้าซิ่นลายแดงโม
10. ผ้าทอฝ้ายสายรุ้ง
11. ปีกดอกผ้าเปียว สำหรับนำไปประดับเสื้อและกระเป๋า
12. ผ้าถุงมัดหมี่ลายตีนแดง
13. ผ้าทอมือลายขิดพื้นฐานชนิดเส้นด้ายใยประดิษฐ์

2.1.8.2 ผลิตภัณฑ์อื่นๆที่ทำจากผ้าทอ

1. ย่าม
2. หมอน
3. เสื้อเย็บมือ
4. ปกสมุดโน้ต (ใช้เศษผ้าที่เหลือจากการตัดชุดมาทำปก)
5. กระเป๋า, ซองใส่โทรศัพท์
6. กลองใส่นามบัตร
7. กระเป๋าผ้าเอกประสงค์
8. หมอนปักลายพื้นเมือง / ปลอกหมอน
9. มุ้ง (มีเอกลักษณ์พิเศษ คือ เย็บจับจีบ มีประตูเข้า-ออก)
10. เสื้อสุภาพบุรุษ
11. เสื้อสุภาพสตรี
12. กางเกงสุภาพสตรี
13. ผ้าพันคอ, ผ้าคลุมไหล่
14. หมวก
15. เข็มขัด
16. เนคไท
17. มะกอน (ลูกช่่วง) ของเล่นตามประเพณี

- 18.ชุดไททรงดำประยุกต์
- 19.เสื้อม่อฮ่อม
- 20.พวงกุญแจรูปแบบต่างๆ เช่น หมอน ช้าง ลูกเต๋า ลายเย็บดอก
- 21.ผ้าปูโต๊ะ ผ้าขาวม้า ผ้าคลุมตู้เย็น(เอนกประสงค์) (เอกสารประชาสัมพันธ์การ
ท่องเที่ยวจังหวัดสุพรรณบุรี, 2550:-)

2.2 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับไททรงดำหรือลาวโซ่ง ตำบลดอนมะเกลือ อำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

2.2.1 ความเป็นมาของกลุ่มวัฒนธรรมไททรงดำหรือลาวโซ่ง

ไทโซ่งมีชื่อเรียกต่างๆ กันว่า ลาวโซ่ง ลาวซ่ง ไท ซ่ง ลาวทรง (ซง) ดำ ลาวช่วงดำ ผู้ไทยดำ ผู้ไตซงดำ ไทยดำ ไทยทรงได้เขียนไว้ว่า คำว่า “ส่ง โซ่ง ทรง” เป็นคำเดียวกันมีความหมายว่า กางเกง ดังนั้น “ทรงดำ” จึงมีความหมายว่า “กางเกงดำ” คำจำกัดความในพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน (2493) มีคำว่า ”โซ่ง” มาจากคำว่า “ซงดำ” หมายความว่า คนผู้ไทยที่นุ่งกางเกงดำ ได้อ้างอิงความหมายของคำว่า “โซ่ง” จากเอกสารหลายเล่ม และให้ความเห็นเกี่ยวกับการเรียกชื่อต่างๆ ของไทโซ่งว่า ชื่อ “ลาวโซ่ง หรือ ลาวซ่ง” นั้นใช้เรียกเฉพาะผู้ที่ เป็น ไทดำที่อพยพมาอยู่ในประเทศไทยเท่านั้น ส่วนที่อื่นจะเรียก “ไทดำ” ที่เรียกว่าลาวเป็นเพราะ เรียกให้ผสมกลมกลืนเข้ากับคนท้องถิ่นที่อยู่ก่อนแล้ว เช่น ลาวเวียง ลาวพวน ดังนั้นแทนที่จะเรียกว่า “ไทยดำ หรือ ไททรงดำ” ตามที่เคยเรียกมา ก็กลายเป็น “ลาวดำหรือลาวซ่งดำ” นั้นคงเป็นเพราะ เรียกตามเครื่องนุ่งห่มที่ใช้ คือไทยดำเหล่านี้นิยมนุ่งห่มด้วยเสื้อผ้าสีดำ ต่อมาคำว่า “ดำ” หายไปจึงเหลือแต่คำว่า “ลาวโซ่ง หรือ ไทโซ่ง” อีกสาเหตุหนึ่งที่เรียกว่า “ลาวโซ่ง” สันนิษฐานได้ว่าอาจเป็นเพราะชนกลุ่มนี้อพยพมาจากประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และมีขนบธรรมเนียมประเพณีส่วนใหญ่คล้ายคลึงกับคนลาว กล่าวได้ว่าไทยดำเรียกตัวเองว่า “ไต หรือผู้ไต” ซึ่งก็คือ “ผู้ไทย” นั่นเองเพราะอักษร ผ ไทยดำจะออกเสียงเป็น ผ นอกจากความเป็นมาของการเรียกชื่อที่กล่าวไปแล้วนั้น พระบริหารเทพธานีกล่าวไว้ในหนังสือพงศาวดารชาติไทยตอนหนึ่งในจังหวัดเพชรบุรี และราชบุรีจะเรียก “ผู้ไทยดำ” ว่า “ลาวโซ่ง” คำว่า “โซ่ง” แปลว่า “กางเกง” ดังนั้น “ผู้ไทยดำ” ก็คือ “ลาวโซ่งดำ” เพราะชอบนุ่งกางเกงดำและหลวงจิตรวาทกร ได้กล่าวว่าการเรียก “ไทยดำ” เป็นเพราะชนกลุ่มนี้ชอบนุ่งผ้าด้วยสีน้ำเงินแก่ซึ่งเป็นที่ประจำชาติไทยมาแต่โบราณ และ “ไทดำ” เป็นเชื้อสายชนชาติไทย สาขาใหญ่สาขาหนึ่งและเรียกผู้ไทยสาขานี้ว่าไทยเดิมหรือไทยโบราณ การเรียกชื่อตามสีเครื่องแต่งกายนี้ Lebar (1964) และ Gedney (1964) ให้ความเห็นทำนองเดียวกันว่าการเรียกชนกลุ่มนี้ว่า ไทยดำ เป็นเพราะเรียกตามประเพณีการแต่งกายด้วยเสื้อผ้าสีดำของผู้หญิงในสารานุกรมเล่มนี้จะเรียกชนกลุ่มนี้ว่า “ไทโซ่ง” ไม่ใช่คำว่า “ลาวโซ่ง” ตามที่คนไทยส่วนใหญ่เรียกกัน เนื่องจากดั้งเดิมแล้วจะเรียกชนกลุ่มนี้ที่อาศัยอยู่นอกประเทศไทยว่า “ไทดำ” เมื่อมีการ

อพยพมาประเทศไทยจึง เรียกว่า “ไทยคำ” และกลายมาเป็น “ไทโซ่ง” ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมี เหตุผลทางภาษาของชนกลุ่มนี้ที่จัดอยู่ในกลุ่มไท ไม่ใช่กลุ่มลาว โดยใช้ระบบวรรณยุกต์เป็นเกณฑ์ กลุ่มลาวจะมีระบบวรรณยุกต์ลักษณะหนึ่งในขณะที่กลุ่มไทจะมีลักษณะเฉพาะของวรรณยุกต์อีก แบบหนึ่ง

2.2.2 ถิ่นฐานเดิม

ได้กล่าวไว้ว่าไทยคำมีถิ่นฐานเดิมอยู่ที่ประเทศจีนตอนกลาง ซึ่งเป็นถิ่นฐานเดิมของชน เผ่าไทต่อมาคนไทได้อพยพลงมาทางใต้ ไทคำได้อพยพลงมาทางใต้ที่บริเวณแม่น้ำโขงซึ่งเป็นแม่น้ำที่ ไทลพบรรจบกับแม่น้ำโขงที่หลวงพระบางในแคว้นสิบสองจุไท ซึ่งมีเมืองแกลงหรือปัจจุบัน คือ เมือง เดียนเบียนฟู ประเทศเวียดนามเป็นเมืองและเป็นหัวเมืองฝ่ายเหนือ บริเวณนี้อยู่ตอนเหนือของ ราชอาณาจักรลาวใกล้เขตแดนเวียดนามเหนือ นอกจากเมืองแกลงแล้วบริเวณที่ไทคำอาศัยอยู่ ได้แก่ เมืองควาย เมืองม่วย เมืองลา เมืองโมก เมืองหวัด เมืองซางและรวมเมืองที่ผู้ไทชาวอาศัยอยู่อีก 4 เมือง รวมทั้งหมดเป็น 12 เมืองจึงเรียกเมืองสิบสองผู้ไทหรือสิบสองเจ้าไทและต่อมาเป็ น สิบสองจุไท แคว้นสิบสองจุไทเดิมนั้นขึ้นอยู่กับอาณาจักรน่านเจ้าภายหลังมาขึ้นอยู่กับอาณาจักรโยนก เชียงแสน เมื่ออาณาจักรเชียงแสนถูกพวกไทลาวทำลายล้างลงไปขึ้นกับอาณาจักรล้านนา ต่อมาไป ขึ้นอยู่กับอาณาจักรสุโขทัย ในรัชกาลพ่อขุนรามคำแหงมหาราชเมื่ออาณาจักร สุโขทัยเสื่อมอำนาจ ลงในตอนสมัยอยุธยาแคว้นสิบสองจุไทได้ถูกแบ่งแยกออกเป็น 2 ภาค คือ ภาคที่ติดต่อกับพม่าและ เรียกจีน ว่า “แคว้นสิบสองปันนา หรือพวกไทลื้อ” และภาคที่ ติดต่อกับจีนและญวนคงเรียกว่า “แคว้นสิบสองจุไท” บริเวณที่อยู่ระหว่างดินแดนภาคเหนือและแคว้นสิบสองจุไททางใต้ได้อยู่ภายใต้ การปกครองของเมืองหลวงพระบาง มีอยู่ 5 เมืองและต่อมาเพิ่มอีก 1 เมืองเป็น 6 เมือง เรียกว่า “หัวพันทั้งห้าทั้งหก” ได้แก่ เมืองควาย เมืองคอง เมืองม่วย เมืองลา เมืองไล เมืองแกลง โดยเฉพาะเมือง แกลงอยู่ห่างไกลจากนครหลวงพระบาง มีอาณาเขตติดต่อกับจีนทางตอนใต้ และตอนเหนือของ ประเทศเวียดนามอำนาจการปกครองจา กนครหลวงพระบางจึงดูแลไม่ทั่วถึง จึงมอบอำนาจให้ ปกครองดูแลกันเอง แต่ยังคงอยู่ในอำนาจคุ้มครองของเจ้าหลวงพระบาง ดังนั้นในบางยุคบางสมัย หัวเมืองฝ่ายเหนืออันมีเมืองแกลง เป็นต้น ขึ้นอยู่กับจีนบ้างเวียดนามบ้าง เรียกว่า “สามฝ่ายฟ้า” (สุมิตร ปิติพัฒน์ และคณะ, 2521:38) ต่อมา “หัวพันทั้งห้าทั้งหก” มาเป็นจังหวัดหนึ่งของประเทศ ลาวตอนเหนือ เรียกว่า “แขวงหัวพัน, หัวเหนือหรือเวียงไซ” กลุ่มชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณนี้ส่วนมาก เป็นชาวไทคำซึ่งชาวลาวยเรียก “ไทเหนือ” เพราะตั้งอยู่ติดกับเมืองแกลงแห่งสิบสองจุไท และไม่ห่าง จากแม่น้ำหล้าหรือคำ (ซงโอบ) ซึ่งชาวผู้ไท เรียกว่า “แม่น้ำแท้” ไทคำอาศัยอยู่ทั่วไปตั้งแต่มณฑล กวางสี ยูนนาน และบริเวณลุ่ม แม่น้ำคำ แม่น้ำแดงในแคว้นตั้งเกี่ยไทคำจากแคว้นสิบสองจุไทได้ เข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยด้วยเหตุผลทางการเมืองบางประการ(ม. ศรีบุษรา, 2530:12)

2.2.3 การอพยพถิ่นฐานเข้าสู่ประเทศไทย

ไทยโง่งอพยพเข้าสู่ประเทศไทยในสมัยพระเจ้ากรุงธนบุรี คือ ในปี พ .ศ. 2322 สาเหตุของการอพยพเนื่องจากเมืองต้นแผ่นดินของพระบาทสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช เจ้านครเวียงจันทน์ได้กระทำการอันหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ จึงได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก เมื่อครั้งที่ดำรงพระยศเป็นสมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึกยกกองทัพขึ้นไปตีนครเวียงจันทน์ใน พ.ศ. 2321 ครั้นปี 2322 กองทัพสมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึกกำหนดให้กองทัพเมืองหลวงพระบางยกกำลังไปตีเอา เมืองม่วย เมืองทัน ฉนวนเรียกว่า เมืองซื่อหิง ซึ่งเป็นเมืองของผู้ ไททรงดำ ตั้งอยู่ริมเขตแดนเมืองฉนวนเหนือ แล้วกวาดต้อนครอบครัวลาวเวียงจันทน์และไททรงดำลงมายังประเทศไทยให้ลาวเวียงจันทน์ตั้งบ้านเรือนอยู่เมืองสระบุรี ราชบุรี และจันทบุรี ส่วน ไททรงดำ ให้ตั้งบ้านเรือนอยู่ที่เมืองเพชรบุรี สันนิษฐานว่าอยู่ที่หนองปรังหรือหมู่บ้านหนองเลา อำเภอเขาย้อย ในปี พ .ศ. 2335 ไททรงดำ ได้อพยพเข้ามาในประเทศไทยอีกครั้งหนึ่ง สาเหตุเกิดจากพวกเมืองแกลง เมืองพวน แข็งข้อต่อเมืองเวียงจันทน์ เจ้าเมือง เวียงจันทน์จึงยกกองทัพไปตี ได้ ไททรงดำและลาวพวนมาไว้ที่เพชรบุรีต่อมาในรัชกาลที่ 3 หัวเมืองบางหัวเมืองที่ขึ้นต่อเมืองหลวงพระบางกระด้างกระเดื่อง พ.ศ. 2371 พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้แม่ทัพยกกองทัพไปปราบเมืองแกลง และได้ครอบครัว ไททรงดำลงมาไว้ที่เมืองเพชรบุรีอีกครั้งหนึ่ง พ .ศ. 2379 เมืองหิม (ฮิม) เมืองคอย เมืองควร แข็งข้อต่อเมืองหลวงพระบาง เจ้าอุปราช เจ้าราชวงศ์แต่ง ให้ท้าวพระยาคุมกองทัพขึ้นไปปราบ ได้ไททรงดำมาไว้ที่เมืองเพชรบุรี ต่อมาปี พ .ศ. 2381 เจ้าอุปราช เจ้าราชวงศ์ เจ้านายทางเมืองหลวงพระบางและเวียงจันทน์เกิดวิวาทกัน เจ้าราชวงศ์ ได้คุม ไททรงดำลงมาไว้ที่กรุงเทพฯ ไททรงดำที่นำมาไว้ในจังหวัดเพชรบุรีในรัชกาลที่ 3 นี้ตั้งหลักแหล่งอยู่ที่ตำบลท่าแร่ อำเภอบ้านแหลม แต่เนื่องจาก ไททรงดำชอบอาศัยอยู่ที่ดอน น้ำไม่ท่วม และบริเวณที่อาศัยเดิมขาดแคลนไม้ จึงได้อพยพไปอยู่ที่อำเภอเขาย้อยในเวลาต่อมา

ในปีพ.ศ.2407 เกิดความกระส่ำกระสายในแคว้นตั้งเกี้ยว สิบสองจุไท และลาวเหนือ พวกจีนฮ่อบุกเข้ามาก่อวุ่นในแถบแม่น้ำดำ แม่น้ำแดงและที่ราบสูงทวารานินท์ ในระหว่างแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 หัวเมืองฝ่ายเหนือ คือ หลวงพระบาง และเวียงจันทน์ ถูกพวกจีนฮ่อบุกเข้ามาโจมตี เจ้าเมืองหัวเมืองฝ่ายเหนือของความช่วยเหลือมายังกรุงเทพฯ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงส่งกองทัพไปปราบฮ่อในปี พ .ศ. 2421 และได้นำครอบครัวไทดำอพยพเข้ามาในอาณาจักรไทย พ .ศ. 2428 และพ.ศ. 2430 ได้โปรดเกล้าฯ ให้จอมพลเจ้าพระยาสุรศักดิ์มนตรี จัดกองทัพไปปราบปรามอีกครั้งหนึ่ง และนำครอบครัวไทดำเข้ามาอยู่ในประเทศไทยอีกครั้งหนึ่ง

ได้กล่าวถึงการอพยพของชาวไททรงดำเข้ามาในประเทศไทยเพิ่มเติมว่า “ คณะพรรคกอปู่

อิสรภาพแห่งชาติเวียดนาม” หรือที่เรียกกันย่อๆว่า “เวียดมินห์” มีจุดประสงค์ที่จะให้ ญวนเป็นเอกราชโดยสมบูรณ์ โดยทำการขับไล่ฝรั่งเศสให้ออกไปพ้นดินแดนอินโดจีน ในปีพ.ศ. 2497 พวกเวียดมินห์ ได้เข้าโจมตีเดียนเบียนฟู (เมืองแดง) เมืองป้อมของฝรั่งเศส ซึ่งเป็นบริเวณที่มีทองคำอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นจนกระทั่งเดียนเบียนฟูแตกและฝรั่งเศสยอมจำนน จากการสู้รบนี้ทำให้ชาวไทดำประมาณ 4,000 คน อพยพหลบหนีไปอยู่เวียดนามใต้อีกส่วนหนึ่งประมาณ 2,000 คน อพยพเข้าไปตั้งบ้านเรือนอยู่แถบเมืองหลวงพระบางและอีกกลุ่มหนึ่งประมาณ 3,000 คนอพยพเข้าไปอยู่ที่เชียงขวางในประเทศลาว แต่เนื่องจาก กที่เชียงขวางสถานที่ทำมาหากินกับแคบไทดำส่วนหนึ่งจะอพยพมาอยู่ที่เวียงจันทน์ ที่บ้านอีไล ห่างจากเวียงจันทน์ไปทางเหนือประมาณ 20 กิโลเมตร ไทดำอาศัยอยู่ที่เวียงจันทน์ประมาณ 20 กว่าปี จนกระทั่งคอมมิวนิสต์เข้าครองลาวชาวไทดำผู้รักอิสรเสรีจำนวนกว่า 2,000 คนต้องอพยพหลบภัยเข้ามาอยู่ในประเทศไทยเมื่อ พ .ศ. 2518 ในจำนวนนี้ส่วนหนึ่งอยู่ในศูนย์อพยพส่วนหนึ่งกลับไปอยู่ลาว อีกส่วนหนึ่งขอลี้ภัยคอมมิวนิสต์ไปอยู่ที่ประเทศฝรั่งเศส อเมริกา แคนาดา ออสเตรเลีย เป็นต้น

2.2.4 ไททรงดำหรือลาวโซ่งในประเทศไทย

จากการอพยพของชาวโซ่งดั้งเดิมที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่าถิ่นฐานเดิมชาวไทโซ่งในประเทศไทยอยู่ที่จังหวัดเพชรบุรีการที่โปรดเกล้าฯให้ ไททรงดำไปอยู่ที่เพชรบุรีนั้นอาจเป็นเพราะจังหวัดเพชรบุรีมีป่าและเขามาก มีหุบห้วย ลำธาร น้ำท่วมไม่ถึงลักษณะภูมิประเทศคล้ายภูมิประเทศบ้านเก่าเมืองเดิม คือ เมืองแดง แควงสิบสองจุไท การที่ ไททรงดำได้อาศัยกระจัดกระจายในที่ต่างๆ ในประเทศไทยนั้นเหตุผลหนึ่งก็คือ ไทยดำรุ่นเก่ามีความปรารถนาแรงกล้าที่จะกลับไปถิ่นฐานบ้านเก่าของตน คือ เมืองแดงจึงพยายามเดินทางขึ้นทางเหนือเมื่อถึงฤดูฝนก็พัก ณ ที่ใดที่หนึ่ง ทำนาเพื่อหาเสบียงไว้สำหรับการเดินทางต่อไป เดินทางเรื่อยไปจนกระทั่งคนแก่ต้องตายจากไปในระหว่างการเดินทาง ลูกหลานก็ไม่สามารถเดินทางกลับไปได้ จึงตั้งหลักแหล่งอาศัยอยู่ตามทางเป็นแห่งๆ ไป เดินทางไปได้ไกลสุดที่จังหวัดพิจิตรและพิษณุโลก จะเห็นว่ามีไทยโซ่งอาศัยอยู่ป ระปรายที่จังหวัดเหล่านี้ นอกจากเหตุผลนี้แล้ว ก็ยังมีเหตุผลอื่น คือ การอพยพเพื่อไปหาที่ทำกินใหม่ในจังหวัดใกล้เคียง เช่น ราชบุรี สุพรรณบุรี และนครปฐม (สิริ พึ่งเดช, 2519: 54-55, 65) ไททรงดำที่อาศัยอยู่ในจังหวัดสุพรรณบุรีพื้นที่ตำบลคอนมะเกลือ อำเภอร่องทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

2.2.4.1 ประวัติความเป็นมา เดิมอพยพมาจาก จังหวัดเพชรบุรี มาตั้งถิ่นฐานอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งเป็นที่คอน (ที่สูง) และรอบบริเวณเป็นที่ลุ่มเหมาะแก่การเพาะปลูกจึงตั้งถิ่นฐานอยู่จนถึงปัจจุบัน มีต้นมะเกลืออยู่เป็นจำนวนมาก จึงเรียกบ้าน และตำบล “คอนมะเกลือ”

2.2.4.2 สภาพทั่วไปของตำบล เป็นที่ราบลุ่ม เหมาะแก่การเพาะปลูกด้านการเกษตร มีคลองชลประทาน

2.2.4.3 อาณาเขตตำบล

ทิศเหนือ ติดกับ ตำบลบ้านคอน อำเภ่อูทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

ทิศใต้ ติดกับ ตำบลศรีสำราญ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

ทิศตะวันออก ติดกับ ตำบลหัวโพธิ์ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

ทิศตะวันตก ติดกับ ตำบลสระพังลาน อำเภ่อูทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

2.2.4.4 จำนวนประชากรของตำบล ในเขต อบต . 4,594 คน และจำนวนหลังคาเรือน 947 หลังคาเรือน

2.2.4.5 ข้อมูลอาชีพของตำบล

อาชีพหลัก ทำนา ทำสวน/ทำไร่

อาชีพเสริม ทอผ้า เย็บจักรอุตสาหกรรม (เย็บผ้า)

2.2.4.6 ข้อมูลสถานที่สำคัญของตำบล

1. วัดคอนมะเกลือ

2. มณฑปหลวงปู่จันทร์

3. ศาลเจ้าพ่อประจำหมู่บ้าน

4. งานประเพณี ไททรงดำ (<http://www.thaitambon.com> 3/12/2556)

2.2.4.7 การทอผ้าของกลุ่มทอผ้า ไททรงดำ ตำบลคอนมะเกลือ อำเภ่อูทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ผ้าทอของชาวไททรงดำ หรือลาวโซ่ง เป็นเอกลักษณ์เฉพาะกลุ่มชน ผ้าที่ทอมีอยู่ 4 ชนิด คือ ผ้าฝ้าย ผ้าชิ้นลายแดงโม ผ้าตีนชิ้นและผ้าไหม ขั้นตอนในการทอผ้านั้นเริ่มจากการปลูกฝ้าย ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมกันเอง แล้วนำดอกฝ้ายหรือไหม มาปั่น/สาว เป็นด้ายทอเป็นผืน ส่งผลให้การทอผ้าสืบทอดกันต่อมาเป็นวัฒนธรรมการแต่งกายที่นิยมทอใช้เองมาจนปัจจุบัน

ประเภทของผ้าทอที่กลุ่มผลิตจำหน่าย คือ ผ้าทอ ไททรงดำ แบบดั้งเดิม ผ้าชิ้นลายแดงโม ผ้าฝ้าย ผ้าตีนชิ้นและผ้าไหม

ภาพที่ 2.3 แผนที่จังหวัด

สุพรรณบุรี

ที่มา : <http://sapaphopraya.org>

15/12/56

2.2.5 ลักษณะบ้านเรือน

เรือนของ ชาวไททรงดำหรือลาว โข่งส่วนใหญ่จะไม่มีรั้วล้อมรอบ หากมีรั้วจะเป็นรั้วเดี่ยวๆ ทำด้วยไม้ไผ่ขัดแตะหรือตีเป็นระแนงบางแห่งอาจนำไม้ไผ่ทั้งลำที่ยังไม่ได้ริดหนา มอออกมากองเป็นแนวรั้ว ลักษณะดั้งเดิมของบ้านไทยโข่งเป็นเรือนหลังใหญ่ มีห้องกว้างห้องเดียวที่ใช้เป็นที่นอน ที่ทำครัว และเก็บข้าวของต่างๆ มีหน้าจั่วและระเบียงบ้านทั้งหน้าและหลังบ้าน และมีบันไดลงจากบ้านได้ทั้งหน้าบ้านและหลังบ้านด้วย แต่บันไดหน้าบ้านจะใหญ่กว่าหลังบ้าน ระเบียงด้านหน้าใช้เป็นที่รับแขกและนั่งเล่นเรียกว่า “กกชาน” ส่วนระเบียงด้านหลังเรียก “กว้าน” ซึ่งเป็นบริเวณสำหรับทำพิธีเช่น เช่น ไหว้ผีบรรพบุรุษที่เป็นท้าว โดยจะมีการจัดมุม ไคมุมหนึ่งกว้าน เรียกว่า “กะลื้อห้อง” ให้เป็นที่อยู่ของผีบรรพบุรุษหลังคาบ้านมุงด้วยหญ้าคาที่มัดเป็นตับและมีลักษณะสูงชันและมุงหญ้าลงต่ำจนถึงพื้นบ้านเกือบมิด ดูเหมือนฝาบ้านซึ่งฝาบ้านที่แท้จริงขัดแตะทำด้วยไม้ไผ่ไม่มีช่องหน้าต่าง (อัญชนา พานิช,2537:77)

บ้านเรือนชาวไททรงดำหรือลาว โข่งในปัจจุบันเริ่มเปลี่ยนเป็นบ้านสมัยใหม่ส่วนใหญ่จะเป็นเรือนไม่มี ใต้ถุนสูงสำหรับพักผ่อน รับแขก หรือเก็บอุปกรณ์การเกษตร มีห้องโล่งห้องผีบรรพบุรุษเรียกว่า “กะลื้อห้อง” ส่วน “กว้าน” จะใช้เป็นที่เก็บของต่อจากบริเวณนี้เป็นนอกชานที่มีไม้ระแนงกั้นบ้านไทยโข่งจะมีเสามาก หลังคามักมุงด้วยสังกะสีหรือกระเบื้อง บ้านไทยโข่งที่ทำรั้วมีน้อยมากหลังบ้านมักจะใช้เป็นที่ปลูกผัก สวนครัวไว้บริโภค

ภาพที่ 2.4 ลักษณะบ้าน ไททรงดำในอดีต
ที่มา : <http://www.bloggang.com/25/10/56>

ภาพที่ 2.5 ลักษณะบ้านเรือนไททรงดำ
ในปัจจุบัน
ที่มา : <http://www.oknation.net/25/10/56>

2.2.6 การแต่งกาย

การแต่งกายของชาวไททรงดำมีลักษณะโดดเด่นกว่าชุมชนกลุ่มลาวอื่นๆ ที่อยู่ในประเทศไทย จากสีของเสื้อผ้าที่จะใช้สีดำหรือสีครามเข้ม รูปแบบและสีของเครื่องแต่งกายมีลักษณะเดิมจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ชาวไททรงดำจะใส่เสื้อผ้าปกติตามสภาพท้องถิ่น แต่เวลาที่มีพิธีกรรมต่างๆ ที่ยึดถือปฏิบัติกันมานั้นจะต้องใส่เสื้อผ้าตามแต่ละพิธีกรรม ซึ่งดูแล้วมีความเป็นระเบียบวินัยสูงกว่ากลุ่มชุมชนอื่นๆ ลักษณะการแต่งกายของชาวไททรงดำมี ดังนี้

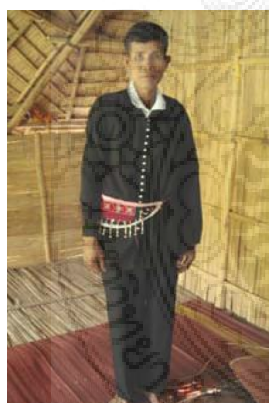
2.2.6.1 เสื้อก้อมผู้ชาย หมายถึง เสื้อที่มีรูปทรงสั้น ความยาวตั้งแต่คอถึงสะโพกบนใช้คู่กับเสื้อจี๊ดสีขาวข้างใน เวลาใส่พับปกเสื้อจี๊ดออกข้างนอก เรียกว่า “คอแก่น” หมายถึง คอ 2 ชั้นสวมใส่ไปทำงาน เดินทางไปต่างหมู่บ้าน ลักษณะของเสื้อก้อมเป็นเสื้อคอตั้งไม่มีปก แขนยาว ทรงกระบอกถึงข้อมือ การต่อแขนเสื้อจะมีผ้ารูปสี่เหลี่ยมไว้ได้รักแร้ ชายเสื้อด้านข้างแทรกด้วยผ้ารูปสามเหลี่ยมตั้งแต่เอวจนถึงสะโพก เพื่อให้ชายเสื้อบานออก ด้านหน้าผ้าตลอดมีส าบเสื้อติดกระดุมเงินยอดแหลม 9-13เม็ด ในสมัยก่อนเสื้อก้อมใช้มือเย็บทั้งตัวแต่ปัจจุบันใช้จักรเย็บแทน สีของเสื้อเป็นผ้าย้อมครามเข้มอันเป็นสีที่แสดงถึงความเศร้าโศก อ้างว้างและเดียดผาย ที่จะต้องพลัดพรากจากบ้านเกิดเมืองนอน

เสื้อก้อมจะใส่กับกางเกง ส้วงฮีหรือ กางเกงขาวดำ มีลักษณะคล้ายกางเกงขาวประมง ความยาวของกางเกงเสมอข้อเท้า ขากางเกงแคบเล็กน้อยใช้ใส่ร่วมงานพิธีตามประเพณี เช่น งานเสนเรือน งานแต่งงาน จะคาดกระเป๋าคัดเย็บด้วยผ้าฝ้ายสีครามเข้ม รูปทรงกระเป๋าคัดเย็บข้างในเป็นกระเป๋าคัดเย็บ 2 ชั้น มีฝาปิดเปิดได้บางแบบใช้จับด้านหน้าตกแต่งด้วยวิธีการปะผ้าลายดอกจัน ลายดอกมะลิ ตรงเกสรประดับกระจกหรือมีลูกปัดห้อยทิ้งชายให้ดูสวยงาม บางพื้นที่ก็ไม่นิยมห้อยลูกปัดบอกว่าเหมือนพวกชาวเขาจึงทำเป็นแบบดั้งเดิม ชายกระเป๋าทิ้งสองข้างม้วนกลมปลายเรียวเย็บพับด้วยผ้าไหมหลากสีโดยมัดรวมกันเป็นพู่ตรงชายสุดทั้งสองข้างคล้ายหางหมู

2.2.6.2 เสื้อก้อมผู้หญิง มีความหมายและสีเหมือนของผู้ชายแต่มีลักษณะแตกต่างกันตรงเสื้อก้อมคอตั้งไม่มีปก เข้ารูป แขนยาวทรงกระบอกรัดข้อมือ เพื่อให้แนบลำตัว จะได้รับความอบอุ่น และป้องกันความร้อนได้ดี การต่อแขนติดกับลำตัวต่อตรงๆ และมีผ้าแทรกได้รักแร้ ตัวเสื้อยาวเหนือสะโพกผ้าหน้าตลอด ติดกระดุมเงินเหมือนเสื้อก้อมผู้ชาย เวลาใส่เสื้อก้อมจะใส่กับผ้าซิ่นลายแดงโม ผ้าซิ่นของผู้หญิงที่ยังไม่แต่งงานจะนุ่งซิ่นต่อหัวแต่ถ้าแต่งงานแล้วจะต้องนุ่งซิ่นซ้อน 2 ผืน เพื่อป้องกันประจำเดือนที่อาจจะมาไม่เป็นปกติ ลักษณะของผ้าซิ่นจะมี 3 ส่วน คือ หัวซิ่นอยู่ด้านบนสุดเป็นผ้าฝ้ายสีครามเข้ม ตัวซิ่นอยู่ตรงกลางจะมีความหนากว่าหัวซิ่นเป็นผ้าทอลายแดงโม เวลาที่นุ่งจะทบชาย 2 ข้างมาตรงกลางแล้วคาดเข็มขัดคดลบชายลงมา ตีนซิ่นอยู่ล่างสุด เป็นผ้าทอด้วยผ้าฝ้ายเส้นหนา เพื่อช่วยถ่วงน้ำหนักของตัวซิ่นให้อยู่ตามรูปทรงผู้หญิงชาวไททรงดำ จะสะพายกระเป๋าสานเรียกว่า “กระต๊ับ” สำหรับเก็บของใช้ระหว่างเดินทาง แต่ถ้าใส่ชุดก้อมออกงานจะมี

ผ้าสไบหรือผ้าเปียวทั้งแบบดั้งเดิมและผ้าสไบสมัยใหม่เป็นลวดลายต่างๆ ผ้าสไบผ้าเปียวมีลักษณะเป็นผ้าที่ทอจากฝ้ายขนาดเล็ก เรียกว่า “พื้มเจ็ด” ความยาวแล้วแต่ผู้ใช้ ผ้าเปียวจะเป็นผ้าฝ้ายสีดำหรือสีครามเข้ม มีการปักลวดลายที่ชายทั้งสองด้านเป็นลายดอกแปดกับลายขอกูด โดยมีหน้าหลังเหมือนกัน สำหรับผู้สูงอายุจะผูกผ้าเปียวที่อกอย่างเดิยวไมได้ใส่เสื้อหรือถ้ามีอากาศร้อนมากๆนิยมใส่เสื้อน้อยเป็นเสื้อคอกลมแขนขุดหรือเสื้อชั้นในสายเดี่ยวสีดำหรือสีครามเข้มแล้วสะพายด้วยผ้าลูกไม้สีดำบางๆหรือผ้าสไบลวดลาย

2.2.6.3 เสื้อฮีของผู้ชาย หมายถึง เสื้อยาวหรือเสื้อผี เป็นเสื้อที่ใช้ได้ทั้งสองด้าน ด้านที่มีลวดลายมากจะไว้ด้านในเมื่อใส่ไปงานมงคลชาว ไททรงดำ มีความเชื่อว่าลวดลายมากนั้นขโมยมาจากผี จึงต้องปกปิดไว้จะใช้ด้านที่มีลวดลายมากในงานศพ รวมทั้งศพของตัวเองนั้นจะใช้ด้านที่มีลวดลายมากคลุมหีบศพ ชาว ไททรงดำจะมีเสื้อฮีประจำตัว เพื่อไว้ใช้งานตามวัฒนธรรมประเพณี ลักษณะของเสื้อฮีเป็นเสื้อยาวถึงเข่าผ่าหน้า ที่ขอบคอเสื้อกุดด้วยผ้าไหมสีต่างๆและตกแต่งลวดลาย การปะผ้า ใต้รักแร้ใช้ผ้าไหมขริบเป็นลวดลายหลากสีตกแต่งด้วยการปะผ้าลวดลายหลากสีและปักลายขอกูดตกแต่งลวดลายการปะผ้าสีที่ชายเสื้อตลอดแนว ตะเข็บทุกตะเข็บใช้ผ้าไหมสีดำหุ้มทับเสื้อฮีจะมีสีดำหรือสีครามเข้ม สีที่ใช้ตกแต่งลวดลายมีสีแดง สีเหลือง สีเขียว และสีขาว เสื้อฮีใส่กับกางเกงขาวสีดำหรือสีงาช้าง

ภาพที่ 2.6 ผู้ชายใส่เสื้อก้อมภาคกระเป่าที่เอว

ภาพที่ 2.7 การแต่งกาย ผู้หญิงด้วยเสื้อก้อมนุ่งผ้าลายแดงโม

ภาพที่ 2.8 เสื้อฮีของผู้ชาย

ภาพที่ 2.9 เสื้อฮีผู้หญิง

2.2.6.4 เสื้อฮีผู้หญิง มีความหมายและลักษณะการใช้งานเหมือนเสื้อฮีผู้ชาย แต่มีความแตกต่างกันตรงรูปแบบเสื้อฮีของผู้หญิงจะใช้การสวมหัวเวลาใส่ คอวีตัวยาวถึงเข่าไม่มีปกด้านใน จะมีการตกแต่งลวดลายสีหลายสีบนตะเข็บทุกตะเข็บใช้วิธีการปะผ้าและปะลวดลายบนด้านหน้า ตัวเสื้อฮีตลอดความยาวของเสื้อและที่ชายเสื้อ ในการใส่เสื้อฮีจะใส่กับผ้าซิ่นลายแดงโม

ภาพที่ 2.10 ผ้าเปียว มีการพัฒนาลวดลาย

2.2.6.5 ผ้าเปียวหรือผ้าพันศิริชะ ชาวไททรงดำจะใช้ผ้าเปียวพันศิริชะแทนหมวก เป็นผ้าฝ้ายหรือผ้าไหมสีครามเข้มหรือสีดำ เป็นสัญลักษณ์ของการมีเจ้าของและคนชรา ในงานแต่งงาน ผ้าหญิงจะเตรียมผ้าเปียวไว้เป็นผ้าไหว้ให้แก่แม่สามี คนสูงอายุจะห่มผ้าเปียวอยู่กับบ้านหรือไปวัด โดยห่มแบบสไบ เมื่อเสียชีวิตลงก็ต้องห่มผ้าเปียวเพื่อให้รู้ว่าเป็นคนตระกูลเดียวกัน ในสมัยก่อนมีการทำผ้าเปียว 4 ชนิด คือ ผ้าเปียวเบาะหรือเปียวดอก เป็นการปักลายดอกที่ชายผ้าเปียวทั้ง 2 ข้าง

ลายขดวงกลมสลัปลีใหม่ตรงกลางเป็นลายดอกแปด (เบาะแปด) แล้วจึงเย็บลายขดวงออกมา 8 แฉก เรียกว่า ขดวงหวาย (บุญเสริม ดินตะสุวรรณ, 2545: 49-50) ผ้าเปียว มีการพัฒนาลวดลายให้มีรูปแบบหลากหลาย ถูกใจผู้ซื้อ จึงมีการสอนออกแบบลายและวิธีการทำ ที่กลุ่มไททรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี

2.2.6.6 เครื่องประกอบการแต่งกาย

นอกจากเสื้อผ้าของชาว ไททรงดำที่เป็นทั้งชายและหญิงแล้วยังมีเครื่องประดับของผู้หญิง เช่น ไม้ขัดเกล้า มีลักษณะเป็นเส้นเงินขดเป็นรูปตัวยู สำหรับเสียบผม เวลาเกล้าผม ปัจจุบันใช้วัสดุอะลูมิเนียมซึ่งมีราคาถูกกว่า หวี ของ ไททรงดำ ทำด้วยไม้คั้ง คนไทยเรียกว่า ไม้กระโดน ลักษณะของหวีด้านบนจะหนาด้านล่างจะบาง เวลาหวี ต้องก้มหัวลงแล้วหวีเศษผมจะร่วงจะต้องเก็บไว้ทำซ้อ เป็นการฝึกให้เป็นคนละเอียด เวลาผู้ชายดูหญิงจะดูที่ทรงผม ว่าเรียบร้อยไหมถ้าไม่เรียบร้อยดูกรุงรังจะไม่เอามาเป็นแม่บ้าน เปาะแขน เป็นกำไลข้อมือ มี 2 แบบ แบบทรงกลมสวมใส่ข้อมือกับแบบบีบ (มีช่องโหว่) เปาะแขนพาบ คือ กำไลของผู้สูงอายุใส่ติดตัว ส่วนกำไลกลมใช้ในพิธีเท่านั้น

เปาะเก็ง คือ กำไลข้อมือผู้ชาย-หญิงปัจจุบันหาหายากกระดุมเงินของชาว ไททรงดำ ภายในประเทศมีลักษณะเฉพาะเป็นทรงบัวตูม แต่สำหรับกระดุมของชาว ไททรงดำ ในลาวและเวียดนาม จะมีลักษณะแบน บ่องหู คือ คู่หูทรงบานใหญ่ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 1 นิ้ว ใช้เฉพาะผู้สูงอายุในสมัยก่อน ปัจจุบันใส่ต่างหูทองหรือเงินตามวัฒนธรรมรูปแบบปัจจุบัน

ภาพที่ 2.11 เครื่องประดับของไททรงดำ

2.2.6.7 การทำทรงผมของชาว ไททรงดำ ปัจจุบันจะตัดทรงสากลทั่วไปแต่เวลา มีงาน ประเพณีจะต้องเกล้าทรงผมดั้งเดิมโดยมีรูปแบบตามวัยของผู้หญิงดังนี้ ทรงเอื่อมไหล่ เป็นทรงผม สำหรับเด็กวัย 13-14 ปี หลังจากโกนผมก็จะปล่อยประบ่า ทรงสับปลิ้น สำหรับวัย 14-15 ปี จากผม ที่เริ่มยาวก็จะมัดนวลบั้งขึ้นติดท้ายทอยสับด้วยหวี เป็นการประกาศว่าเข้าสู่วัยสาวเริ่มลงขวง เพื่อ ศึกษาเรื่องคู่ครองมักถูกใช้เป็นคนโยนลูกช่วงในการละเล่น ทรงช่อดอกแคหรือหางนกกระแล มี

ลักษณะเกล้ามารวบเป็นกระจุกไว้กลางศีรษะและปล่อยหางยาวตกลงตามธรรมชาติ เรียกว่า “เซงเซว” สิ่งที่ใช้รวบผมในสมัยก่อนคือ เส้นฝ้ายที่พื้นเองสีดำหรือสีน้ำเงินเข้ม ทรงจุกด๊ีบ เป็นทรงผมสำหรับเด็กสาวอายุ 15-16 ปี เป็นอีกแบบหนึ่งของเด็กสาวไททรงดำ มีลักษณะรวบผมขึ้นมัดเป็นกระจุกตรงกลางศีรษะแล้วทาบปลายลงด้านหลัง ด๊ีบ หมายถึง งอลง ทรงขอดกระต๊อก สำหรับเด็กสาวอายุ 16-17 ปี เป็นอีกทรงหนึ่งมีลักษณะรวบผมไว้ตรงกลางศีรษะแล้วใช้ผมสอดใส่ผมผูกแล้วดึงชายผมออกมาด้านขวาแล้วจึงเสียบด้วยไม้เกล้า ทรงขอดชอยหรือปั้นเกล้าชอย สำหรับเด็กสาวอายุ 17-18 ปี เป็นทรงผมวัยสุดท้ายก่อนเข้าสู่สาวใหญ่ มีลักษณะก้มหัวลงหวีแล้วรวบบิดผมด้วยมือขวาเพื่อด้วยมือซ้ายแล้วจึงหมุนมือซ้ายให้ผมพันผมโดยใช้มือขวาประคองให้ส่วนปลายผมลงหน้าก่อนผม ทรงผมปั้นเกล้า ต่วง เป็นทรงสาวเต็มตัว 20 ปีขึ้นไปสามารถแต่งงานออกเรือนได้แล้วผมทรงนี้มีลักษณะผมทรงปั้นเกล้าชอยแต่การบิดผมจะขยักปลายผม โดยเอาชายผมกลับอยู่หลังก่อนผมบนศีรษะปลายผมจะบานคล้ายโบว์หูกระต่ายและต้องใช้ไม้ขีดเกล้ามาเสียบไว้บางทีเรียกว่าทรงปั้นเกล้าถ่วงการเสียบ

ภาพที่ 2.12 ลักษณะทรงผมปั้นเกล้าของไททรงดำ

มะแหวจะต้องเสียบไม้ขีดเกล้าก่อน แต่การเสียบมะแหวจากด้านหลังของก๊อนผมเรียกว่า “ปั้นเกล้า” มายังด้านหน้าใช้เฉพาะหมอฟีที่เรียกว่า แม่มด เท่านั้น วิธีทำให้ผมเรียบไม่รุงรังชาวไททรงดำจะใช้น้ำมันตานี (น้ำมันใส่ผมมีลักษณะเป็นครีมเหนียวๆ) ทรงปั้นเกล้าตัก เป็นทรงผมที่ผู้หญิงจะทำเฉพาะการไว้ทุกข์ให้กับสามี มีลักษณะเกล้าแบบเดียวกับปั้นเกล้าต่วงแต่ไม่ให้ผมตกมาด้านท้ายทอยไม่ให้ตั้งอยู่กลางศีรษะ ปัจจุบันผู้ที่ทำจะมีอายุ 50 ปีขึ้นไป ทรงปั้นเกล้าจ๊อนหรือทรงแม่ม่าย มีลักษณะเกล้าทรงเดียวกับปั้นเกล้าต่วงแต่ไม่มีต่วง คือผมที่โค้งอยู่ปลายไม้ขีดเกล้าด้านซ้ายมือจะหดเข้ามา ทรงผมไว้ทุกข์ เป็นการปล่อยผมและรวบตรงท้ายทอยมัดด้วยเส้นด้ายสีขาว เมื่อพิธีศพเสร็จแล้ว จะต้องเกล้าผมทรงปั้นเกล้าตักพอดเวลาไว้ทุกข์แล้วจะต้องหาวันดีที่เป็นมงคลและหาผู้หญิงที่ดีเป็นที่ยกย่องในหมู่บ้านมาทำพิธีเกล้าผมทรงปั้นเกล้าต่วงจนตลอดอายุ

ของตนเอง

2.2.7 การทอผ้าของชาวไททรงดำหรือลาวโซ่ง

การทอผ้าของชาว ไททรงดำหรือลาวโซ่ง นิยมทอด้วยเครื่องทอผ้าแบบที่พุ่งด้วยมือทีละเส้น ไม่นิยมใช้กระตุก ผ้าชิ้นที่ทอด้วยด้ายฝ้ายล้วน ไม่มีเส้นไหมปนเลย ผ้าชิ้นหนึ่งผืนประกอบด้วยผ้าต่อกัน 3 ท่อน แต่ละท่อนเป็นผ้าที่ทอขึ้นเฉพาะ แล้วมาเย็บติดกันด้วยมือตะเข็บที่เย็บเป็นตะเข็บกลมแบบพันเส้นด้าย ฝมือเย็บที่คั่นนั้นตะเข็บจะเล็กกลมคูเรียบร้อยโดยเฉพาะ การต่อตีนชิ้นผ้าชิ้นมีความเด่นอยู่ที่ลายทางสีฟ้าอ่อนเกือบขาวที่เรียงอยู่รอบตัวชิ้นบนผืนผ้าสีดำ ลายเหล่านั้นเป็นทางตรงๆสีฟ้า แต่มีความหนาของทางต่างๆกัน ลายชุดหนึ่งประกอบด้วยทางขนาดเล็กใหญ่สลับกันจำนวน 6 ทางแต่ละทางประกอบด้วยเส้นด้ายสีฟ้าจำนวนไม่เท่ากัน คือ ทางขนาดเล็กสุดจะใช้ด้ายสีฟ้า 2 เส้น ทางที่มีความหนารองลงมาใช้ด้ายสีฟ้าเรียงกัน 15 เส้น และทางที่ใหญ่ที่สุดจะใช้ด้ายสีฟ้าเรียงกัน 20 เส้น และแต่ละทางก็ยังมีกรวางเรียงกัน ซึ่งมีระยะห่างต่างกันด้วย แต่เมื่อมองรวมๆแล้วทางหนึ่งจะห่างกันประมาณ 5 เซนติเมตรหรือ 2 นิ้ว ผ้าผืนหนึ่งจะมีลายทางประมาณ 7 ชุด (ชิดา ชมพูนุช,-:82)

ภาพที่ 2.13 การทอผ้าจีนลายแดงโมง

ที่มา : <http://www.bloggang.com15/12/2556>

2.2.7.1 การเตรียมเส้นใย

ฝ้าย เป็นไม้พุ่มในสกุล *Goosypium* วงศ์ *Malvaceae* นำปุ๋ยหุ้มเมล็ดมาปั่นเป็นเส้นใยทอผ้าได้ ส่วนเมล็ดฝ้ายนำไปสกัดทำน้ำมันได้ ต้นฝ้ายเป็นพืชที่ทนทานต่อความแห้งแล้งขึ้นมากในภูมิภาคที่อากาศร้อน

คำว่า ฝ้าย หรือ Cotton มาจากภาษาอาหรับว่า Qutun หลักฐานทางโบราณคดีที่เก่าแก่ที่สุดเกี่ยวกับฝ้าย คือ ฝ้ายอายุประมาณ 5000 ปีก่อนคริสตกาล พบที่ประเทศเม็กซิโก ส่วนในทวีปเอเชีย นั้น พบหลักฐานอายุประมาณ 3000 ปีก่อนคริสตกาลที่บริเวณลุ่มแม่น้ำสินธุ ซึ่งปัจจุบันอยู่ในเขตประเทศปากีสถาน ในประเทศไทยพบหลักฐานทางโบราณคดีเป็นแวนดินเผาที่ใช้ปั่นฝ้ายสมัยก่อนประวัติศาสตร์อายุประมาณ 3000 ปี ที่บ้านเชียง อำเภอนองหาน จังหวัดอุดรธานี พันธุ์ฝ้ายพื้นเมืองที่ปลูกกัน โดยทั่วไปในประเทศไทยแยกตามสีของปุ๋ยฝ้ายออก

เป็น 2 ชนิด คือ พันธุ์สีตุ่น ปลูกฝ้ายมีสีตุ่นคือสีน้ำตาลอ่อน ๆ และพันธุ์สีขาวมีปลูกฝ้ายสีขาวฤดูการปลูกฝ้ายในประเทศไทย คือประมาณช่วงเดือน พฤษภาคม เพื่อให้ต้นฝ้ายได้รับน้ำฝนในช่วงเดือน มิถุนายนถึงเดือนสิงหาคม ได้เต็มที่ในฤดูฝน เมื่อเข้าสู่ช่วงฤดูหนาวฝ้ายจะแก่และแตกปุยราวเดือน พฤศจิกายนหรือเดือนธันวาคม ซึ่งนับเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมเพราะอากาศในฤดูหนาวจะแห้ง มีความชื้นน้อย ช่วยให้ฝ้ายแห้งดีขึ้น ฝ้ายที่นำมาทำเส้นใยนี้เป็นการขึ้นสุดท้ายจาก ดอกฝ้าย เมื่อดอกฝ้ายผสมเกสรแล้วเติบโตเป็นลูกฝ้ายหรือเรียกกันทั่วไปว่า สมอฝ้าย เมื่อต้นฝ้ายแก่เต็มที่ สมอฝ้ายจะแตกออกเป็น ปุยฝ้าย เก็บปุยฝ้ายมาปั่นเป็นเส้นใยฝ้าย กลุ่มวัฒนธรรมที่นิยมใช้เส้นใยฝ้ายทอ ผ้ามักปลูกฝ้ายเองและปั่นเส้นใยมาทอผ้าเพื่อเป็น ทั้งเครื่องนุ่งห่มเคหะสิ่งทอ และสิ่งทอในพระพุทธศาสนา กลุ่มชนเหล่านี้ ได้แก่ ไทยวน ไทลื้อและ ไทพวนในภาคเหนือ ไททรงดำ และไททรงคำ ใน ภาคกลาง ภูไทหรือผู้ไทย ไทญ้อแล ะไทโสในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นต้น (<http://www.openbase.in.th15/12/2556>)

1. การผลิตเส้นใยฝ้าย กระบวนการผลิตและอุปกรณ์ในการผลิตเส้นใยฝ้ายนั้น เป็นภูมิปัญญาที่สืบทอดกันมายาวนาน พัฒนาจนเหมาะสมกับวิถีชีวิตคนไทยในสังคมเกษตรกรรม การผลิตเส้นใยฝ้ายมีกระบวนการตามลำดับ ดังนี้

1.1 การเก็บปุยฝ้าย เมื่อสมอฝ้ายแก่แตกเป็นปุยและแห้งเต็มที่ในช่วงฤดูหนาวชาวบ้านจะช่วยกันเก็บใส่ ถุงย่าม ตะกร้าหรือกระบุง คัดเลือกเฉพาะปุยฝ้ายที่แก่เต็มที่ ดึงปุยฝ้ายออกจากกลีบสมอระวังไม่ให้เศษใบไม้ติดปนมาด้วย โดยคัดเลือกเก็บปุยฝ้ายที่สะอาด ไม่ชื้นหรือมีเชื้อรา มิฉะนั้นปุยฝ้ายจะเสียหายทั้งกระบุง ต่อจากนั้นจะนำปุยฝ้ายมาเทใส่กระด้ง เพื่อตรวจคัดเศษใบไม้หรือกลีบสมอที่หักร่วงปนมากับปุยฝ้ายออก ให้เหลือแต่ปุยฝ้ายที่สะอาด

1.2 การตากปุยฝ้าย เพื่อให้ปุยฝ้ายแห้งสนิทและ ป้องกันเชื้อราจึงต้องตากปุยฝ้าย โดยใส่ปุยฝ้ายในกระด้งขนาดใหญ่เกลี่ยให้พอเหมาะ ไม่ซ้อนทับกันหนาจนแสงแดดส่องไม่ทั่วถึง จะต้องหมั่นพลิกปุยฝ้ายเป็นระยะ ๆ เพื่อให้ถูกแดดทั่วถึงกันจนแห้งสนิทดีและฟู

1.3 การคัดแยกเมล็ดออกจากปุยฝ้าย ปุยฝ้ายที่สะอาดและแห้งสนิทดีนั้น ยังมีเมล็ดฝ้ายอยู่ข้างในจึงต้องคัดแยกเมล็ดออกจากปุยฝ้าย โดยใช้เครื่องมือที่เรียกตามภาษาถิ่นว่า อีดฝ้าย อิวฝ้ายหรือ หีบฝ้าย เครื่องมือนี้นี้ทำจากไม้เนื้อแข็ง โดยมีโครงสร้างประกอบด้วยส่วนฐานเป็นแผ่นไม้กระดานหนาพอประมาณต่อกันคล้ายรูปอักษร T ในภาษาอังกฤษ ในส่วนหัวของอักษร T จะมีหลักไม้ทรงสี่เหลี่ยม หลักไม้นี้ในบางท้องถิ่นอาจแกะสลัก ตกแต่งสวยงามเป็นยอดแหลมหรืออาจเป็นยอดมนเกลี้ยงเรียบ ๆ หลักไม้สูงประมาณ 14-16 นิ้วทำกันทั้งสองด้านเพื่อเป็นหลักของฟันเฟือง ซึ่งเป็นไม้ 2 ท่อนขนานกัน ส่วนด้านซ้ายทำเป็นเกลียวฟันเฟืองด้วยการบากไม้ให้เป็นร่องสัมพันธ์กัน ใช้ไขมันสัตว์ เช่น ไขมันวัว ไขมันควาย เป็นน้ำมันหล่อลื่น ส่วนช่วงตรงกลางระหว่างหลักนั้นเป็นไม้ทรงกลมเกลี้ยงขนานชิดกัน ไม้ฟันเฟืองนี้ส่วนด้านขวามือจะยาวไม่

เท่ากัน ท่อนบน จะสั้นกว่าส่วนที่ อนุล่างจะยาวกว่า และต่อไม่เป็นที่จับหมุนเพื่อให้ฟันเฟืองหมุน เคลื่อนไป(<http://www.openbase.in.th> 15/12/2556)

2.2.7.2 การย้อมสี

การย้อมสีส่วนมากย้อมสีดำแดง เหลือง ผ้าสีดำจะย้อมด้วยคราม ซึ่งเป็นพืชล้มลุก ที่ขึ้นอยู่ทั่วไป เมื่อผ่านกรรมวิธีเป็นขั้นตอนต่างๆแล้ว ผ้าจะมีสีดำสนิท เรียกว่า ย้อมน้ำอ้อม

1. การย้อมครามหรือน้ำอ้อม นำต้นครามแก่ๆ โดยการถอนต้นมาทิ้งรากมัดให้เป็นมัด มัดหนึ่งประมาณ 10-20 ต้น ใช้ต้นคราม 2-3 มัด แซงลงในโอ่งใส่น้ำพอท่วมมัดครามทิ้งไว้ 1 คืน สงเอาต้นครามออกให้เหลือแต่น้ำ นำปูนแดงใส่ลงไป ใช้ไม้ตีหรือกวานให้เข้ากันและทิ้งไว้ให้นอน ก้นจะเห็นเป็นสีคราม รินน้ำใสๆออกทิ้งไปให้เหลือแต่ส่วนที่นอนก้นนี้ เรียกว่า “น้ำอ้อม” และใช้เป็นหัวเชื้อสำหรับเติมลงไปในกลุ่มแช่ต้นครามใหม่ในคราวต่อไป ขึ้นต่อไปนำต้นครามชุดใหม่แช่ ลงไปในตุ่มใหม่ เติมน้ำพอท่วมเหมือนครั้งแรก หมักทิ้งไว้ 1 คืน เติมน้ำปูนแดงและเติมน้ำอ้อมและ น้ำจี้เถ้าซึ่งทำมาจากไม้สะแกเผา อัตราส่วน 10 ลิตรต่อขี้เถ้า 1 ลิตร แล้วเติมน้ำข้าวหมัก 1 ต่อ 10 ลิตร ทิ้งไว้ 3-4 วันจนเป็นสีเหลืองอ่อนๆในส่วนที่เป็นน้ำ ส่วนกากจะมีสีคราม วิธีดูว่าน้ำอ้อมมี คุณภาพดี ย้อมติดผ้าหรือไม่สังเกตดังนี้

1.1 น้ำส่วนบนจะมีสีเหลืองปนเขียว

1.2 ใช้มือจุ่มลงไปสีครามจะติดอุ้งมือก่อนและติดปลายนิ้วมือทีหลัง

1.3 ถ้าสีครามจับมือเร็วแสดงว่าน้ำอ้อมอ่อนไป ถ้าสีครามจับมือช้าแสดงว่า น้ำอ้อมเต็มต้องลดขี้เถ้าหรือต่างให้น้อยลง

2. การนำผ้าลงย้อม ให้หมักผ้าลงไปใต้น้ำครามตอนเช้าคลุกเคล้าให้ทั่วแล้วนำขึ้น ตากให้แห้งตกตอนเย็นนำผ้าผืนนั้นหมักลงไปใต้น้ำครามแล้วทิ้งไว้ค้างคืนรุ่ง เช้าจึงนำออกตาก ก่อนจะตากต้องนำผ้าไปล้าง น้ำธรรมชาติให้สะอาดจนหมดกากต้นครามที่ติดกับผืนผ้าเสียก่อน ทำ เช่นนี้ 4-5 ครั้ง ผ้าจนดำสนิท ถ้าต้องการผ้าที่ย้อมติดทนเป็นมันเงา ต้องนำผ้านั้นไปย้อมน้ำประคูด อีกครั้งหนึ่ง

3. วิธีการทำน้ำเปลือกประคูด

1. นำเปลือกประคูดสดมาต้มกับน้ำ เคี่ยวจนเป็นสีแดงอัตราส่วนเปลือกประคูด ก่อนปืบเติมน้ำเต็มปืบ

2. นำเปลือกนุ่นมาเผาไฟให้เหลือแต่ถ่านนุ่น นำถ่านนุ่นใส่ลงไปในปืบน้ำประคูด ประมาณ 1 ต่อ 3 ของปืบแทนค่า ถ้าเปลือกนุ่นไม่มีจะใช้ถ่านสะแกแทนได้

เมื่อเตรียมน้ำประคูดเรียบร้อยแล้วนำผ้าดำลงแช่แล้วนำขึ้น ตากแล้วแช่อีก ทำ เช่นนี้ประมาณ 3 ครั้ง เรียกว่า “หรั่ง” จะทำให้สีดำติดผ้าทนทานและมีความมันเงา

ชาวไททรงดำหรือลาวโซ่งไม่นิยมทอผ้ายกดอก ถนัดแต่การทอผ้าธรรมดาลาย
 ขัดเท่านั้น การทำผ้าให้เป็นลวดลาย สีสนั่นนั้นมักจะใช้การย้อมและแปะดิ ดเข้าไป คือ จะใช้เศษผ้าสี
 ต่างๆมาเย็บเป็นคอกฝีมือประณีตบางลายจะใช้การฝังกระจกเง ลงไปในเสื่อผ้าด้วย (ธิดา ชมพูนิช,-
 :79-80)

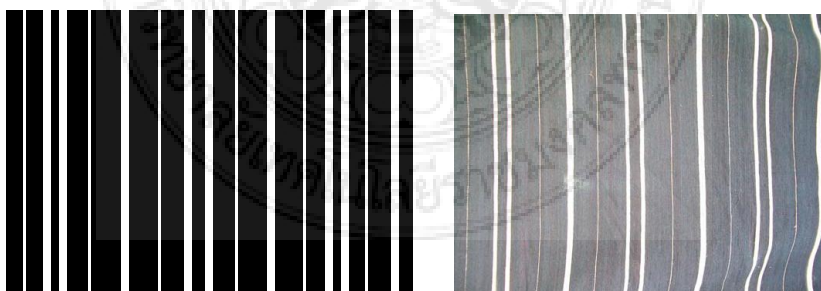
2.2.7.3 ลวดลายบนผ้าทอไททรงดำหรือลาวโซ่ง

ลวดลายบนผ้าทอของชาว ไททรงดำสื่อความหมายที่เป็นคติความเชื่อ วัฒนธรรม
 ประเพณีมีลักษณะที่มาของลายต่างๆ คือลายพันธุ์พฤกษา ลายสัตว์ ลายเครื่องเครื่องใช้ ลายสถานที่
 และสิ่งของ ลายเบ็ดเตล็ด ลายปัจจุบัน

1. ลายพันธุ์พฤกษา

ลายพันธุ์พฤกษาเป็นลายที่สื่อความหมายถึง ต้นไม้ ใบไม้ ดอกไม้ หรือผลไม้
 สำหรับผ้าและเครื่องนุ่งห่มของชาวไททรงดำมีลวดลายพันธุ์พฤกษา ดังนี้

1.1 ลายแดงโม แดงโมเป็นพืชไม้เลื้อย ผลนิยมนำมารับประทานชาว ไททรงดำ
 นำลายของแดงโมมาทอเป็นลายแนวตั้งสลับระหว่างผ้าฝ้ายสีครามกับสีขาว โดยลักษณะลายเส้น
 สีขาวจะมีสีเขียวและคู่สลับกันโดยมีความเชื่อว่าลายเส้นหนาซิดกันสองเส้นเรียกว่า ลายตาคีบ หรือ
 ลายตาคับ มีการรวมกลุ่มหรือใกล้ชิดกันระหว่างพี่น้อง ไทย ลาวและเวียดนาม ลายเส้นเล็กเส้นเดียว
 เรียกว่า ลายตาเดี่ยว เป็นลายที่แสดงถึงการแยกจากกันเปรียบเหมือนชาว ไททรงดำต้องพลัดพราก
 จากบ้านเกิดเมืองนอน ส่วนลายเส้นหนาห่างกันสองเส้นเรียกว่า ลายตาห่มู หรือลายมาคู่ หมายถึง
 ชาวไททรงดำที่ถูกแยกจากกันไม่มีโอกาสจะมาพบบรรจบกันได้ หรือต้องพลัดพรากระหว่างพี่น้อง
 ไทดำในเวียดนาม และไททรงดำในประเทศไทย

โครงสร้างผ้าทอลายแดงโม

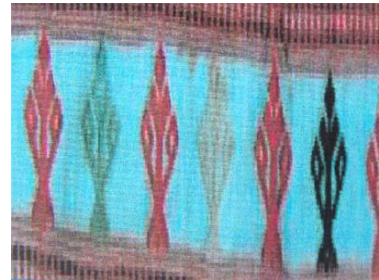
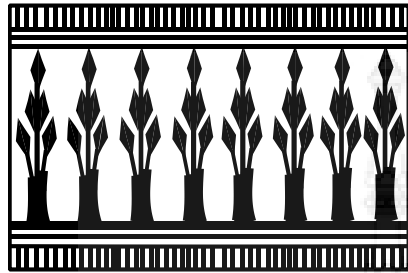
ผ้าทอลายแดงโม

ภาพที่ 2.14 โครงสร้างและผ้าทอลายแดงโม

ที่มา : <http://khaoyoi-thaisongdam.com> 9/12/56

1.2 ลายดอกผักแว่น เป็นผักพื้นบ้านประเภท ไม้ล้มลุกจำพวกเฟิร์น ขึ้นอยู่ตาม

ชายฝั่งลำน้ำ ห้วย หนอง คลอง บึง มีดอกเล็กๆ สวยงามเกิดเป็นกลุ่มและโตเร็ว ชาวไททรงดำ มีความเชื่อว่าใครสามารถปักลายดอกผักแว่นได้ย่อมแสดงถึงความอดทน ความเอื้อเฟื้อ ประณีตละเอียดอ่อน ดังนั้น ลายนี้นิยมมอบให้คู่บ่าวสาวในวันแต่งงาน หรือผู้ใหญ่ที่เคารพนับถือ

โครงสร้างผ้าทอลายดอกผักแว่น

ผ้าทอลายดอกผักแว่น

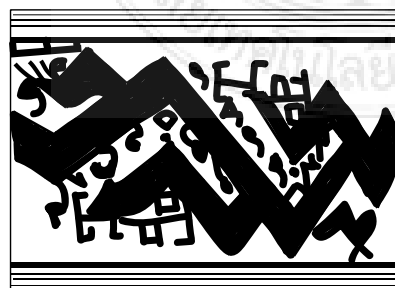
ภาพที่ 2.15 โครงสร้างและผ้าทอลายดอกผักแว่น

ที่มา : บุญเสริม ดินตะสุวรรณ,2545:52

2. ลายสัตว์

ลวดลายสัตว์เกิดจากจินตนาการเกี่ยวกับความเชื่อเรื่องบุญคุณ ถิ่นกำเนิด ความขำเกรง ความรัก ความสวยงาม การคุ้มครอง ความคิดถึง และอำนาจวาสนา โดยสื่อออกมาเป็นรูปร่างของสัตว์ประเภทต่างๆ

2.1 ลายนาค ชาวไททรงดำมีความเชื่อว่านาคเป็นเจ้าแห่งงูทั้งหลาย เป็นผู้กำเนิดฝนให้ตกต้องตามฤดูกาล ทำให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ ส่วนใหญ่ลายนี้จะมีแต่ผู้สูงอายุที่ทำได้เพราะผู้สูงอายุจะได้รับการเคารพยำเกรงของคนทั่วไป

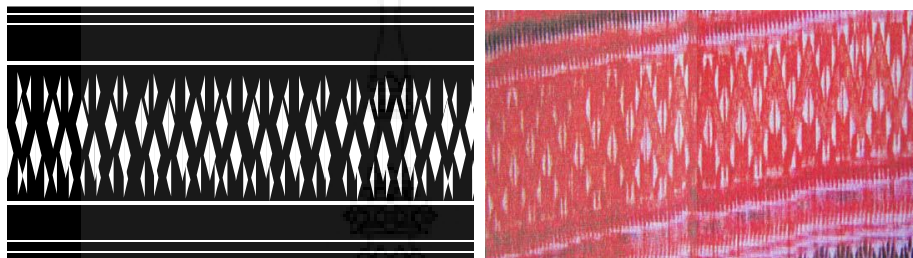
โครงสร้างผ้าทอลายนาค

ผ้าทอลายนาค

ภาพที่ 2.16 โครงสร้างและผ้าทอลายนาคลายนาค

ที่มา : บุญเสริม ดินตะสุวรรณ,2545: 58

2.2 ลายงูเหลือม ชาวไททรงดำมีความเชื่อเกี่ยวกับงูมาก ถ้านำงูมาทำเป็นลายของผ้าจึงต้องดูความเหมาะสม ทำไปถวายพระสงฆ์ได้ แต่จะไม่ทำให้กับหญิงสาว เนื่องจากงูมักเลื้อยขดไปขดมา เป็นการเปรียบเทียบและสั่งสอนผู้หญิงไม่ให้ประพฤติปฏิบัติเหมือนกับงู แต่ลายงูเหลือม สามารถมอบให้กับหญิงที่แต่งงานแล้วได้ เพราะหญิงที่แต่งงานแล้วสามารถเผชิญกับอุปสรรคและแก้ปัญหาได้ นับว่าเป็นคนมีชีวิตที่สมบูรณ์แล้ว

โครงสร้างผ้าทอลายงูเหลือม

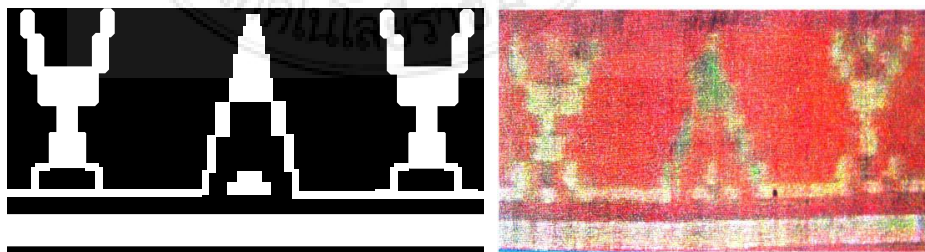
ผ้าทอลายงูเหลือม

ภาพที่ 2.17 โครงสร้างและผ้าทอลายงูเหลือม

ที่มา : บุญเสริม ดินตะสุวรรณ, 2545: 64

2.3 ลายกบ เนื่องจากชาว ไททรงดำ ทำนาเป็นอาชีพหลักจึงใกล้ชิดกับกบ เชื่อกันว่าเสียงร้องของกบเป็นการขอฝนและอวยพรให้ข้าวได้ผล และยังเป็นสัญลักษณ์ของการเกิด การเริ่มต้นใหม่ ลายกบปรากฏบนผ้าขาวม้าซึ่งเจ้าสาวต้องเตรียมไว้เป็นของขวัญให้กับญาติฝ่ายชายในวันแต่งงาน

2.4 ลายตานกแก้ว นกแก้วเป็นสัตว์ที่มีความเชื่อว่าเชื่อสัจย์และมีความสามัคคี สามารถเรียนเสียงภาษาคนและสามารถฝ้ายามคอยระวังคนแปลกหน้าได้ ลายตานกแก้ว ใช้เป็นลายหน้าหมอนเพื่อใช้ในพิธีแต่งงาน

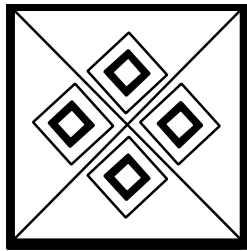

โครงสร้างผ้าทอลายกบ

ผ้าทอลายกบ

ภาพที่ 2.18 โครงสร้างและผ้าทอลายกบ

ที่มา : บุญเสริม ดินตะสุวรรณ, 2545: 65

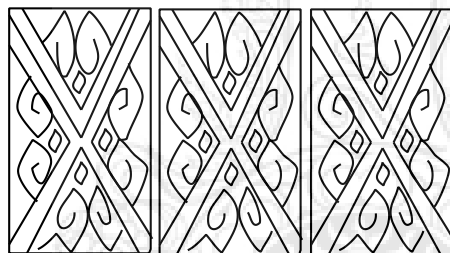
โครงสร้างผ้าทอลายตานกแก้ว

ผ้าทอลายตานกแก้ว

ภาพที่ 2.19 โครงสร้างและผ้าทอลายตานกแก้ว

ที่มา : บุญเสริม ดินตะสุวรรณ,2545:57

2.5 ลายหมาขำ เป็นลวดลายที่ประดิษฐ์ขึ้นมาเพื่อรำลึกถึงหมาที่คอยนอนเฝ้าระวังและปกป้องดูแลในขณะที่ผู้หญิงนั่งทอผ้าอยู่ใต้ถุนบ้าน จึงได้นำรอยเท้าที่หมาขำมาประดิษฐ์เป็นลวดลาย

โครงสร้างผ้าทอลายหมาขำ

ผ้าทอลายหมาขำ

ภาพที่ 2.20 โครงสร้างและผ้าทอลายหมาขำ

ที่มา : บุญเสริม ดินตะสุวรรณ,2545:57

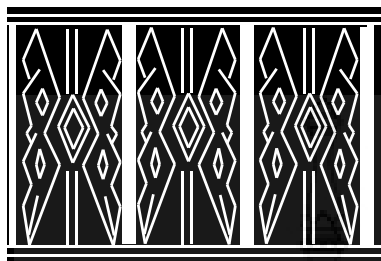
2.6 ลายผีเสื้อ เป็นลวดลายโบราณ หมายถึง บรรพบุรุษหรือเสื้อเมืองหรือแถบที่คอยช่วยคุ้มครองดูแลทุกข์สุข ช่วยเหลือมนุษย์ให้พ้นจากภัยความเดือดร้อน ลายนี้นิยมทำเพื่อมอบให้กับญาติผู้ใหญ่ที่เคารพนับถือ

2.7 ลายแมงป่อง แมงป่องเป็นสัตว์ที่มีพิษ ขนาดตัวเล็ก แต่มีพิษเวลาต่อยทำให้อเจ็บปวดมาก ชาว ไททรงดำ ประดิษฐ์ ลายนี้เพื่อใช้ในการข่มขวัญศัตรู และด้วยลักษณะของลายที่มีความละเอียดมาก จึงถูกนำมาเป็นลายต้นแบบบนผ้าจิดของชาวไททรงดำจำนวนมาก

2.8 ลายช้าง ช้างเป็นสัตว์บกที่มีขนาดใหญ่ ชาว ไททรงดำเชื่อว่า ช้างเป็นสัตว์ศักดิ์สิทธิ์ แสดงถึงความยิ่งใหญ่ ความเจริญรุ่งเรืองและช้างเป็นสัตว์ที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาด้วย

2.9 ลายสิงโต สิงโตเป็นสัตว์ป่าที่มักพบเห็นบ่อยๆ ในการทำหน้าที่เป็นยามเฝ้า

ผู้เชี่ยวชาญอยู่ในสถานที่ต่างๆ ไว้ป้องกันสิ่งชั่วร้าย ชาวไททรงคำจึงนำลายสิงโตมาผลิตบนผืนผ้า แสดงถึง อำนาจ ศักดิ์ศรี กล้าหาญ อดทน และแข็งแกร่ง นิยมทำขึ้นเพื่อมอบให้กับผู้อาวุโส

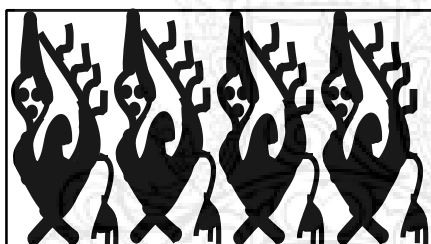

โครงสร้างผ้าทอลายผีเสื้อ

ผ้าทอลายผีเสื้อ

ภาพที่ 2.21 โครงสร้างและผ้าทอลายผีเสื้อ

ที่มา : บุญเสริม ดินตะสุวรรณ,2545:59

โครงสร้างผ้าทอลายแมงป่อง

ผ้าทอลายแมงป่อง

ภาพที่ 2.22 โครงสร้างและผ้าทอลายแมงป่อง

ที่มา :บุญเสริม ดินตะสุวรรณ,2545:61

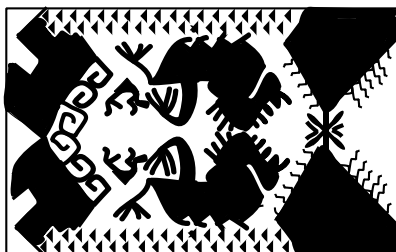

โครงสร้างผ้าทอลายช้าง

ผ้าทอลายช้าง

ภาพที่ 2.23 โครงสร้างและผ้าทอลายช้าง

ที่มา : บุญเสริม ดินตะสุวรรณ,2545:63

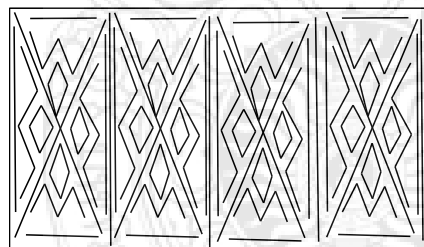
โครงสร้างผ้าทอลายสิงโต

ผ้าทอลายสิงโต

ภาพที่ 2.24 โครงสร้างและผ้าทอลายสิงโต

ที่มา : บุญเสริม ดินตะสุวรรณ, 2545: 64

2.10 ลายหน้าเสือ มีเรื่องเล่าว่าในหมู่บ้านเกิดการแห้งแล้งขาดน้ำทำการเกษตรทำให้ชาวบ้านต้องเดินทางไปถามเถนถึงบนฟ้า เมื่อถึงประตูทางเข้ามีคลองแควนอนอยู่หน้าทางเข้าชาวบ้านจึงตีคลอง เถนร้องถามว่าใครแล้วสั่งให้เสือซึ่งขึ้นเป็นยามเฝ้าหน้าประตูออกมาดู แต่เสือไม่ทำอันตรายเพราะคนร้องขอ บอกว่าช่วยพวกกับเถนขอน้ำให้กับหมู่บ้านของตนเพราะเกิดความแห้งแล้ง ชาว ไททรงดำ จึงถือว่าเสือเป็นวิญญาณผู้พิทักษ์ แห่งการเกษตรโดยใช้ภาพเสือเป็นเครื่องหมายของฤดูกาลเก็บเกี่ยว จึงทอผ้าเป็นรูปหน้าเสือเพื่อเป็นการระลึกถึงน้ำใจและความดีของเสือ

โครงสร้างผ้าทอลายหน้าเสือ

ผ้าทอลายหน้าเสือ

ภาพที่ 2.25 โครงสร้างและผ้าทอลายหน้าเสือ

ที่มา : บุญเสริม ดินตะสุวรรณ, 2545: 65

2.11 ลายปู ชาว ไททรงดำ นำลายปูมาประดิษฐ์เป็นลายลงบนผ้า ไว้เป็นอุทาหรณ์ เพื่อเตือนสติคิดให้รอบคอบเสียก่อนจะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดลงไป ดังเช่นชายที่นำปูโดยลืมนำว่าตัวเองผูกเคียวไว้กับปลายอีกข้างหนึ่งบนคานหาบข้าวที่นำไปกระแทกปู เคียวจึงตัดคอของชายคนนั้นขาด และลักษณะของตัวปูที่เดินเร็ววิ่งเร็วแสดงถึงความคล่องแคล่ว จึงทำเพื่อมอบให้แก่ผู้บ่าวสาวในงานวันแต่งงานเชื่อว่าทำมาหากินได้สำเร็จรวดเร็ว

โครงสร้างผ้าทอลายปู

ผ้าทอลายปู

ภาพที่ 2.26 โครงสร้างและผ้าทอลายปู

ที่มา :บุญเสริม ดินตะสุวรรณ,2545:66

3. ลายของสถานที่และสิ่งของ

ชาวไททรงดำ มีความผูกพันกับพุทธศาสนาเป็นอย่างมากผสมผสานกับการนับถือผีจึงได้คิดประดิษฐ์ลวดลายของสถานที่และสิ่งของ ดังนี้

3.1 ลายหอบปราสาท ปราสาท เป็นที่อาศัยของพระเจ้าแผ่นดิน พระ และขุนนาง (เพี้ย) เทียบเท่ากับชนชั้นผู้ดีของชาว ไททรงดำ ซึ่งเป็นผู้มีศักดิ์นาสูงกว่าชาวบ้านทั่วไป ดังนั้นชาวบ้านทอผ้าไปถวายพระหรือมอบให้ผู้อาวุโสซึ่งเป็นชนชั้นผู้ดี ต้องทอลายหอบปราสาท ลายนี้ทอในผ้าซิ่นตาหมี ผ้าซิ่นลาว และผ้าสไบ

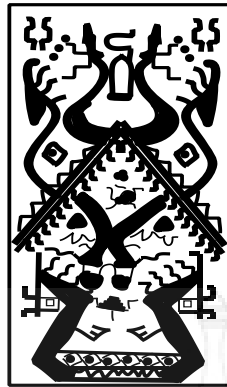
3.2 ลายธรรมาสน์ ธรรมาสน์เป็นที่แสดงธรรมของพระสงฆ์การทำผ้าซิ่นตาหมี จะทำสวมใส่สำหรับงานบุญเท่านั้น สมัยก่อนจะไม่มัดรวมกับลายอื่น โดยมากจะใช้ลายเดียวตลอดผืนหรือตลอดแถวภาพ

โครงสร้างผ้าทอลายหอบปราสาท ผ้าทอลายหอบปราสาท

ภาพที่ 2.27 โครงสร้างและผ้าทอลายหอบปราสาท

ที่มา : บุญเสริม ดินตะสุวรรณ,2545:68

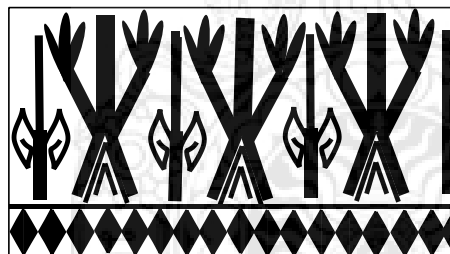
โครงสร้างผ้าทอลายธรรมาสน์

ผ้าทอลายธรรมาสน์

ภาพที่ 2.28 โครงสร้างและผ้าทอลายธรรมาสน์

ที่มา : บุญเสริม ดินตะสุวรรณ, 2545: 69

3.3 ลายใบเสมา ใบเสมาเป็น ใบปักเขตของสงฆ์หรือของวัดให้มีขอบเขตเป็น สักส่วน ทั้งนี้เป็นความเชื่อของคนสมัยก่อนที่ทำบุญเพื่อชาติหน้า (บุญเสริม ดินตะสุวรรณ, 2545: 49-69)

โครงสร้างผ้าทอลายใบเสมา

ผ้าทอลายใบเสมา

ภาพที่ 2.29 โครงสร้างและผ้าทอลายใบเสมา

ที่มา : บุญเสริม ดินตะสุวรรณ, 2545: 69

2.2.8 การปักและการปะผ้าของไททรงดำหรือลาวโซ่ง

2.2.8.1 การเย็บปักและปะของชาวไททรงดำ เรียกว่า การทำเอื้อแล้ว คำว่า เอื้อ คือ การปัก สอดเส้นด้ายให้เป็นลวดลายต่างๆ แล้ว คือ สร้อยคำ การทำอีกแบบหนึ่งเป็นการเย็บดอก รวมแล้ว เรียกว่า เอื้อแล้ว ดังนั้นลวดลายของ ไททรงดำ จึงมีชื่อ เอื้อนำหน้าเช่น เอื้อแกนแดง เอื้อตาหลวง หรือเอื้อตานกแก้ว เอื้อลายตีนจิ้งจก ลวดลายต่างๆ เหล่านี้หาดูไม่ได้แล้ว แล ะคนปัจจุบันเองก็ไม่ รู้จัก ชาวไททรงดำในสมัยก่อนมีการเย็บปักตั้งแต่เริ่มเป็นสาว จะหัดลงขวง เป็นโอกาสให้หนุ่มสาว รู้จักเรียนรู้วิถีหาคู่ครอง ส่วนลวดลายต่างๆคนอายุ 50 ปี ขึ้นไปจะทำขณะนั่งเลี้ยงวัวควาย จึงทำให้มี

สุขภาพจิตที่ดี

การปักปะลวดลายต่าง ๆ นั้นใช้ลวดลายเดิมแต่วัสดุจะเปลี่ยนไปตามสภาพแวดล้อม แต่ละท้องที่ ลวดลายเดิมมีรูปแบบเรขาคณิต เช่น มีวิธีการดังนี้ เริ่มจาก การตัดเวิร์คกระดาษติดกับ ผ้าบางท้องที่จะใช้เลื่อมแทนแต่ราคาจะลดลง ลวดลายที่เป็นพื้นฐานคือ ลายดอกพรม จากนั้นตัดผ้า เป็นรูปทรงเรขาคณิต เช่น เป็นรูปสามเหลี่ยม รูปสี่เหลี่ยมจตุรัส และรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ใช้ผ้าไหม หรือผ้าฝ้าย 4 สี คือ สีแดง สีส้ม สีเขียวและสีขาวในการจัดวางให้เกิดลายดอกลักษณะต่างๆแตกต่างกันไปอีก เช่น ลายดอกบัว ขาแก้ว (เบาะบัวขาแก้ว) ลายดอกงา ลายหัวเมงดาลายดอกแปด ลายดอกตะวัน ลายกลีบมะเฟือง ลายดอกมะลิซ้อน ลายดอกจัน ชาว ไททรงดำจะนำดอกแต่ละดอก มาประกอบทำหน้าหมอน “หมอนลาว” หมอนลูกสี่เหลี่ยมผืนผ้าเรียกว่าหมอนตะพานน้ำนอกจากนี้ ยังใช้ลายต้นในการทำขอบที่นอนเรียกว่าขอบฟูกและทำขอบผ้าห่ม (มุ้งดำ) เพื่อใช้ในพิธีแต่งงาน โดยฝ่ายเจ้าสาวจะต้องทำให้เสร็จภายในวันเดียวและใช้ตกแต่งเสื้อฮิซายเสื้อฮิหญิง

การปักผ้าเริ่มจากการเดินเส้น โดยนับเส้นด้ายทำเป็นลายขอกูกูด ลายหาวยอันเป็น ลายมาตรฐานบนผ้าเป็ย ลายปักหรือ ลายแซ่ว เป็นการปักโดยใช้ เส้นด้าย หรือไหมปักแบบหน้า เดียวและปักแบบสองหน้าเหมือนกัน ลายที่ปักจะเป็นลายรูปทรงเรขาคณิต คล้ายผ้าทอของภาค อีสาน ในการทำลวดลายหน้าหมอน ผ้าเป็ ยว(ผ้าสไบ) ลายประกอบตัวเสื้อฮิ ได้แก่ ลายขอกูกูด ลายดอกเต้า(ลายดอกน้ำเต้า) และลายดอกผักแว่น

ภาพที่ 2.30 ผ้าปักของชาวไททรงดำหรือ ลาวโซ่ง

ที่มา : <http://www.bloggang.com> 6/1/2557

ลายปะผ้า เป็นลวดลายที่นิยมกันมาก เป็นลวดลายที่ใช้ทำหน้าหมอน ลายเสื้อฮิ ลายกระเป๋าคาดเอวผู้ชายและลายตกแต่งขอบมุ้งสำหรับพิธีแต่งงาน

ลวดลายอีกประเภทหนึ่ง คือ ผ้าตاهมี ได้ค้นพบผ้าชนิดนี้ที่อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรีซึ่งมีอยู่ผืนเดียวอันเป็นมรดกตกทอดมาจากบรรพบุรุษมีลวดลายตรงกันกับผ้าตاهมี จากเมืองเต็ก และเมืองวาด ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ผ้าตاهมีมีความหมาย หมายถึง ลายตاهมี ท่านผู้รู้ชาวไทยลุ่มแม่น้ำแต่ ได้อธิบายว่าชาวมอญที่อาศัยในแถบเวียดนามมีผ้าชนิด เดียวกัน แต่ชาวมอญเรียกว่า มัด หมายถึง ตา ส่วนมี คือ หมี รวมกันเรียก “ผ้ามัดมี” ในภาษามอญคือ

ดาหมี (สุนันท์ อุดมเวช, 2537:68-73)

ภาพที่ 2.31 ผ้าปะของชาว ไททรงดำ หรือ ลาวโซ่ง

ที่มา : <http://www.bloggang.com> 6/1/2557

ภาพที่ 2.32 ชิ้นดาหมีไททรงดำหรือลาวโซ่ง

ที่มา : <http://www.isan.clubs.chula.ac.th>

6/1/2557

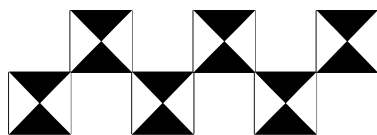
2.2.8.2 ลวดลายผ้าปักและผ้าปะของชาวไททรงดำหรือลาวโซ่ง

ลวดลายบนผ้าทอของชาวไททรงดำสื่อความหมายที่เป็นคติความเชื่อ วัฒนธรรม ประเพณี

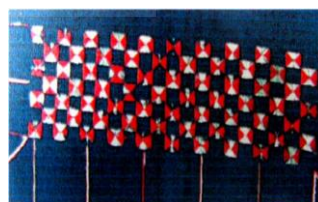
1. ลายพันธุ์พฤกษา

ลายพันธุ์พฤกษาเป็นลายที่สื่อความ หมายถึง ต้นไม้ ใบไม้ ดอกไม้ หรือ ผลไม้ สำหรับผ้าและเครื่องนุ่งห่มของชาวไททรงดำมีลวดลายพันธุ์พฤกษา ดังนี้

1.1 ลายดอกเต้า (ดอกน้ำเต้า) เป็นพืชไม้เลื้อยมีลักษณะ เกรือยาวมีลูกออกไม่รู้จักจบจักสิ้น นิยมนำมาใช้ประดิษฐ์ผ้าในวันแต่งงานเพราะเชื่อว่าการแต่งงานเป็นจุดเริ่มต้นของการให้กำเนิดเพื่อขยายเผ่าพันธุ์

โครงสร้างผ้าปักลายดอกเต้า

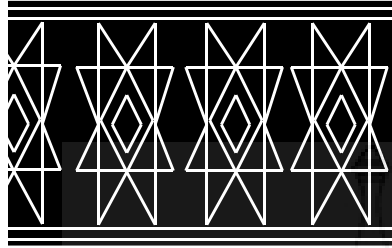

ผ้าปักลายดอกเต้า

ภาพที่ 2.33 โครงสร้างและผ้าปักลายดอกเต้า

ที่มา : บุญเสริม ดินตะสุวรรณ, 2545:49

1.2 ลายดอกแก้ว เป็นไม้พุ่มขนาดเล็ก ดอกมีกลิ่นหอมชาว ไททรงดำรู้จักปักจากลายนี้เป็นลำดับแรก เพราะแสดงถึงความมอดทนและเยือกเย็น

โครงสร้างผ้าปักลายดอกแก้ว

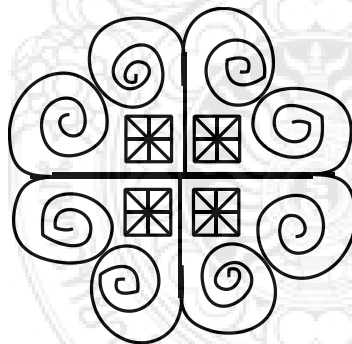

ผ้าปักลายดอกแก้ว

ภาพที่ 2.34 โครงสร้างและผ้าปักลายดอกแก้ว

ที่มา : บุญเสริม ดินตะสุวรรณ.2545:49

1.3 ลายขอกูด ผักกูดมีลักษณะยอดอ่อนจะงอชูดแข่งกันรับแสงแดด มีตำนานของชาวไททรงดำเล่าต่อกันมาว่าผักกูดจะปลูกไว้ที่ปลายไร่ ลูกหรือหลานสาวจะต้องไปเก็บมาให้พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย กินเป็นอาหาร วันหนึ่งออกไปหาผักกูดไม่มีผักกูดจึงร้องไห้ น้ำตาตกดิน ทำให้เห็นถึงความมีกตัญญูผักกูดจึงแย่งกันออกช่อจึงเป็นที่มาของลายขอกูดบนผ้าทุกชิ้น ที่เห็นมาก โดยเฉพาะ ผ้าเปี้ยว ผ้าห่ม และด้านข้างของเสื่อฮี

โครงสร้างผ้าปักลายขอกูด

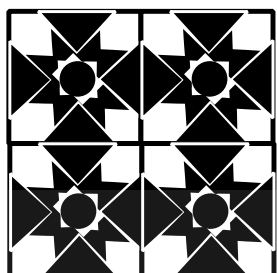
ผ้าปักลายขอกูด

ภาพที่ 2.35 โครงสร้างและผ้าปักลายขอกูด

1.4 ลายดอกจันชาว ไททรงดำมีความเชื่อว่าดอกจันเป็นตำนานรักอมตะของชาวไททรงดำ เวียดนามในอดีต ปัจจุบันจึงนิยมใช้ลายดอกจันประดิษฐ์เพื่อมอบให้เจ้าบ่าว และเจ้าสาว หรือผู้อาวุโสในหมู่บ้าน เป็นการแสดงความรักอันบริสุทธิ์มั่นคง

1.5 ลายดอกพรมเป็นไม้พุ่มมีหนามที่กิ่งก้านดอกออกช่อที่ปลายกิ่งกลีบดอกดอกเชื่อมติดกันเป็นหลอดสีขาว มีกลิ่นหอมชาวไททรงดำนิยมปะผ้าประดิษฐ์เป็นลายดอกพรมเป็น

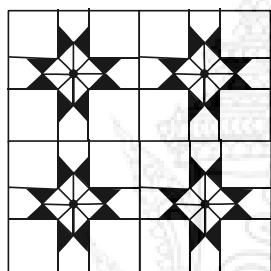
ส่วนมาก เพราะเห็นดอกพรมอยู่คู่กับทุ่งนา มาแต่เด็ก และเป็นลายที่ง่ายในการใช้เป็นตัวแบบ

โครงสร้างผ้าปะลายดอกจัน

ผ้าปะลายดอกจัน

ภาพที่ 2.36 โครงสร้างและผ้าปะลายดอกจัน

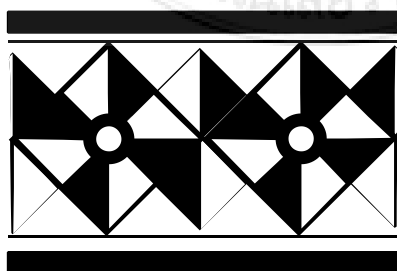

โครงสร้างผ้าปะลายดอกพรม

ผ้าปะลายดอกพรม

ภาพที่ 2.37 โครงสร้างและผ้าปะลายดอกพรม

1.6 ลายขาบัว (ดอกบัว) ดอกบัวเป็นไม้น้ำจะบานในช่วงเช้าและหุบในตอนเย็น ชาวไททรงดำ มีความเชื่อว่า ดอกบัวเป็นสัญลักษณ์ของเวลาหรือเปรียบถึงลักษณะการชูก้านดอกเพื่อหนีน้ำโคลนตม เป็นการประพาศพิศพลาดเม็งจะประพาศพิศเพียงใดถ้าทุกคนมีความตั้งใจจริง การคิดลายขาบัว หรือดอกบัวตามจินตนาการนี้ เพื่อเป็นการขอขมาหรือทอถวายพระ

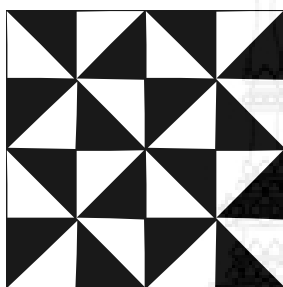

โครงสร้างผ้าปะลายขาบัว

ผ้าปะลายขาบัว

ภาพที่ 2.38 โครงสร้างและผ้าปะลายขาบัว

1.7 ลายดอกแปด เป็นลายที่เกิดจากจินตนาการของชาวไททรงดำ อัญเชิญ แถนทั้ง 8 องค์ มาประดิษฐ์เป็น ลายผ้าประกอบด้วย แถนหลวง แถนลิง แถนแนน แถนชาด แถนบัวกำล่ำวี แถนแม่นาง แถนนุ่งขาว และแถนบุญ ผู้ใดใช้เสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่มลายนี้ จะได้รับการดูแลจากแถน เมื่อเสียชีวิตลงวิญญาณจะได้รับความคุ้มครองจากแถน โดยเฉพาะเสื้อฮี ที่มี ลวดลายดอกแปด โดยใช้ในการคลุมโลงศพ หรือนำมาทำหน้าหมอนเป็นการขับไล่ผี

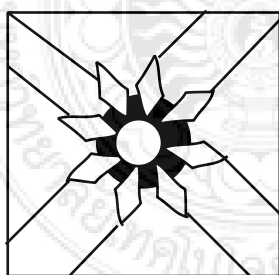

โครงสร้างผ้าปักลายดอกแปด

ผ้าปักลายดอกแปด

ภาพที่ 2.39 โครงสร้างและผ้าปักลายดอกแปด

1.8 ลายดอกมะลิ ชาว ไททรงดำ มีความเชื่อว่าลักษณะของดอกมะลิเปรียบ เหมือนผู้หญิง 4 วย วยเด็ก วยรุ่น วยผู้ใหญ่ และวยชรา เหมือนลักษณะการเจริญเติบโตของดอกมะลิ จากดอกตูม แรกแย้ม บานเต็มที่ และแห้งร่วงลงพื้นดิน จึงให้ตระหนักถึงคุณค่าของลูกผู้หญิงที่ไม่ ประพฤตินอกกลุ่มนอกรทาง

โครงสร้างผ้าปะลายดอกมะลิ

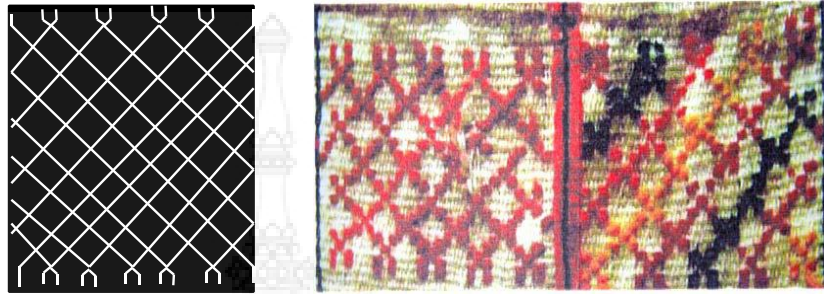
ผ้าปะลายดอกมะลิ

ภาพที่ 2.40 โครงสร้างและผ้าปะลายดอกมะลิ

2. ลายสัตว์

ลวดลายสัตว์เกิดจากจินตนาการเกี่ยวกับความเชื่อเรื่องบุญคุณ ถิ่นกำเนิด ความขำแสร้ง ความรัก ความสวยงาม การคุ้มครอง ความคิดถึง และอำนาจวาสนา โดยสื่อออกมา เป็นรูปร่างของสัตว์ประเภทต่างๆ ด้วยวิธีการทอ ปัก ปะ และจิด ดังนี้

2.1 ลายแมงมุม เป็นลายที่เกิดจากการเล่าถึงคุณงามความดีมีน้ำใจและระลึกถึงบุญคุณที่แมงมุมได้ช่วยเหลือไว้โดยชายผู้หนึ่งได้ถูกเสือไล่จนหนีเข้าไป ในถ้ำ แมงมุมเกิดความรู้สึกสงสารจึงชักใยปิดปากถ้ำช่วยเหลือให้รอดพ้นจากเสือได้ ชายคนนั้นกลับบ้านได้แล้วให้เมียฟัง เมียจึงคิดลวดลายทอเป็นลายแมงมุม

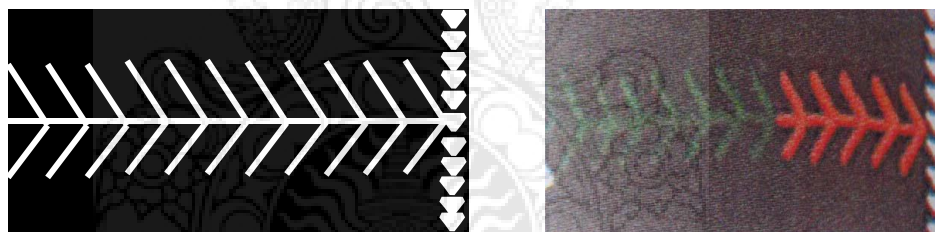

โครงสร้างผ้าปักลายแมงมุม

ผ้าปักลายแมงมุม

ภาพที่2.41 โครงสร้างและผ้าปักลายแมงมุม

ที่มา :บุญเสริม ดินตะสุวรรณ,2545:59

โครงสร้างผ้าปักลายก้างปลา

ผ้าปักลายก้างปลา

ภาพที่2.42 โครงสร้างและผ้าปักลายปลา

ที่มา :บุญเสริม ดินตะสุวรรณ,2545:62

2.2 ลายปลา เป็นลายที่ประดิษฐ์ขึ้นเพื่อสร้างจิตสำนึกให้มีความกล้าในการฟันฝ่าอุปสรรคทั้งหลายจนไปถึงจุดหมายปลายทางได้สำเร็จ เนื่องจากในอดีตมีเรื่องเล่าเกี่ยวกับปลาที่ว่ายทวนกระแสน้ำเพื่อกระโดดข้ามแก่งหินที่ขวางกั้นอยู่ในแม่น้ำดำ ด้วยความยากลำบากเพื่อไปวางไข่ที่ต้นน้ำ จึงมีคติสอนใจว่า “คนจนมีสิทธิรวยได้” ถ้ามีความมุ่งมั่นและความพยายามเหมือนปลาที่ฟันฝ่าอุปสรรคได้

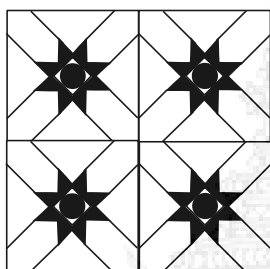
3. ลายเครื่องมือเครื่องใช้

ลายเครื่องมือเครื่องใช้เป็น รูปแบบลายผ้าที่จะเกิดจากการสร้างสรรค์ของ

5. ลายเบ็ดเตล็ด

ลายเบ็ดเตล็ด เป็นลายที่ประดิษฐ์ลงบนผืนผ้าของชาว ไททรงดำ เป็นลายที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติบนท้องฟ้ามี 2 ลาย คือ

5.1 ลายดาวลอย ชาว ไททรงดำเชื่อกันว่า ดาวเป็นสิ่งที่อยู่บนฟ้าให้แสงสว่าง นำความเจริญ ความก้าวหน้า และความเฉลียวฉลาดมาสู่ผู้คนได้ ลายดาวลอยที่ปรากฏบนผืนผ้า เชื่อว่าดวงดาวบนท้องฟ้าดาวแต่ละดวงเป็นตัวกำหนดความเชื่อ หมายถึงความมีโชคลาภ ความอุดมสมบูรณ์ ความหมายที่เป็นสิริมงคลทั้งสิ้น

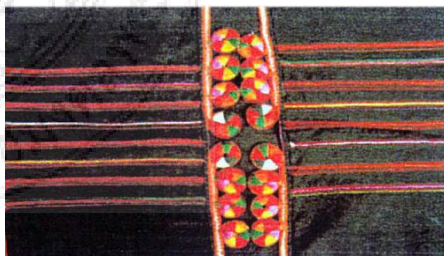
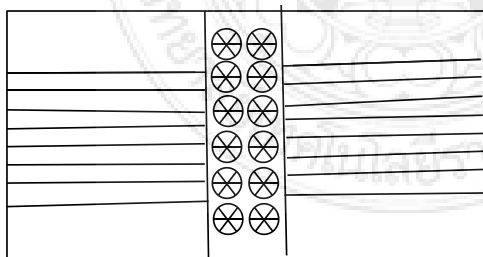
โครงสร้างผ้าปะลายดาวลอย

ผ้าปะลายดาวลอย

ภาพที่ 2.45 โครงสร้างและผ้าปะลายดาวลอย

ที่มา : บุญเสริม ดินตะสุวรรณ,2545:70

5.2 ลายสายรุ้ง ชาวไททรงดำเชื่อว่า สายรุ้งคือบันไดที่แดนส่งมนุษย์ลงมาเกิด และคอยรับผู้เสียชีวิต ขึ้นไปอยู่กับแดน สายรุ้งที่ปรากฏบนผ้าและเครื่องนุ่งห่ม จึงมีเฉพาะ ผ้าเปียวหรือผ้าพันศีรษะเท่านั้นเชื่อว่าสายรุ้งเป็นของสูงเป็นทางเดินของแดน

โครงสร้างผ้าปักลายสายรุ้ง

ผ้าปักลายสายรุ้ง

ภาพที่ 2.46 โครงสร้างและผ้าปักลายสายรุ้ง

ที่มา : บุญเสริม ดินตะสุวรรณ,2545:71

2.2.9 การใช้สีของผ้าไททรงดำหรือลาวโซ่ง

การใช้สีในการทอ การปักหรือการปะเพื่อสร้างลวดลายบน ผ้าของชาวไททรงดำ มี 6 สี คือ สีครามเข้ม สีเหลือง สีส้ม สีเขียว สีแดงหรือสีแดงเลือดหมู และสีขาว ซึ่งแต่ละสีมีวัฒนธรรม ความเชื่อ ดังนี้

2.2.9.1 สีครามเข้มหรือสีดำ เป็นสีหลักของผืนผ้าและการใช้งาน โดยมีความเชื่อว่า เกิดจากการเก็บกตที่ต้องพลัดพรากจากบ้านเกิดเมืองนอนมาเป็นชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย

2.2.9.2 สีครามเข้มและสีขาว เป็นลวดลายการวางสีขาวสลับสีครามเข้มบนผ้าซิ่น โดยสื่อความหมายถึงความเดียวดายที่ต้องพลัดพรากจากญาติพี่น้องและบ้านเกิดเมืองนอน ปัจจุบันจะมีสีครามเข้มหรือสีดำและสีฟ้าบนผ้าซิ่นลายแดง โม

2.2.9.3 สีเหลือง เป็นสีที่แทรกอยู่ในลวดลายที่ใช้ตกแต่งผ้าและเครื่องนุ่งห่ม มีความหมายถึง ความสว่างไสว ความเจริญ การเติบโต ความก้าวหน้า ให้ความรู้สึกผ่อนคลายมีชีวิตชีวา

2.2.9.4 สีส้ม เป็นสีที่ให้ความรู้สึกอบอุ่น จึงนำมาใช้ประดิษฐ์กับสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว เช่น ในเครื่องรางผูกไว้กับผ้าอ้อมเด็ก เพื่อป้องกันภูตผี และใช้เป็นสีประกอบลวดลายบนหน้าหมอนลายปะหรือลายปักเพื่อถวายพระภิกษุ หรือผู้ใหญ่ที่นับถือ

2.2.9.5 สีเขียว เป็นสีของธรรมชาติพันธุ์ไม้ต่างๆ ให้ความรู้สึกผ่อนคลายสดชื่น เยือกเย็น ดูแล้วสบายตาสบายใจ

2.2.9.6 สีแดงหรือสีแดงเลือดหมู เป็นสีที่เด่นสะดุดตา ชาว ไททรงดำมีความเชื่อว่าเป็นสีของเลือดเนื้อหรือสิ่งมีชีวิต และสื่อความหมายถึงพวกเผ่าพันธุ์เดียวกัน นอกจากนี้ยัง หมายถึง การหยุด การสิ้นสุด การหลุดพ้น เช่น การใช้ผ้าแพรสีแดงปิดหน้าศพ การใช้ผ้าฝ้ายสีแดงปิดโลงศพ หรือสีแดงของธงที่ปักเป็นชั้นบันได เป็นความเชื่อในการส่งผู้ตายไปฟ้าแดน

2.2.9.7 สีขาว เป็นสีที่แสดงถึงความสงบเยือกเย็น ความบริสุทธิ์ สุภาพ และความเบิกบาน ชาวไททรงดำมีความเชื่อว่าสีขาวหมายถึงวิญญาณจึงใช้สีขาวในพิธีไหว้ผี และพิธีงานศพ (บุญเสริมดินตะสุวรรณ, 2545: 49-71, 73)

2.3 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวัสดุสิ่งทอ

2.3.1 ผ้าไหม (Silk Fabric)

ผ้าไหม หมายถึง ผ้าที่ทอด้วยเส้นไหมแท้ล้วน (ทั้งเส้นยืนและเส้นพุ่ง) มีหลายคุณภาพ ตั้งแต่น้ำหนักบางจนถึงน้ำหนักมาก ผ้าไหมผลิตขึ้นมาโดยพิจารณาถึงความอบอุ่น ความเงามันของใยไหม และความนุ่มนวลเป็นพิเศษ ซึ่งแสดงให้เห็น โดยการย้อมและการทอ นอกจากนี้ยังพิจารณาถึงลักษณะของผ้า โครงสร้างที่ละเอียดเป็นพิเศษและความไม่สม่ำเสมอของเส้นไหม ฯลฯ เหล่านี้รวมเป็นคุณสมบัติที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการแต่งกายแตกต่างกันไปตามรสนิยมชั้นสูงและตาม

สมัยนิยม การผลิตส่วนมากนิยมย้อมสีเส้นไหมก่อนทอ (Yarn Dyed Fabric) ทั้งผ้าพื้น (Plain Yarn Fabric, Unpattern And Shot Effected) ลายทาง (Stripes) ตาสี่เหลี่ยม (Checks) ยกดอก (Brocaded Silk) และพิมพ์ลาย แต่ที่ย้อมสีเมื่อทอเป็นผืนผ้าแล้ว (Piece Dyed) ก็มีอยู่บ้างในการผลิตแบบอุตสาหกรรม ทั้งที่ทอด้วยมือ (Hand Woven) และทอด้วยเครื่องจักร (Machine Woven) อาจใช้เงินด้นทองตกแต่งบ้างเพื่อความสวยงาม ดังนั้นไหมแท้จึง หมายถึง เส้นใยโปรตีนที่ได้จากตัวหนอนไหม อาจเป็นไหมเลี้ยง (Cultivated Silk) หรือไหมป่า (Wild Silk) ประเภทต่างๆ เช่น ไหมอีรี่ (Eri Silk) ไหมทซซาร์ (Tussah Silk) เป็นต้น ผ้าไหม ปัจจุบันอาจแบ่งตามน้ำหนักผ้าออกเป็น 4 ชนิด คือ

2.3.1.1 ชนิดบางมาก มีน้ำหนักต่อหนึ่งหน่วยพื้นที่ ไม่เกิน 90 กรัมต่อตาราง

2.3.1.2 ชนิดบาง มีน้ำหนักต่อหนึ่งหน่วยพื้นที่ตั้งแต่ 90 กรัมต่อตารางเมตรถึง 120 กรัมต่อตารางเมตร

2.3.1.3 ชนิดหนามีน้ำหนักต่อหนึ่งหน่วยพื้นที่ตั้งแต่ 121 กรัมต่อตารางเมตรถึง 160 กรัมต่อตารางเมตร

2.4.1.3 ชนิดหนามาก มีน้ำหนักต่อหนึ่งหน่วยพื้นที่ เกิน 160 กรัมต่อตารางเมตร

2.3.1.4 สมบัติผ้าไหม เช่น เนื้อผ้าเบา นุ่ม มีความเป็นเงางาม มีความยืดหยุ่น และทนต่อการขัดถูได้ดี ถ้าเปียกแห้งเห็นรอยง่าย เมื่อแห้งจะเป็นรอยคราบ การคืนตัว (Resiliency) ได้ปานกลาง ยับง่าย การทิ้งตัวปานกลาง หดหลังการซัก เมื่อรีดจะคงรูปเดิม ในสภาวะปกติ) ไม่ทนต่อแสงแดด และความร้อนสูง ไม่ทนต่อการฟอกขาว ไม่ทนต่อกรดแก่และด่างแก่ ทนต่อการเกิดเชื้อรา การซักแห้งจะสวยงามกว่าการซักด้วยน้ำ และควรตากในร่ม

2.3.1.5 ประโยชน์ใช้สอย สามารถใช้ตัดเสื้อผ้าได้หลายชนิด เช่น ชุดสุภาพสตรี เนกไท เสื้อเชิ้ต ผ้าพันคอ และใช้เป็นผ้าบุเฟอร์นิเจอร์ ผ้าม่าน ผ้าปูเตียง คลุมเตียง ผ้าปูโต๊ะ ปลอกหมอนต่างๆ เป็นต้น

2.3.2 ผ้าฝ้าย (Cotton Fabric)

ผ้าทอด้วยเส้นด้ายฝ้าย 100 เปอร์เซ็นต์ เป็นผ้าที่ได้รับการยอมรับการสวมใส่แล้วสบาย ทั้งนี้เนื่องจากฝ้ายเป็นเส้นใยธรรมชาติที่มีคุณสมบัติในการดูดซึมและระบายความชื้นได้ดีนั่นเอง นิยมผลิตกันมากทั้งแบบ Piece และ Yarn Dyed นอกจากนี้ผ้าฝ้ายยังสามารถนำไปตกแต่งสำเร็จด้วยวิธีการต่างๆอีกมากมายเพื่อเพิ่มคุณสมบัติและผิวสัมผัสที่ดีให้กับผ้าได้อีก เช่น การตกแต่งสำเร็จเพื่อป้องกันการหด (Sanforized) การตกแต่งสำเร็จเพื่อเพิ่มความมัน (Mercerization) เป็นต้น ผ้าฝ้ายเป็นผ้าที่ได้รับความนิยมจากผู้บริโภคมากที่สุดเมื่อเทียบกับผ้าที่ทอจากเส้นใยธรรมชาติชนิดอื่นๆ

2.3.2.1 สมบัติผ้าฝ้าย เช่น เนื้อผ้านุ่ม สวมใส่สบาย ความยืดหยุ่นต่ำ มีความแข็งแรงสูง ทนต่อการขัดถูพอใช้ มีความคือตัว (Resiliency) ที่ไม่ดี จึงทำให้ยับง่าย มีความคงรูปไม่ค่อยดี

ภายหลังซักจะหด คุณค่าความชื้น (8.5 เปอร์เซ็นต์) ได้ดี ระบายความชื้นและเหงื่อได้ดี เป็นตัวนำไฟฟ้าและระบายความร้อนได้ดี ในสภาพเปียกชื้นไม่ทนต่อเชื้อรา และแบคทีเรีย ทนต่อสารซักฟอกที่เป็นด่างแต่ไม่ทนต่อกรดแก่

2.3.2.2 ประโยชน์ใช้สอย เนื่องจากผ้าฝ้ายไม่สะสมความร้อนและดูดความเปียกชื้นได้ดี อีกทั้งระบายเร็ว ไม่สะสมประจุไฟฟ้า สถิติจึงเหมาะสมใช้เป็นเสื้อผ้าสวมใส่ได้อย่างหลากหลาย โดยเฉพาะประเทศที่มีอากาศร้อน และยังใช้เป็นผ้าในเคหะสิ่งทอ ใช้เป็นผ้าในอุตสาหกรรม และเป็นผ้าที่ใช้ในทางการแพทย์

2.3.3 ผ้าลินิน (Linen Fabric)

ผ้าลินินเป็นผ้าที่ทอด้วยเส้นใยธรรมชาติที่ได้จากพืช คือ แฟล็กซ์ (Flax) เป็นผ้าทอที่มีชื่อเสียงเก่าแก่และนิยมใช้มาตั้งแต่สมัยโบราณ เช่น ผ้า Cambric เนื่องจากผ้าลินินมีความเป็นเงางาม จึงผลิตได้ทั้งแบบย้อมผืนผ้า (Piece Dyed) และย้อมเส้นด้าย (Yarn Dyed) เมื่อนำไปใช้เป็นเสื้อผ้าจะรู้สึกได้ถึงความ หรุกรา ปัจจุบัน ผ้าลินินเป็นที่นิยมมาก มีทั้งเส้นด้ายลินิน 100 เปอร์เซ็นต์ และลินิน ผสมกับเส้นด้ายอื่นๆ

2.3.3.1 สมบัติผ้าลินิน เช่น คุณค่าความชื้นได้ 12 เปอร์เซ็นต์ (ในสภาวะปกติ) มีความคงทนแข็งแรง มีน้ำหนักเบา มีความคือตัวได้ไม่ดี จึงยับง่าย ไม่หดและไม่ยืดมาก ขึ้นกับโครงสร้างผ้า แผลงไม่กักดิน และทนต่อมอดได้ดี ทนความร้อนได้ดี

2.3.3.2 ประโยชน์ใช้สอย นิยมใช้เป็นเสื้อผ้าสุภาพบุรุษ และสุภาพสตรี ได้อย่างหลากหลายและยังใช้เป็นผ้าในเคหะสิ่งทอ

2.3.4 ผ้าป่านกัญชง (Hemp Fabric)

ผ้าผลิตจากเส้นใยป่านกัญชง (Hemp) ซึ่งมีชื่อทางพฤกษศาสตร์ว่า Cannabis Sativa บางทีก็เรียกว่า ฝ้ายกัญชง ด้วยเช่นกัน เนื่องจากเป็นพืชตระกูลเดียวกัน เส้นใยป่านกัญชงที่มีคุณภาพสูง ชนิดเส้นใยละเอียด เมื่อทอเป็นผืนผ้าจะมีลักษณะผ้าลินินมาก เนื้อผ้าที่มีความเหนียวนุ่มและมันเงา ป่าน (Hemp) บางครั้งเรียกว่า “ป่านแท้” (True Hemp) เนื่องจากเส้นใยถูกนำไปใช้ประโยชน์หลายอย่างทางสิ่งทอและการทำเชือก คำว่าป่านจึงถูกนำมาใช้เรียกชื่อเส้นใยพืชชนิดอื่นๆอีกหลายชนิด เช่น Bombay “Hemp”, Calcutta “Hamp” Manila “Hemp” Sisan “Hemp” ฯลฯ แต่พืชเหล่านี้เส้นใยไม่ได้มาจากลำต้นป่านส่วน Cannabis Sativa ซึ่งป่าน (Hemp) ชนิดนี้ประเทศไทยเรียกว่า “ป่านกัญชง”

2.3.4.1 ประโยชน์ใช้สอย ผ้าชนิดเนื้อละเอียดใช้ทำเสื้อคลุม แจ็กเกต กระโปรง หมวก ผ้าบุผนังห้อง ผ้าม่าน กระจา ผ้าตอกแต่งภายใน ผ้ารองจาน ผ้าคลุมโต๊ะ ส่วนผ้าชนิดเนื้อหยาบใช้ทำผ้าใบ กระสอบและผ้าถุง เป็นต้น

2.3.4.2 สมบัติผ้าป่านกัญชง เช่น มีความเหนียวมาก ยืดตัวได้น้อย ดูดซึมความชื้นได้ดี

(12 เปอร์เซ็นต์) ระบายอากาศได้ดี ไม่มีกลิ่นอับ ให้ความอบอุ่นได้ดีในฤดูหนาว หนาวใส่แล้วเย็น เนื้อผ้ามีน้ำหนัก ทิ้งตัวได้ดี เมื่อรีดมันจะวาว แม้ยับง่ายแต่ยืดหยุ่นและคงทน กันความร้อน และแสงแดดเหมือนผ้าฝ้าย (สนั่น บุญตา, 2553: 61-68)

2.3.5 ผ้าถัก

ผ้าเป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวันของมนุษย์ ผ้าถูกนำมาใช้ประโยชน์มากมาย ทั้งเป็นเครื่องนุ่งห่มเพื่อปกป้องร่างกายมนุษย์จากสิ่งแวดล้อมและอุณหภูมิ นอกจากเครื่องนุ่งห่มแล้ว ผ้ายังใช้เป็นเคหะสิ่งทอในที่พักอาศัย รวมทั้งผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ ส่วนประกอบในยานพาหนะ และผลิตภัณฑ์ในอุตสาหกรรมอื่นๆ อีกหลากหลาย ผ้าถักเป็นหนึ่งในโครงสร้างพื้นฐานสำหรับอุตสาหกรรมสิ่งทอในปัจจุบัน

2.3.5.1 โครงสร้างพื้นฐาน

ผ้าถัก (Knits) เป็นโครงสร้างผ้าที่เกิดจากการเกี่ยวต่อกันของห่วง มีทั้งโครงสร้างห่วงในแนวนอน เรียกว่า ผ้าถักด้ายพุ่ง และโครงสร้างห่วงในแนวตั้ง เรียกว่าผ้าถักด้ายยืน

2.3.5.2 ผ้าถักเป็นวิธีการแปรรูปจากเส้นด้ายเป็น ผืนผ้าโดยการคล้องห่วงให้เกี่ยวกัน คำว่า “Knit” แปลว่า การผูกหรือการเชื่อม ดังนั้น การถักผ้า คือ การรวมเส้นด้ายด้วยเข็มถัก โดยใช้เส้นด้ายชุดเกี่ยวกันเป็นห่วงและคล้องต่อกันเป็นผืนผ้า

สมัยเริ่มแรกการถักผ้าเป็นการถักเกี่ยวห่วงต่อกันทีละห่วงด้วยมือ ต่อมาเมื่อประดิษฐ์เครื่องถักผ้าที่สามารถเกี่ยวห่วงได้ครั้งละหลายห่วงต่อเนื่องกันสามารถสร้างห่วงได้ทั้งในแนวนอนและแนวตั้ง

2.3.5.3 หน่วยของผ้าถัก โครงสร้างผ้าถักแบ่งการนับหน่วยเป็น 2 ส่วน คือ การนับห่วงคล้องในแนวนอนของผืนผ้าถัก คือ คอर्स (Course) และการนับห่วงคล้องในแนวตั้งของผืนผ้าถัก คือ เวล (Wale) ซึ่งมีความสำคัญสำหรับการผลิตในระบบอุตสาหกรรม หน่วยที่ใช้เป็นการนับจำนวนห่วงต่อ 1 นิ้ว (Courses per inch และ Wales Per Inch) โดยนำจำนวนเวลและคอर्सมาคูณกัน จะได้จำนวนต่อพื้นที่ 1 ตารางนิ้ว (Stitch Per Square Inch) เรียกว่าความหนาแน่นผ้า (Stitch Density) ซึ่งความหนาแน่นผ้ามีประโยชน์ในการตลาด

ตาราง 2.1 ความแตกต่างระหว่างผ้าถักและผ้าทอ

ผ้าถัก	ผ้าทอ
1. โครงสร้างผ้าเกิดจากการเกี่ยวกันเองของห่วง	1. โครงสร้างผ้าเกิดจากการขัดกันของเส้นด้ายยืนและเส้นด้ายพุ่ง
2. มีความยืดหยุ่นของผ้ามาก เพราะ โครงสร้างที่เกี่ยวกันของห่วงเป็นทรงกลม	2. มีความยืดหยุ่นของเส้นผ้าน้อย เพราะ โครงสร้างที่ขัดกันของเส้นด้าย
3. มีความคงรูปของผืนผ้าน้อย เพราะ โครงสร้างของห่วง	3. มีความคงรูปของผืนผ้า เพราะการตั้งฉากของเส้นด้ายยืนและเส้นด้ายพุ่ง
4. ริมผ้าไม่ลุ่ยง่าย เพราะ โครงสร้างของผ้าเป็นห่วงเกี่ยวกันไว้	4. ริมผ้าจะหลุดง่าย เนื่องจากการขัดกันของเส้นด้าย
5. เก็บความร้อนได้ดีเพราะ โครงสร้างห่วงมีปริมาตร จะเก็บรักษาอุณหภูมิได้	5. ไม่เก็บความร้อน เนื่องจากโครงสร้างผ้ามีปริมาตรน้อย
6. โครงสร้างห่วงบางชนิดระบายอากาศได้ดี	6. ระบายอากาศดี
7. ไม่ยับง่าย เนื่องจาก โครงสร้างห่วงเป็นทรงกลมของผ้า ทำให้โครงสร้างมีความยืดหยุ่น	7. ยับง่ายเนื่องจาก โครงสร้างตั้งฉากของเส้นด้ายยืนและเส้นด้ายพุ่งถูกทำลายเมื่อมีแรงมากกระทบ
8. สามารถถักจากเส้นด้ายเป็นผืนผ้าหรือเสื้อผ้านสำเร็จ ได้โดยไม่ต้องตัดเย็บ (Seamless)	8. ต้องมีการตัดเย็บจากผืนผ้า
9. สามารถใช้เส้นด้ายที่มีความแข็งแรงไม่มากกับผ้าถักด้ายพุ่ง เพราะแรงดึงเส้นด้ายในกระบวนการผลิตผ้าถักด้ายพุ่งค่อนข้างต่ำ	9. เส้นด้ายยืนต้องมีความแข็งแรง ความ

ที่มา : อุไรวรรณ ภารดี(ปีติมณียากุล), 2555: 3

ประมาณวัตถุดิบ เวลา และราคาในการผลิต นำมาใช้ในการคำนวณปริมาณเส้นด้ายที่ใช้ในการถักผ้าและความยืดหดของผ้า ถ้ามีปริมาณห่วงมากจะใช้ปริมาณเส้นด้ายมากขึ้นตามจำนวนของห่วงทั้งหมดใน 1 ตารางนิ้ว

2.3.5.4 การกำหนดขนาดของห่วงถัก

ขนาดของห่วงถักมีผลต่อลักษณะของผ้าโดยตรง การถักผ้าทอด้วยมือจะกำหนดขนาดของห่วงถักโดยใช้ขนาดของไม้ถักหรือเข็มถัก ถ้าใช้ไม้ถักขนาดใหญ่ผ้าถักที่ได้จะ

ห้วงที่ใหญ่ขึ้น แต่ถ้าใช้ไม้ถักหรือเข็มถักขนาดเล็ก ผ้าที่ได้จะมีห้วงเล็กและเนื้อละเอียด กว่าการใช้ไม้ขนาดใหญ่

การถักผ้าด้วยเครื่องในระบบอุตสาหกรรม ขนาดห้วงผ้าถักจะถูกกำหนดด้วยขนาดของเข็มถัก โดยวัดจากจำนวนเข็ม ในหน่วย 1 นิ้ว (Inch) หน่วยนี้ เรียกว่า เกจ (Gauge) เช่น เกจห้า เกจสาม หรือเรียกว่า คัต (Cut) เช่น ห้าคัต สามคัต หรือเรียกว่าเข็ม เช่น เข็มห้า เข็มสาม เป็นต้น เข็มขนาดใหญ่จะมีจำนวนเข็มน้อยในระยะ 1 นิ้ว เลขเกจจะน้อย ในทางตรงกันข้ามถ้าเข็มมีขนาดเล็กจะมีขนาดเล็กจะมีจำนวนเข็มมากในระยะ 1 นิ้ว เลขเกจจะมาก เครื่องถักแต่ละเครื่องจะมีช่วงห่างของเข็มถักและจำนวนเข็มไม่เท่ากัน เช่น เครื่องถักเข็ม 16 จะมีเข็มถัก 16 เล่ม ต่อความยาว 1 นิ้ว เครื่องถักเข็ม 5 จะมีเข็มถัก 5 เล่มต่อความยาว 1 นิ้ว ขนาดของเกจมีผลต่อขนาดของห้วงซึ่งส่งผลกับความละเอียดของเนื้อผ้าถัก เช่น ผ้าถักเข็ม 16 จะมีเนื้อผ้าละเอียดกว่า ผ้าถักเข็ม 5

2.3.5.5 ประเภทของผ้าถักแบ่งตามโครงสร้างผืนผ้า

ผ้าถักในระบบอุตสาหกรรมมี 2 ประเภท ดังนี้

1. ผ้าถักด้ายพุ่งหรือผ้าถักแวนนอนเป็นผ้าถักที่ใช้ด้ายเส้นเดียวถักให้เกิดห้วงที่ละห้วงคล้ายกับการถักนิตด้วยมือ เช่น การถักเสื้อไหมพรม ห่วงเกิดจากเส้นด้ายในแวนนอนเกี่ยวคล้องกันตามแนวขวางของผืน ผ้าถักด้ายพุ่งมีความยืดหยุ่นตัวค่อนข้างสูง ยืดและคืนตัวได้ทั้งตามด้านกว้างและด้านยาวของผ้า มีความเข้ารูปสูง (Drape-Able) ผ้าถักด้ายพุ่งมีช่องว่างของห้วงสามารถทำหน้าที่เก็บรักษาอุณหภูมิและระบายอากาศได้ เหมาะสมกับเสื้อผ้าหลายชนิด

2. ผ้าถักด้ายยืน หรือผ้าถักแนวตั้งเกิดจากการเกี่ยวห้วงของเส้นด้ายยืน เครื่องถักชนิดนี้จะมีไกด์บาร์ หรือ ราวนำ (Guide Bar) ช่วยทำให้เกิดห้วงรูปแบบต่างๆ และเข็มถักช่วยดึงด้ายให้เป็นห้วงคล้องต่อกัน การสร้างห้วงของผ้าถักด้ายยืนเกิดขึ้น โดยเส้นด้ายยืนแต่ละเส้นจะถูกคล้องและทำให้แต่ละห้วงเกิดขึ้นพร้อมกันหลายห้วงใน 1 คอร์ส ผ้าถักด้ายยืนจะสร้างห้วงตามแนวยาวของผ้า โดยการเกี่ยวกันของห้วงในทิศทางของเวล คุณลักษณะสำคัญผ้าถักด้านยืน คือ หลุดลู่่น้อยกว่าผ้าถักด้ายพุ่ง แต่ความยืดหยุ่นตัวน้อยกว่าผ้าถักด้ายพุ่ง ผ้าถักด้ายยืนจะมีความยืดหยุ่นในด้านการกว้างเพียงด้านเดียว ทั้งนี้ความยืดหยุ่นจะเปลี่ยนแปลงไปตามโครงสร้างห้วงที่ใช้ถัก

2.3.5.6 ประเภทของผ้าตามลักษณะการใช้งานตามลักษณะการใช้งาน

ผ้าถักแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. ผืนผ้าถัก คือ การถักผ้าเป็นผืน (ผ้าหลา) ก่อนแล้วจึงนำผืนผ้านั้นมาตัดเย็บ (Cut & Sew) เป็นผลิตภัณฑ์ เช่น เสื้อผ้า ผลิตภัณฑ์ใช้ในบ้าน ผลิตภัณฑ์อื่นๆ

2. ผลิตภัณฑ์ผ้าถัก คือ การถักผ้าตามรูปแบบ (แพตเทิร์น) ของเสื้อผ้าหรือผลิตภัณฑ์ใช้ในบ้าน และนำมาประกอบขึ้นเป็นเสื้อผ้าหรือผลิตภัณฑ์ สามารถถักผ้าขึ้นรูปเป็นผลิตภัณฑ์สำเร็จ โดยไม่ต้องตัดเย็บประกอบขึ้นเป็นผลิตภัณฑ์ หรือมีการตัดเย็บตกแต่งเพิ่มเติม

เล็กน้อย ผลิตภัณฑ์เหล่านี้ได้แก่ กุญแจ กุญแจ หมวก ส่วนผลิตภัณฑ์ที่เป็นเสื้อ หรือชุดขาว อาจใช้คำเรียกเฉพาะแตกต่างกัน เช่น โฮล การ์เมนต์ (Whole Garment) ฟูล ลิเฟชั่น (Full-Fashioned) ชุดไร้ตะเข็บ (Seamless)

โครงสร้างของห่วงถักส่งผลให้ผ้าถักมีคุณสมบัติแตกต่างกันผ้าที่ผลิตโดยมีกรรมวิธีอื่น เช่น ผ้าถักจะมีความยืดหยุ่น สามารถยืดและคืนตัว มีความอ่อนนุ่ม ไม่แข็งกระด้าง ระบายอากาศได้ดี ไม่ยับง่าย สะดวกในการดูแลรักษา มีความโปร่ง รักษาอุณหภูมิ และให้ความอบอุ่น ทำให้ผ้าถักได้รับความนิยมมากในอุตสาหกรรมเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มและเสื้อผ้าสำเร็จรูป เช่น สเวตเตอร์ ชุดกีฬา ชุดชั้นใน กุญแจ กุญแจ ผ้าปูโต๊ะ ผ้าลูกไม้ และผลิตภัณฑ์ ของใช้ต่างๆ (อุไรวรรณ ภารดี (ปีติมณียากุล), 2555: 1-7)

สรุป จากการศึกษาและทดลองปักกลดลายโททรงดำลงบนผ้าทั้ง 5 ชนิด เลือกใช้ผ้าลินิน เพราะผ้าลินินมีน้ำหนักเบา ไม่ยืดและหดมาก และมีความหนาแน่นของผ้าเหมาะสมที่จะนำมาปักกลดลายโดยใช้เทคนิคของชาวโททรงดำ เวลาปักกลดลายลงบนผ้าที่มีความเงาทำให้ดูสวยงามมากยิ่งขึ้น

2.4 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเคหะสิ่งทอ

2.4.1 ความหมายของเคหะสิ่งทอ

เคหะ หมายถึง สถานที่ ที่อยู่อาศัย อาคาร บ้านพักอาศัย สำนักงาน ภัตตาคาร ร้านค้า โรงแรม รวมทั้งสถานที่ให้บริการต่างๆ

สิ่งทอ หมายถึง ผ้าหรือผลิตภัณฑ์ทุกชนิดที่ผลิตจากเส้นใยด้วยวิธีการทอและวิธีอื่นๆ ซึ่งตรงกับคำว่า “Textile” มาจากภาษาละตินว่า Textiles ซึ่งแปลว่าการทอ

เคหะสิ่งทอ หมายถึง สิ่งทอหรือผ้าที่ใช้ภายในบ้าน เช่น ผ้าเช็ดหน้า ผ้าเช็ดจาน ผ้าปูโต๊ะ ผ้าคลุมเตียง ผ้าห่ม ผ้าเช็ดตัว ปลอกหมอน หมอน ม่านและอื่นๆ เมื่อกล่าวถึงเคหะสิ่งทอในอดีตนั้นเป็นงานหัตถกรรมพื้นบ้านของคนไทยมาก่อนและได้มีการพัฒนาเติบโตเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ขึ้นและเป็นสินค้าที่สำคัญในการส่งออกปัจจุบัน การเติบโตของตลาดเคหะสิ่งทอมีความต้องการในตลาดทั้งเอเชีย ได้แก่ ญี่ปุ่น สิงคโปร์ และฮ่องกง ส่วนแถบยุโรป เช่น ฝรั่งเศส สหรัฐอเมริกา เยอรมันนีและอังกฤษ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า เคหะสิ่งทอ หมายถึง สิ่งทอชนิดต่างๆ ที่ใช้ทั่วไปภายในบ้าน เคหะสถาน ได้แก่ ผ้าปูโต๊ะ ผ้าห่ม ผ้าที่ใช้ในห้องนอน ผ้าที่ใช้บน โต๊ะอาหาร และผ้าที่ใช้ในห้องน้ำและขนหนู

2.4.2 ความสำคัญของเคหะสิ่งทอ

ผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง ในความต้องการพื้นฐานที่จำเป็นต่อมนุษย์ เมื่อพิจารณาถึงเคหะสิ่งทอมิใช่เพื่อเป็นสิ่งทอที่ใช้ภายในบ้านกันอยู่เป็นประจำเท่านั้นแม้

อุตสาหกรรมเคหะสิ่งทอเป็นส่วนหนึ่งของการผลิตสิ่งทอ แต่อย่างไรก็ตามเคหะสิ่งทอมีส่วสำคัญในรูปแบบทั้งหมดที่อาศัยตั้งแต่เกิดจนถึงวาระสุดท้าย ดังนั้น การใช้เคหะสิ่งทอในอุตสาหกรรมที่ต่อเนื่องหรือใกล้เคียงกันยังคงได้รับการบันทึกไว้ในอุตสาหกรรมสิ่งทอเสมอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอได้มีบทบาทและใช้ในงานอุตสาหกรรมอื่นๆด้วย

2.4.3 ประเภทของเคหะสิ่งทอ

ประเภทของเคหะสิ่งทอสามารถแยกออกได้เป็น 6 ประเภท ดังนี้

2.4.3.1 พรม (Carpets) อุตสาหกรรมพรมเริ่มผลิตในประเทศเมื่อ 30 ปีที่ผ่านมาดำเนินการโดยนักลงทุนชาวฮ่องกงซึ่งในระยะแรกพรมจะเป็นสินค้าค่อนข้างใหม่สำหรับประเทศไทยและมีราคาสูง เพราะต้องนำวัตถุดิบประเภทเส้นใย คือ ขนสัตว์หรือเส้นใยสังเคราะห์รวมถึงการดูแลรักษาค่อนข้างยาก ตลาดจึงแคบต่อมารัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการผลิตในประเทศเพื่อทดแทนนำเข้า อุตสาหกรรมพรมจึงขยายตัวมาเป็นลำดับและจากการผลิตเพื่อทดแทนนำเข้าเป็นการผลิตเพื่อส่งออกด้วย

2.4.3.2 ฝ้าม่าน (Curtains) ฝ้าม่านเป็นผลิตภัณฑ์สิ่งทออีกชนิดหนึ่งที่มีความนิยมในการตกแต่งสถานที่ต่างๆ ในระยะที่ผ่านมาความต้องการฝ้าม่านได้เพิ่มขึ้นตามการขยายตัวของภาคการก่อสร้าง แม้ว่าปัจจุบันภาคการก่อสร้างจะซบเซา แต่คาดว่าแนวโน้มความต้องการคงจะไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก

2.4.3.3 ฝ้ายห่ม (Blankets) เป็นผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอที่ได้จากการนำผ้าใยธรรมชาติหรือใยสังเคราะห์ชั้นเดียวเย็บริมหรือ 2 ชั้น ประคบกัน อาจใช้ผ้าทั้งสองผืนหรือเศษมาต่อกันก็ได้แล้วเย็บริมทั้ง 4 ด้านหรือทำเป็นปลอกฝ้ายห่มโดยเย็บริมผ้า 3 ด้าน ด้านที่เหลืออาจติดซิปกะดุมหรือทำเป็นสายผูกและอาจประกอบหรือตกแต่งด้วยวัสดุอื่นเพื่อความสวยงาม

2.4.3.4 ผ้าที่ใช้ในห้องนอน (Table Linen) ประกอบด้วยผ้าที่ใช้ในลักษณะต่างๆกันคือ ผ้าปูที่นอน ปลอกหมอนและผ้าคลุมเตียง ส่วนใหญ่จะจัดเป็นชุดประกอบด้วยผ้าปูที่นอน 1 ผืน ปลอกหมอน 1-2 ชิ้น ปลอกหมอนข้าง 1-2 ชิ้น ส่วนผ้าคลุมเตียงจะแยกต่างหาก

2.4.3.5 ผ้าที่ใช้บนโต๊ะอาหาร (Table Linen) ประกอบด้วยผ้าปูโต๊ะ ผ้าเช็ดมือ ผ้ารองจาน ผู้ผลิตส่วนใหญ่เป็นโรงงานขนาดเล็กและเป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือนที่อยู่กระจัดกระจาย

2.4.3.6 ผ้าที่ใช้ในห้องน้ำและผ้าขนหนู ผ้าที่ใช้ในห้องน้ำและห้อง ครัวส่วนใหญ่เป็นขนหนูที่มีรูปแบบ ขนาดลวดลายและสีสันทันที่หลากหลายและแตกต่างกันออกไปโดยผู้ผลิตได้พัฒนาการผลิตตลอดมาทั้งนี้ เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ (กิตติศักดิ์ อริยะเครือ, 2548: 23,120)

2.4.4 ผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอในห้องนั่งเล่น

ห้องนั่งเล่น คือ ส่วนที่ต้องรับบทหนักที่สุดภายในบ้าน เพราะ ในขณะที่ห้องนอนและ

ห้องใช้งานอื่นๆ อาจออกแบบตามความพึงพอใจของผู้ใช้งานเพียง 1-2 คน แต่ห้องนั่งเล่นต้องเอาใจคนทั้งครอบครัว ห้องนั่งเล่นที่ดีจึงต้องมีบุคลิกอบอุ่น เป็นกันเองและให้ความรู้สึกปลอดภัยเป็นอิสระไปในตัวด้วยพื้นที่ในห้องนั่งเล่นจะเล็กหรือใหญ่ไม่สำคัญ แต่ควรมีความยืดหยุ่นสูงปรับเปลี่ยนได้ง่าย สามารถรับรูปแบบการใช้สอยได้หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการจับกลุ่มพูดคุยเล่นเกมส์ ดูโทรทัศน์ ร้องคาราโอเกะหรือฟังเพลง

2.4.4.1 ผลกระทบในห้องนั่งเล่น

1. หมอนอิง ลักษณะการใช้งาน หมอนอิงโดยทั่วไปไว้สำหรับการหนุนนอนกอดเล่น หรือนั่งฟังเพื่อการพักผ่อน โดยจะวางหมอนอิงไว้บนโซฟาหรือวางไว้ตามมุมบ้านในส่วนในห้องนั่งเล่น ในปัจจุบันหมอนอิงถือเป็นส่วนหนึ่งของตกแต่งห้อง ช่วยเสริมสร้างบรรยากาศให้กับห้องให้ดูมีชีวิตชีวา เช่น ห้องรับแขก ห้องนั่งเล่น ห้องนอน เป็นต้น หมอนมีด้วยกันหลายรูปแบบและมีประโยชน์ใช้สอยต่างกัน ซึ่งแบ่งตามลักษณะรูปทรงได้ 4 ประเภท ดังนี้

1.1 หมอนรูปสี่เหลี่ยม

1.1.1 หมอนรูปสี่เหลี่ยมแบบปกติ แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1.1.1.1 หมอนขอบแบน การตกแต่งแบบขอบด้วยกุ้นหมอนแบบแต่งขอบด้วยกุ้นเป็นแบบที่ตัดเย็บง่ายที่สุด ประกอบด้วยชั้นบนและชั้นล่างตัดเย็บต่อกัน ถ้าต้องการตกแต่งด้วยขอบกุ้นก็ต้องเย็บกุ้นให้ติดกับชั้นหน้าของหมอนก่อน แล้วจึงเย็บหมอนให้ติดกับชั้นล่าง ซึ่งหมอนประเภทนี้มีทั้งรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสและสี่เหลี่ยมผืนผ้า

ภาพที่ 2.47 หมอนขอบแบน แบบตกแต่งด้วยกุ้น
ที่มา : <http://www.wrapables.com/19/1/2557>

1.1.1.2 หมอนขอบแบนแบบมีระบาย หมอนมีระบายช่วยเพิ่มความอ่อนหวานน่ารักให้กับหมอน มีทั้งแบบระบายชั้นเดียวและระบาย 2 ชั้นหรืออาจติดทั้งจีบระบายและแทรกด้วยกุ้นก็ได้

1.1.1.3 ปลอกหมอนแบบแฉิม ปลอกหมอนที่ตัดเย็บง่ายที่สุดใช้สะดวกไม่ต้องเข้าซิป ด้านล่างของปลอกอาจจะเป็นผ้าที่เกยกัน ใช้ช่องเปิดสำหรับสอดไส้หรือถอดตัวในของหมอนเป็นแบบที่เหมาะสมสำหรับใช้ในเตียงนอนแทนหมอนที่มีจีบระบายซึ่งเป็นแบบที่เข้าซิปได้ลำบาก

ภาพที่ 2.48 หมอนขอบแบนแบบมีระบาย
ที่มา : <http://www.bloggang.com/19/1/2557>

1.1.1.4 หมอนปีกมีลักษณะแบน เป็นปีกยื่นออกมาล้อมรอบ หมอนอยู่และทำหน้าที่เป็นกรอบของหมอนปีกเป็นเดียวกับส่วนที่เป็นชั้นบนและชั้นล่างของหมอน

ภาพที่ 2.49 ปลอกหมอนแบบเต็ม
ที่มา : <http://www.taradplaza.com/19/1/2557>

ภาพที่ 2.50 หมอนปีก
ที่มา <http://www.siam-shop.com/19/1/2557>

1.1.2 หมอนรูปสี่เหลี่ยมแบบกล่อง

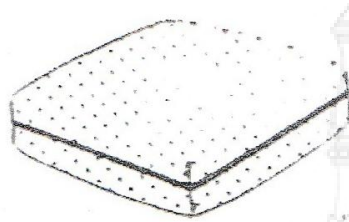
หมอนรูปสี่เหลี่ยมแบบกล่อง แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1.1.2.1 หมอนแบบมีอก- บ็อกซ์ เป็นหมอนขอบแบนแบบหนึ่ง แต่ทำให้มีลักษณะคล้ายรูปเบาะ โดยไม่ต้องมีผนังหรือแถบข้างแยกต่างหาก ผ้าที่จะใช้เป็นผนังของหมอนแบบนี้จะเป็นชั้นเดียวกับส่วนที่เป็นด้านบนและด้านล่างของหมอน ตะเข็บที่เย็บตัดมุมแต่ละมุมจะทำให้หมอนมีลักษณะเป็นกล่อง

1.1.2.2 หมอนแบบมุมปล่อย มุมของหมอนคล้ายกับแบบหมอนแบบมีอก - บ็อกซ์ แต่จะไม่เย็บปิดตลอดและแทนที่จะเย็บชั้นบนชั้นล่างให้ติดกันก่อนแล้วจึงค่อยเย็บทำมุมแบบมีอก-บ็อกซ์ แต่จะทำมุมหมอนเสียก่อนแล้วจึงค่อยเย็บทั้งสองชั้นให้ติดกัน

ภาพที่ 2.51 หมอนแบบม็อค-บ็อกซ์
ที่มา : <http://www.ikea.com/12/2/2557>

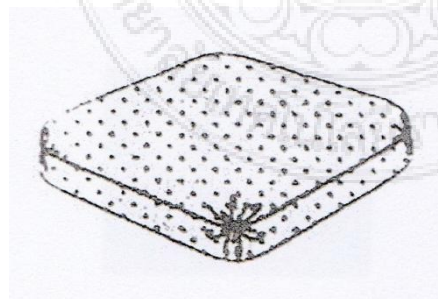
ภาพที่ 2.52 หมอนแบบมุมปล่อย
ที่มา : บวรวงษ์ ยอดเมือง, 2550: 45

1.1.2.3 หมอนหนุนจับผิเสื่อ ลักษณะคล้ายกับหมอนมุมปล่อย แต่มุมของหมอนนี้จะมีความอ่อนโยนมากกว่า เกิดจากการจับจีบให้มีลักษณะคล้ายกับปีกผิเสื่อ โดยตัดเย็บที่มุมทิ้งไปแล้วทำเป็นจีบชน

ภาพที่ 2.53 หมอนหนุนจับผิเสื่อ
ที่มา : บวรวงษ์ ยอดเมือง, 2550: 46

1.1.2.4 หมอนแบบมุมผูก บางครั้งอาจเรียกว่า หมอนแบบจี บรอด มุม เหมาะอย่างยิ่งสำหรับหมอนขนาดใหญ่ที่ใช้วางบนพื้นหรือหมอนที่ใช้ผ้าที่มีลวดลายพรางตา จะทำแบบมีกิ้นหรือไม่มี

ภาพที่ 2.54 หมอนแบบมุมผูก
ที่มา : บวรวงษ์ ยอดเมือง, 2550: 46

1.2 หมอนรูปสามเหลี่ยม ใช้สำหรับอิงนั่งพักผ่อนในห้องนั่งเล่นซึ่งผ้าที่นำมาใช้ส่วนใหญ่เป็นผ้าทอลายไทย นอกจากหมอนอิงรูปสามเหลี่ยมแล้ว ยังมีหมอนรูปสามเหลี่ยมของแบนซึ่งเป็นหมอนประกอบด้วยชั้นบนและชั้นล่างเย็บต่อกัน ถ้าต้องการตกแต่งขอบกิ้นหรือจีบระบายติดกับชั้นหน้าหมอนก่อนการเย็บทั้งสองชั้นเข้าด้วยกัน

ขนาดและสัดส่วนของหมอนสามเหลี่ยมแบบไทยโดยทั่วไปที่เห็น
เด่นชัดมีด้วยกัน 2 ขนาด คือ ขนาดใหญ่ประมาณ 48x46x46 เซนติเมตร ขนาดเล็กประมาณ
24x23x23 เซนติเมตร และขนาดสัดส่วนของหมอนสามเหลี่ยมแบบกล่องมีขนาดประมาณ 16x16
นิ้ว หน้า 2-3 นิ้ว

ภาพที่ 2.55 หมอนรูปสามเหลี่ยม

ที่มา : <http://www.syndexbedding.com> 12/2/255

1.3 หมอนกลม

หมอนกลม แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1.3.1 หมอนชั้นเบีสท์ เป็นหมอนทรงกลมซึ่งถ้าผลิตจาก ผ้าพิมพ์หรือ
ผ้าลายทางจะมีลวดลายแผ่กระจายเป็นรัศมีออกจากจุดศูนย์กลาง ลวดลายแผ่กระจายจะเด่นเมื่อใช้
ผ้าพิมพ์ที่มีลวดลายเป็นขอบ

ภาพที่ 2.56 หมอนชั้นเบีสท์

ที่มา : <http://www.forum.munkonggadget.com>

12/2/2557

1.3.2 หมอนพัฟ ซึ่งเป็นหมอนทรงกลมที่มีลักษณะแบบมีชั้นล่างเป็น
วงกลมผืนใหญ่ จีบรุคหุ้มอ้อมมาทางด้านบนและตรงกลางด้านบนมีผ้าชั้นแบนเย็บทับอยู่

ภาพที่ 2.57 หมอนพัฟ

ที่มา : <http://www.pantipmarket.com> 12/2/255

1.4 หมอนยาว

หมอนยาวแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1.4.1 หมอนยาวทรงกลมและทรงสี่เหลี่ยมแต่งขอบด้วยกุ้น เป็นหมอนยาวซึ่งมีปลายทั้งสองข้างเป็นกลมหรือสี่เหลี่ยมซึ่งเหมาะสำหรับใช้บนเตียงนอน เก้าอี้นอนหรือวางพิงไว้บนพื้นห้อง

ภาพที่ 2.58 หมอนยาวทรงกลมและทรงสี่เหลี่ยม
แต่งขอบด้วยกุ้น

ที่มา : www.yamosshop.tarad.com 12/2/2557

1.4.2 หมอนยาวทรงกลมแบบแต่งขอบด้วยกุ้น ปลายทั้ง สองข้างที่มีหลายลักษณะ ได้แก่ แบบแบนราบแบบธรรมดา แบบจีบรุคและแบบพับ ปลายปิดแบบต่างๆเหล่านี้ทำให้หมอนข้างมีลักษณะสวยงามแตกต่างกันไป

ภาพที่ 2.59 หมอนยาวทรงกลมแบบแต่งขอบ
ด้วยกุ้น

ที่มา : <http://baanpaman.com> 12/2/2557

1.4.3 หมอนยาวกลมชนิดมี เชือกผูกปลาย เป็นหมอนข้างแบบที่ใช้กันทั่วไป ทำง่าย เนื่องจากใช้ผ้าเพียงชิ้นเดียว นำมาเย็บต่อกันเป็นทรงกระบอก แล้วดึงรุคผูกไว้ที่ปลายทั้งสองข้าง ไม่จำเป็นต้องใช้zip

ภาพที่ 2.60 หมอนยาวกลมชนิดมีเชือกผูกปลาย

ที่มา : www.yamosshop.tarad.com 12/2/2556

2. ผ้าคาดโต๊ะ ลักษณะมีไว้สำหรับตกแต่งโดยเฉพาะ ดังนั้นจึงไม่เน้นเรื่องประโยชน์ใช้สอยมากนัก ทำให้สามารถออกแบบโดยใช้จินตนาการความคิดได้เต็มที่ เพียงแต่กำหนดรูปทรงเป็นแผ่นยาว (บวรวงษ์ ยอดเมือง, 2550: 52)

ภาพที่ 2.61 ผ้าคาดโต๊ะ

ที่มา : <http://www.thisnext.com> 12/2/2557

3. โคมไฟ

โคมไฟฟ้า มีหน้าที่ป้องกันหลอดไฟฟ้า ควบคุมทิศทางของแสงและเป็นที่ติดตั้งอุปกรณ์ที่เข้าร่วมกับหลอดไฟฟ้า ซึ่งโคมไฟแบ่งเป็นประเภทได้ ดังนี้

3.1 ประเภทของโคมไฟฟ้าแบ่งตามลักษณะการกระจายแสง แบ่งได้ ดังนี้

3.1.1 โคมกระจายแสงลงตรง (Direct Luminaire) เป็นโคมที่สามารถกระจายแสงลงสู่ชิ้นงานหรือบริเวณที่ต้องการแสงสว่าง 90-100 เปอร์เซ็นต์ และ 0-10 เปอร์เซ็นต์ที่เหลือจะกระจายขึ้นสู่เพดาน สามารถควบคุมทิศทางของแสงได้ตามต้องการ แต่ต้องจัดระยะห่างให้เหมาะสมเพื่อไม่ให้เกิดเงาระหว่างโคม

3.1.2 โคมกระจายแสงกึ่งลงตรง (Semi Direct Luminaire) เป็นโคมที่สามารถกระจายแสงลงสู่บริเวณที่ต้องการแสงสว่างได้ถึง 60 - 90 เปอร์เซ็นต์และกระจายแสงขึ้นสู่เพดานได้ถึง 10 - 40 เปอร์เซ็นต์ โคมไฟแบบนี้อาจเกิดเงาได้หากมีหลายโคมเนื่องจาก ระยะห่างของดวงโคมไม่เหมาะสม เพราะจะมีแสงบางส่วนสะท้อนเพดานกลับลงมา อาจทำให้เกิดเงา

3.1.3 โคมกระจายแสงทั่วบริเวณ (General Diffuse Luminaire) เป็นโคมที่กระจายแสงรอบตัวโคมได้แก่ ขึ้นสู่ เพดาน ตามแนวระดับและกระจายแสง ลงสู่บริเวณที่ต้องการแสงสว่างในอัตราส่วนที่เท่าๆ กันทุกด้านเนื่องจากแสงกระจายทั่วบริเวณ ทำให้ความ สว่างของแสงจะสม่ำเสมอทั่วทั้งบริเวณทำให้ดูสบายตา

3.1.4 โคมกระจายแสงลงตรงและกระจายแสงขึ้นบน (Direct-Indirect Luminaire) เป็นโคมกระจายแสงลงสู่ ที่ต้องการแสงสว่างและขึ้นเพดาน 50 เปอร์เซ็นต์เท่ากันให้ ความจ้าของแสงสว่างสม่ำเสมอทั่วบริเวณห้องทำให้ได้แสงที่ดูสบายตา

3.1.5 โคมกระจายแสงขึ้นบน (Indirect Luminaire) เป็นโคมที่มีการกระจายแสงขึ้นสู่บนเพดาน 90-100 เปอร์เซ็นต์และกระจายแสงลงสู่บริเวณที่ต้องการแสงสว่าง 0-10 เปอร์เซ็นต์ เป็นโคมที่ลดการแยงตาของแสงสว่างได้

3.1.6 โคมกระจายแสงกึ่งขึ้นบน (Semi Indirect Luminaire) เป็นโคมที่มี

การกระจายแสงขึ้นสู่บนเพดาน 60-90 เฟอร์เซ็นต์และการกระจายแสงลงสู่บริเวณที่ต้องการแสงสว่าง 10-40 เฟอร์เซ็นต์ เป็นโคมที่ลดการแยงตาของแสงสว่างได้ แต่ต้องให้โคมอยู่ห่างเพดานพอสมควร

3.2 ประเภทของโคมไฟฟ้าแบ่งตามลักษณะการใช้งาน แบ่งได้ ดังนี้

3.2.1 โคมสำหรับงานอุตสาหกรรม เป็นโคมที่ใช้ในโรงงานประกอบผลิตภัณฑ์หรือในโรงงานผลิตสินค้าได้แก่ โคมไฮเบย์ โคมโลเบย์

3.2.2 โคมใช้ในงานพาณิชย์ คือ โคมที่ใช้ในสำนักงาน ร้านค้า อาคารพาณิชย์ ห้างสรรพสินค้า ฯลฯ

3.2.3 โคมใช้ในบ้านพักอาศัยเช่น โคมที่ใช้ในบ้านเรือน อพาร์ทเมนต์ ทาวน์เฮาส์

3.2.4 โคมไฟถนน เช่น โคมไฟถนนทางหลวง โคมไฟถนนซอย ฯลฯ

3.2.5 โคมฉาย เป็นโคมไฟที่อยู่ในบริเวณนอกอาคารเช่น โรงจอดรถ สนามหญ้า เป็นต้น โคมฉาย เป็นโคมที่สามารถปรับทิศทางทางการส่องแสงได้ ส่วนใหญ่ใช้กับบริเวณ นอกอาคารที่ต้องการให้แสงครอบคลุมระยะไกลโดยปกติระยะทางที่แสงส่องถึงประมาณมากกว่าหรือเท่ากับ 2 เท่า ของความสูงจากพื้นถึงตำแหน่งติดตั้งโคม

3.3 ประเภทของโคมไฟฟ้าแบ่งตามวัสดุที่นำมาประกอบโคม แบ่งได้ ดังนี้

3.3.1 โคมเหล็กสะท้อนแสง (Steel Reflectors Luminaires) เป็นโคมที่ทำขึ้นด้วยเหล็กเคลือบ ทำให้เกิดการสะท้อนแสงให้แสงทั้งแบบลงตรงและแบบขึ้นบน

3.3.2 โคมอะลูมิเนียมสะท้อนแสง (Aluminum Reflectord Luminaires) เป็นโคมที่ทำจากอะลูมิเนียมสะท้อนแสง ให้แสงทั้งแบบลงตรงและแบบขึ้นบน

3.3.3 โคมแก้ว ทรงกลม (Opal Glass Luminaires) เป็นโคมที่ให้แสงกระจายรอบดวงโคมแต่แสงจะลดลงประมาณ 15-35 เฟอร์เซ็นต์

3.3.4 โคมแก้วปริซึม (Prismatic Glass Luminaires) เป็นโคมที่ใช้แสงกระจายแบบลงตรง กึ่งลงตรงและกึ่งขึ้นบน

3.3.5 โคมพลาสติก (Plastic Luminaires) เป็นโคมให้แสงกึ่งขึ้นบนใกล้เคียงกับการให้แสงกระจายขึ้นบนมากที่สุด ถ้าใช้กับหลอดฟลูออเรสเซนต์ให้แสงกระจายลงตรงและกระจายแสงรอบโคม

3.3.6 โคมแก้วและโลหะ (Combination Glass and Metal Luminaires) เป็นโคมที่มีโครงเป็นโลหะ จะให้แสงแบบกระจายแสงลงตรง

3.3.7 โคมพลาสติกและโลหะ (Combination Plastic and Metal Luminaires) เป็นโคมที่มีโครงเป็นโลหะให้แสงแบบลงตรงส่วนใหญ่ใช้กับหลอดฟลูออเรสเซนต์

3.4 ประเภทของโคมไฟฟ้าแบ่งตามลักษณะการเปิดปิดฝาครอบโคม แบ่งได้ ดังนี้

3.4.1 โคมแบบเปิด (Open Luminaires) เป็นโคมที่สามารถเปิดฝาครอบสามารถเห็นตัวหลอดไฟและสัมผัสหลอดไฟได้โดยตรง

3.4.2 โคมแบบปิด (Enclosed Luminaires) เป็นโคมที่จะไม่สามารถสัมผัสหลอดไฟได้ต้องเปิดฝาครอบออก

3.5 ประเภทของโคมไฟฟ้าแบ่งตามลักษณะการติดตั้งโคม แบ่งได้ ดังนี้

3.5.1 โคมแบบแขวน (Suspended Mounting Luminaires) โคมแบบนี้ถูกติดตั้งโดยตัวโคมจะถูกแขวนลงมาจากเพดานใช้ตามบ้านเรือน อาคารพาณิชย์และโรงงานอุตสาหกรรม

3.5.2 โคมติดเพดานหรือติดผนัง (Surface Mounting Luminaires) เป็นโคมที่ยึดติดกับผนังหรือเพดานไม่ใช่วิธีแขวนหรือฝังเข้าไปในฝ้า

3.5.3 โคมฝังฝ้า (Recessed or Built -In Mounting) เป็นโคมที่ตัวโคมยื่นเข้าไปในฝ้าทำให้ดูสวยงาม

3.6 ประเภทของโคมไฟฟ้าแบ่งตามประเภทของหลอดไฟฟ้า แบ่งได้ ดังนี้

3.6.1 โคมใช้กับหลอดไส้

3.6.2 โคม (Glassteel Diffuser) สำหรับหลอดไส้

3.6.3 โคมอะลูมิเนียม สำหรับหลอดไส้

3.6.4 โคมแก้วปริซึม สำหรับหลอดไส้

3.6.5 โคมสำหรับหลอดปล่อยประจุความดันสูง

3.6.6 โคมสำหรับหลอดฟลูออเรสเซนต์ในงานอุตสาหกรรม

นอกจากโคมไฟฟ้าประเภทต่างๆที่กล่าวมาแล้วยังมีโคมที่ใช้ประดับตกแต่งสถานที่ต่าง ๆ เช่น โคมใต้น้ำในสระว่ายน้ำหรือโคมใต้น้ำส่องน้ำพุ โคมไฟสวน โคมกิ่งติดตามทางเดิน เป็นต้น (วิทย์ อัจฉร, 2546: 119-124)

3.7 ชนิดของแสง

3.7.1 แสงสีเดียว (Monochromatic Light) คือ แสงที่มีความยาวคลื่นขนาดเดียวและมีเพียงสีเดียวอยู่ในแสงนั้น โดยไม่สามารถแยกแสงนั้นออกเป็นสีต่างๆ ได้อีกเช่น แสงโซเดียมที่เกิด จากการเอาเกลือแกงเผาด้วยไปก๊าซ แสงที่ได้นี้จะเป็นสีเหลืองชนิดเดียวสี วนๆ แม้จะผ่านไปในปริซึมหรือตัวกลางใดๆ ก็ไม่สามารถแยกเป็นสีต่างๆ ได้อีก

2.7.2 แสงประกอบ คือ แสงที่เกิดจากแสงอื่นๆ ที่มีความยาวคลื่นหลายขนาดมาผสมกลมกลืนอยู่ด้วยกันเกิดเป็นแสงสีใดสีหนึ่งเช่น แสงขาวจากดวงอาทิตย์และแสงไฟฟ้า

เป็นต้น แสงแดดที่เห็นเป็นสีขาวหรือไม่มีสีนั้นประกอบขึ้นด้วยแสงสีต่างๆ ถึง 7 สี ส่วนมากจะเห็นเพียง สีแดง สีส้ม สีเหลือง สีเขียว สีน้ำเงินและสีม่วง การที่มองเห็นเป็นสีต่างๆ นั้น ก็ขนาดความยาวคลื่นแต่ละสีไม่เหมือนกัน ดังตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 แถบสีและความยาวของคลื่นแสง

แถบสี	ความยาวคลื่น(เซนติเมตร)	ความยาวคลื่น(อังมตรอม)
สีม่วง	0.000041	4,100A
สีคราม	0.000043	4,300A
สีน้ำเงิน	0.000047	4,700A
สีเขียว	0.000052	5,200A
สีเหลือง	0.000057	5,700A
สีส้ม	0.000062	6,200A
สีแดง	0.000070	7,000A

ที่มา: วัฒนา ถาวร , 2540 : 19

3.8 แสงสว่างไฟฟ้า

แสงที่เกิดจากไฟฟ้า คือ แสงที่เกิดจากการประดิษฐ์คิดค้นของมนุษย์ ซึ่งสามารถควบคุมและกำหนดปริมาณและทิศทางของแสงเพื่อความเหมาะสมกับการทำงานแต่ละประเภทได้ แสงมีจุดกำเนิดของแสงคือ

3.8.1 แสงสว่างที่เกิดจากหลอดไฟฟ้าแบบมีไส้ (Incandescent) มีทั้งแบบหลอดกลมและหลอดยาวด้านในของหลอดกลมและหลอดยาวด้านในของหลอดมีสูญญากาศ ความสว่างของหลอดประเภทนี้คือ 50 55 75 w. มีคุณภาพพิเศษใกล้เคียงกับแสงธรรมชาติ ความเพี้ยนของแสงน้อยส่วนประเภทหลอดยาวสีขาว มีความสว่างมากและมีความเพี้ยนของแสงน้อย เหมาะกับการติดตั้งในร้านอาหารและห้องแต่งตัว เป็นต้น

3.8.2 แสงสว่างที่เกิดจากหลอดไฟฟ้าแบบยาว (Fluorescent) ไม่มีไส้ ภายในหลอดจะบรรจุแก๊สโลหะที่ไฟฟ้าผ่านได้ มีผงสีขาวเคลือบอยู่ภายใน ผงสีขาวนี้จะ อยู่ภายใน ผงสีขาวเคลือบอยู่ใน ผงสีขาวนี้จะอยู่ในกลุ่มแร่ธรรมชาติ ซึ่งสามารถเรืองแสงได้ในรังสีไวโอเล็ต จากการเรืองแสงของวัตถุชนิดนี้ทำให้แสงไม่เป็นธรรมชาติ จะให้แสงสว่างมากในบริเวณกว้าง ซึ่งจะแตกต่างจาก Incandescent ความสว่างของหลอดไฟประเภทนี้คือ 3 7 10 15 20 w เหมาะ

สำหรับการใช้งานในสำนักงานในสำนักงานนอกจากนั้นบางประเภทยังเหมาะกับการใช้งานทางศิลปะเช่น หลอด Warm White, White Deluxe และเหมาะกับทางการแพทย์เช่น หลอดแบบ Fiber Optique เป็นต้น

3.8.3 มาตรฐานของแสงสว่าง การกำหนดค่ามาตรฐานสำหรับปริมาณการส่องสว่างของแสงในสถานที่ทำงานหรืออาคารต่างนั้น กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศเรื่องความปลอดภัยในการทำงานเกี่ยวกับภาวะแวดล้อมเรื่องของการส่องสว่าง โดยกำหนดระดับความเข้มของแสงตามลักษณะความละเอียดของงาน (วัฒนา ถาวร, 2540: 326)

3.9 ข้อพิจารณาในการเลือกใช้โคม

3.9.1 อุณหภูมิสะสมในโคมโคมไฟฟ้า ที่ดินั้นจะมีระบบระบายความร้อนที่ดีเนื่องจากอุณหภูมิที่สะสมในโคมมีผลต่อแสงสว่างที่เปล่งออกมาจากหลอดไฟฟ้า โคมที่มีอุณหภูมิสะสมสูงจะทำให้แสงสว่างที่เปล่งออกมาจากหลอดไฟฟาล ดลงตัวอย่างเช่น โคมหลอดฟลูออเรสเซนต์ที่อากาศถ่ายเทได้สะดวกปริมาณแสงสว่างจะลดลงน้อยกว่าโคมที่มีอากาศถ่ายเทไม่สะดวก ส่วน โคมของหลอดไส้ไม่มีผลต่อการลดลงของแสงแต่มีผลทำให้อายุของหลอดสั้นลง ส่วนโคมของหลอดคอมแพคท์ฟลูออเรสเซนต์ อุณหภูมิสะสมใน โคมก็มีผลต่อแสงสว่างเช่นกัน

3.9.2 แสงจ้าจากโคม ในการจัดตำแหน่งการวางโคมไฟฟ้านั้นจำเป็นต้องพิจารณาแสงจ้าที่จะเข้าตา อาจทำให้ระคายเคืองตาหรือทำให้ตาพร่าได้หากจัดวางหรือเลือกชนิด โคมไม่เหมาะสม

3.9.3 ความปลอดภัยของโคมความปลอดภัยตำแหน่งการวางโคมไฟฟ้าก็ควรพิจารณา เนื่องจาก โคมไฟฟ้าเป็นอุปกรณ์ไฟฟ้าชนิดหนึ่งที่ต้องสัมผัสกับระบบไฟฟ้า ดังนั้นเราควรคำนึงถึงความปลอดภัยจากโคมด้วย ซึ่งตามมาตรฐานอุปกรณ์ไฟฟ้ารวมถึงไฟฟ้าด้วยได้แบ่งคลาสของความปลอดภัยไว้ 2 คลาส ดังนี้ Class 1 เป็นโคมไฟฟ้าที่ต่อโครงลงดิน Class 2 เป็นโคมไฟฟ้าที่ห่อหุ้มฉนวนอย่างดีได้มาตรฐานบริเวณที่มีไฟฟ้า

3.9.4 ประสิทธิภาพของโคมไฟฟ้า

3.9.5 ค่ากระจายกำลังเทียนของโคม

3.9.6 สัมประสิทธิ์การใช้ประโยชน์ของโคม

3.4.7 ตัวประกอบความสูญเสีย แสงสว่าง

3.9.8 อายุการใช้งานของโคมในการเลือกใช้โคม ต้องพิจารณา เลือกโคมให้อายุการใช้งานยาวนานเช่นเลือกโคมที่ทำจากวัสดุไม่ผุกร่อนไม่เสียหายง่ายเมื่อมีการเปลี่ยนหลอด

3.9.9 สถานที่ติดตั้งควรเลือกโคมให้เหมาะสม กับสถานที่ติดตั้งเช่น บริเวณที่ใกล้สารเคมีควรเลือกโคมที่ทนทานต่อสารเคมี เป็นต้น (วิทย์ อัจฉร, 2546: 119-124)

2.5 วัสดุประกอบผลิตภัณฑ์

2.5.1 วัสดุประกอบหมอนอิง

ใยโพลีเอสเตอร์ (Polyester Fibers) เป็นใยสังเคราะห์ที่ได้จากสารซึ่งแต่ละโพลิเมอร์สังเคราะห์ของชนิดใยยาวประกอบด้วยเอสเทอร์ไดไฮดริคแอลกอฮอล์และกรดเทฟทาลิก อย่างน้อย 85 เปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนักหรือใยโพลีเอสเตอร์เป็นผลผลิตของปฏิกิริยา ระหว่างเอสเทอร์ไดไฮดริคแอลกอฮอล์และกรดไดคาร์บอกซิลิก ปั่นเป็นเส้นใยด้วยวิธีปั่นหลอม ใยโพลีเอสเตอร์ได้รับการค้นคว้าทดลองโดยเริ่มจากคณะวิทยาศาสตร์ของ ดร. วอลเลซ. คาโรเทอร์ (Dr. Wallace H. Carothers) ได้ทำการค้นคว้าเกี่ยวกับไนลอนให้กับบริษัทดูปองต์ของสหรัฐอเมริกา ตั้งแต่ปี พ.ศ.2473 นักวิทยาศาสตร์ชาวอังกฤษได้ทำการศึกษาค้นคว้าต่อไปจนผลิตใยโพลีเอสเตอร์ชนิดแรกได้ โดยใช้ชื่อว่า เทอริลีน (Terylene) ในปี พ.ศ.2496 ใยโพลีเอสเตอร์ได้รับความนิยมอย่างกว้างขวางและรวดเร็วกว่าใยสังเคราะห์ชนิดอื่น

ภาพที่ 2.62 ใยโพลีเอสเตอร์
ที่มา : www.be2hand.com 16/2/2556

สมบัติทางกายภาพ ใยโพลีเอสเตอร์มีหลายชนิดซึ่งมีทั้งด้ายใยยาว ใยสั้นและใยยาว ที่ตัดให้มีขนาดใยสั้น ใยยาวมีชนิดเหนียวมากและธรรมดา สีสด สีหม่น สีขาวและข้อมสี ใยมีตั้งแต่ขนาด 1.5-10 เดนเยอร์ รูปร่างภายนอกของใยโพลีเอสเตอร์โดยปกติมีลักษณะเรียบเหมือนแท่งแก้ว รูปร่างด้านหน้าตัดโดยปกติจะเป็นรูปกลม บางชนิดเป็นรูปสามเหลี่ยมปลายมนมีเว้าเล็กน้อย อย่างเช่น ใยเดครอน T-62 เป็นต้น ใยโพลีเอสเตอร์ปกติจะมีสีขาวซึ่งจะเพิ่มความขาวสดใสได้โดยเติมสารที่ทำให้ใยดูขาวสดใสลงไปในขณะที่ผลิตเส้นใยเสมอใยโพลีเอสเตอร์มีคุณสมบัติเด่น คือ ไม่ยับและดูแลรักษาง่าย จึงได้รับความนิยม อย่างรวดเร็วจากผู้ใช้ เมื่อนำไปผสมกับเส้นใยชนิดอื่น ก็จะเพิ่มสมบัติให้ผ้าไม่ยับและนำไปด้วย ข้อบกพร่อง คือ ดูดซึมความชื้น ได้น้อย เกิดไฟสถิตและต้องหารเทคนิคข้อมสีพิเศษ การทนความร้อนใยโพลีเอสเตอร์จะละลายที่อุณหภูมิ 238-290 องศาเซลเซียส (460-554 องศาเซลเซียส) ขึ้นกับชนิดของเส้นใยความร้อนไม่ทำให้เส้นใยโพลีเอสเตอร์ซีดจาง เดครอนชนิดใยยาวจะรีดได้อย่างปลอดภัย ด้วยเตาร้อนระหว่าง 275 องศาฟาเรนไฮต์ และ 300 องศาฟาเรนไฮต์ ถ้าเดครอนชนิดใยสั้น ต้องลดความร้อนลง อุณหภูมิ 250

องศาฟาเรนไฮต์จากการทดสอบโดยการทิ้งไฮโพลีเอสเตอร์เครอน ได้รับความร้อน 300 องศาฟาเรนไฮต์นาน 30 วันไฮเครอนจะลดความเหนียวลง 24 เปอร์เซ็นต์ จะลดลงถึง 78 เปอร์เซ็นต์

สมบัติทางเคมี ไฮโพลีเอสเตอร์ทนต่อกรดและด่างอย่างอ่อนได้ดีและทนต่อกรดเข้มข้นได้ที่อุณหภูมิปกติ แต่ถ้าอุณหภูมิสูง กรดเข้มข้นก็จะทำลายไฮโพลีเอสเตอร์ ไฮนี้จะทนต่อการซักแห้ง สามารถใช้สารเคมีละลายเปื้อนได้ ฟอกขาวได้ปลอดภัย และจะไม่ทนต่อแสงแดดถ้าแสงแดดนั้นส่องมาโดยตรง แต่จะทนแสงแดดได้ดีถ้าไม่ถูกแสงแดดโดยตรง โดยใช้ผ้าม่านบังไว้ หลังประดูหรือหน้าต่างกระจก สมบัติสำคัญที่เด่นของไฮโพลีเอสเตอร์ คือ ไม่ยับคิ่นตัวได้ดีและดูแลรักษาง่าย ผ้าต้องรีดเล็กน้อยหรือแทบไม่ต้องรีดเลย ซักง่ายด้วยสารซักฟอกทุกชนิดและแห้งเร็ว ไฮโพลีเอสเตอร์จึงได้รับความนิยม อย่างรวดเร็วและเป็นไฮสังเคราะห์ที่ใช้กันกว้างขวางมากที่สุด ใช้เป็นเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มและผ้าที่ใช้ในบ้านเกือบทุกชนิด นอกจากนี้ยังใช้ผสมกับเส้นใยชนิดอื่นได้ดีอีกด้วย เช่น ผสมกับขนสัตว์ ฝ้าย เรยอนและลินิน เพื่อเพิ่มสมบัติให้กับผ้าผสมเหล่านี้ คือ ทนยับและน่าใช้ยิ่งขึ้น ข้อเสีย มีความยืดหยุ่นตัวได้น้อยกว่าพองน้ำ ข้อดี เป็นที่นิยมเนื่องจากใช้งานสะดวกทนทานและระบายความร้อนได้ดีสะอาดน้ำหนักเบาและราคาไม่แพงมีทั้ง ในรูปแบบแผ่นเส้นใยกลุ่มเส้นใยหรือรูปแบบสำเร็จที่มีผ้าหุ้มแล้ว (บวรวงศ์ ยอดเมื่อง, 2550: 49)

2.5.2 วัสดุประกอบโคมโไฟ

2.5.2.1 สายไฟฟ้า เป็นสื่อนำหรือตัวนำกำลังงานไฟฟ้าจากแหล่งจ่ายไปยังจุดที่ใช้ไฟฟ้า ลักษณะที่สำคัญของสายไฟฟ้าจะดูจากประสิทธิภาพของสายที่ยอมให้กระแสไฟฟ้าไหลสูงสุดที่แอมแปร์ แรงดันไฟฟ้าที่สายทนได้ในขณะใช้งานวัสดุตัวนำไฟฟ้าที่ใช้สายในปัจจุบันนี้คือ ทองแดงทั้งนี้จะผลิตสายขึ้นมาตามลักษณะของงานที่ต้องการใช้

1. ชนิดของสายไฟฟ้า

สายไฟฟ้าแบ่งเป็น 2 ชนิด ดังนี้

1.1 สายไฟฟ้าชนิดไม่มีฉนวน (Insulator) หุ้มภายนอก สายไฟฟ้าชนิดไม่มีฉนวนหุ้มภายนอกเรียกว่า สายเปลือย (Bare Wire) ใช้เป็นสายส่งไฟฟ้าระบบแรงสูงเป็นสายเปลือยล้วนๆ ฉนวนไม่ได้ฉนวนน้ำ ฉนวนสายเปลือยส่วนมากแล้วจะทำด้วยอะลูมิเนียม คือ เป็นสายที่มีอะลูมิเนียมไม่น้อยกว่า ร้อยละ 99 จะวางและพาดไว้กับเสาสูงๆ เห็นได้จากสายไฟฟ้าแรงสูง เชื่อมโยงไปตามสถานีพักไฟย่อย และเข้าภายในเมืองก่อนต่อเข้าหม้อแปลงไฟฟ้า สายเปลือยจะรับหรือ จูกระแสได้มากกว่าสายหุ้มฉนวนในขณะที่ขนาดของสายทั้ง 2 ชนิด มีขนาดโตเท่ากัน เพราะสายเปลือยจึงไว้ในที่สูง มีลมพัดโกรกตลอดเวลา สายไฟจึงไม่ร้อน ลักษณะของสายเปลือย

1.2 สายไฟฟ้าชนิดที่มีฉนวนหุ้มห่อ (Insulator Wire) สายที่มีฉนวนหุ้มห่อหรือสายหุ้มฉนวนเป็นสายที่ทำด้วยทองแดง คือ สายที่มีทองแดงไม่น้อยกว่า ร้อยละ 98 และสาย

อะลูมิเนียม ผิวนอกของสายหุ้มฉนวนจะหุ้มด้วยวัสดุที่เป็นฉนวนไฟฟ้า เป็นสายที่ใช้กันตามอาคาร บ้านเรือน โรงงานอุตสาหกรรมในวงจรสื่อสารโทรคมนาคม เพราะการหุ้มฉนวนของสายไฟ นอกจากจะให้ความปลอดภัยแล้ว ยังป้องกันความชื้น และความร้อนได้อีกด้วย สายหุ้มฉนวนและฉนวนที่หุ้มสายแยกกล่าวได้ดังนี้

1.2.1 สายเคลือบน้ำยาหรือสายอีนาเมล (Enamel Cover) คือ สายเปลือกเคลือบด้วยน้ำยาเคมี เป็นสายที่ทำด้วยทองแดง ที่ใช้พันขดลวดสนามแม่เหล็กเช่น พันมอเตอร์ หม้อแปลงไฟฟ้า เครื่องกำเนิดไฟฟ้าและพัดลม

1.2.2 สายที่หุ้มด้วยพลาสติกธรรมดาหรือที่เรียกกันว่าสายอ่อนภายใน เป็นลวดทองแดงขนาดเล็กๆ พลาสติกที่หุ้มห่อนี้ติดไฟได้ง่าย

1.2.3 สายมีเปลือกโลหะหุ้ม คือ สายที่มีฉนวนใช้ฝังเดินใต้ดินหรือตาม กำแพงตึก สายชนิดนี้ทำด้วยทองแดง

1.2.4 สายหุ้มยาง (Rubber Insulated Wire) เป็นสายที่หุ้มด้วยยางแบบ ธรรมดา และทนความร้อนได้

1.2.5 สายภายนอกหุ้มด้วยด้ายถัก (Cotton Braid) เป็นสายที่หุ้มด้วยยาง และภายนอกมีด้ายถักห่อหุ้มไว้อีกชั้นหนึ่งหรือ 2-3 ชั้น เช่นสายใช้กับเตาไฟไฟฟ้า เตาไฟฟ้าซึ่งจะมี ประสิทธิภาพดีกว่าด้ายถักชั้นเดียว

1.2.6 สายหุ้มพี.วี.ซี. สายชนิดนี้จะใช้กันมากทั้งในและนอกอาคารสาย จะทำด้วยทองแดงหรืออะลูมิเนียม ทนทานต่อความร้อน เหนียวแข็ง ไม่เปื่อยง่าย

2. สีของฉนวนหุ้มสายไฟตามข้อกำหนดสากล เพื่อให้บริษัทผู้ผลิตให้สีกับ ฉนวนที่ใช้หุ้มสายไฟ เพื่อให้เกิดความสะดวกในการนำเอาสายไฟต่อเข้าด้วยกันหรือการตรวจ วงจรไฟฟ้าที่เดินด้วยสายไฟหลายๆเส้น ดังนี้

2.1 สายหุ้มฉนวนชนิด 2 แกน จะต้องมีสีเทาอ่อนกับสีดำหรือขาวกับดำ

2.2 สายหุ้มฉนวนชนิด 3 แกน มีสีเทาอ่อนหรือขาว ดำแดง

2.3 สายหุ้มฉนวนชนิด 4 แกน มีสีเทาอ่อนหรือขาวดำแดงน้ำเงิน

2.4 สายหุ้มฉนวนชนิด 5 แกน มีสีเทาอ่อนหรือขาวดำแดงน้ำเงินเหลือง

2.5 สายหุ้มฉนวนที่มีสายกราวด์ สีของสายกราวด์ใช้สายสีเขียว-เหลือง

2.5.2.2 สวิตช์ (Switches) เป็นอุปกรณ์ตัดต่อวงจร หรือทำหน้าที่ปิดเปิดวงจรไฟฟ้า โดยมีหน้าสัมผัสซึ่งขลุบทองคำขาวหรือแพลตตินัม (เพื่อป้องกันเวลาเกิดการสปาร์คจะไม่ชำรุดเร็วกว่า กำหนด) เป็นตัวตัดต่อวงจร โดยหน้าสัมผัส (Contact) อาจจะมีมากกว่า 1 คอนแท็คก็ได้ หน้า คอนแท็คแบ่งออกได้ 2 ประเภท ดังนี้

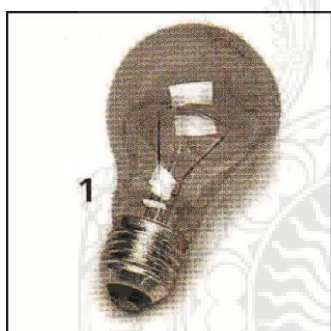
1. แบบปกติเปิดหรือแบบ NO.(Normal Opened)ปกติเปิดวงจรถ้าออกจากกัน

2. แบบปกติปิดหรือแบบ NC. (Normal Closed) ปกติจะต่อวงจรปิดเข้าหรือ หน้าคอนแท็คต์ปิดเข้ามาหา

2.5.2.3 หลอดไฟฟ้า แสงจากธรรมชาติมีความหลากหลายซับซ้อน มีการเปลี่ยนแปลง ความเข้มของแสงทุกวันทุกนาที่ตลอดปี ความหลากหลายของแสงเหล่านี้สร้างอารมณ์ต่างๆ ให้กับมนุษย์ จึงได้นำลักษณะของแสงจากธรรมชาติเหล่านี้มาจำลองอยู่ภายในบ้าน ซึ่งประเภทของ หลอดไฟต่างๆ มีหน้าที่อย่างไรและจะติดตั้ง อย่างไรจึงจะเหมาะสมกับการใช้งาน เพื่อให้การ ตกแต่งภายในมีประสิทธิภาพมากที่สุด

1. หลอดไฟแบบมีไส้หลอด (Incandescent) จะให้ความสว่างโดยไม่ทำให้สี ของวัตถุผิดเพี้ยนไป หลอดไฟแบบมีไส้หลอดนี้มีอยู่ด้วยกันหลายแบบ แต่ละหลอดจะใช้ประโยชน์ ต่างกัน แบ่งเป็นประเภทได้ ดังนี้

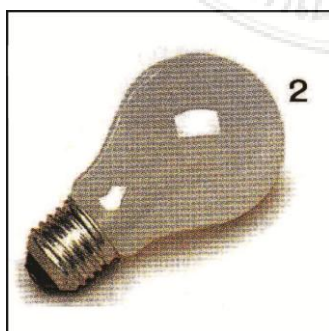
แบบที่ 1 เป็นหลอดไฟ Incandescent แบบใส หลอดประเภทนี้มีคุณสมบัติ ให้แสงสว่างกระจายโดยรอบเหมาะกับการติดตั้งเป็นคาวาน์ไลท์ให้แสงที่อบอุ่นใช้สร้างบรรยากาศ และเป็นไฟอ่านหนังสือได้

ภาพที่ 2.63 หลอดไฟ Incandescent แบบใส

ที่มา: อนุรักษ์, 2540: 196

แบบที่ 2 หลอดไฟ Incandescent แบบหลอดฝ้า จะให้แสงที่นุ่มนวลกว่า หลอดแบบที่ 1

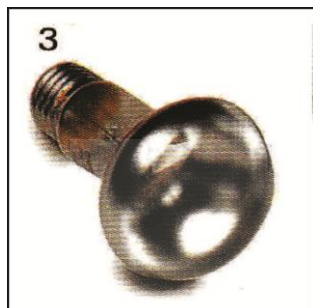

ภาพที่ 2.64 หลอดไฟ Incandescent แบบหลอดฝ้า

ที่มา: อนุรักษ์, 2540: 196

แบบที่ 3 หลอดไฟ Incandescent ชนิดรวมแสง หลอดไฟประเภทนี้จะมี

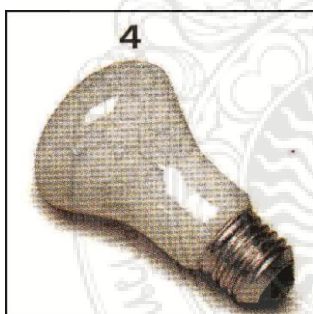
คุณสมบัติเป็นเลนส์นูน ฉาบปรอดด้านบน ให้ลำแสงตรงเป็นจุดเดียวหรือจำกัดทิศทางให้พุ่งไปทิศทางเดียวกัน เหมาะสำหรับการติดตั้งเป็นคานาไลท์หรือส่องสว่างเฉพาะส่วน

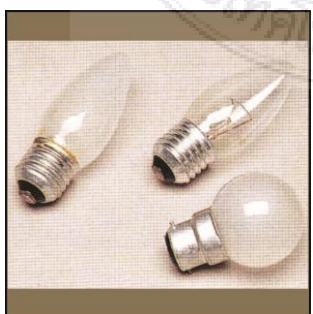
ภาพที่ 2.65 หลอดไฟ Incandescent ชนิดรวมแสง
ที่มา: อนุรักษ์, 2540: 196

แบบที่ 4 หลอดรวมแสง Incandescent แบบหลอดฝ้าให้ลำแสงเป็นจุดเดียว เพราะหลอดมีลักษณะเป็นเลนส์นูน แต่นุ่มกว่าแบบที่ 3 เหมาะกับการฝังคานาไลท์

แบบที่ 5 เป็นหลอดไฟที่เหมาะสมกับโคมไฟตั้งพื้นและตั้งโต๊ะ รวมไปถึงไฟที่ผนัง เนื่องจากเป็นหลอดไฟที่มีขนาดเล็กและมีแรงเทียนน้อย รูปทรงของหลอดไฟจะมีหลากหลาย หลอดไฟประเภทนี้จะมีทั้งหลอดใสที่ให้แสงสว่างกระจายโดยทั่วและหลอดฝ้าที่ให้แสงนุ่มลงกว่าหลอดใส หลอดประเภทนี้จึงเหมาะสมกับการใช้สร้างบรรยากาศ

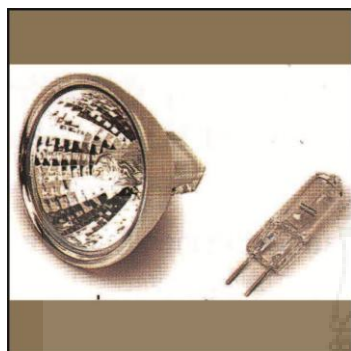
ภาพที่ 2.66 หลอดรวมแสง Incandescent แบบหลอดฝ้า
ที่มา: อนุรักษ์, 2540: 196

ภาพที่ 2.69 หลอดไฟที่เหมาะสมกับโคมไฟตั้งพื้นและตั้งโต๊ะ
ที่มา: อนุรักษ์, 2540: 196

แบบที่ 6 หลอดฮาโลเจน (Halogen) มีคุณสมบัติ คือ เป็นหลอดที่มีขนาดเล็ก ให้แสงสว่างมาก เป็นหลอดที่เหมาะสมกับคานาไลท์ให้แสงที่สว่างและสร้างบรรยากาศ ใช้กับตู้โชว์

ภายในบ้านและร้านค้า ส่องผนังหรือส่องรูปภาพ

ภาพที่ 2.67 หลอดฮาโลเจน
ที่มา: ธีรพงศ์, 2540: 196

แบบที่ 7 เป็นหลอดประเภท Incandescent สีขาวปรอด ให้ลำแสงพุ่งไปทางเดียว และให้สีสร้างบรรยากาศเหมาะสำหรับการตกแต่งร้านค้าให้มีสีสันที่แปลกตา

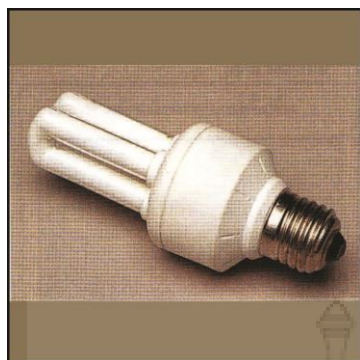
ภาพที่ 2.68 หลอด Incandescent
ที่มา: ธีรพงศ์, 2540: 197

2. หลอดไฟฟลูออเรสเซนต์

แบบที่ 1 หลอดประเภทฟลูออเรสเซนต์ที่ให้ความเรืองแสงและประหยัดพลังงาน จะมีลักษณะเป็นหลอดที่เคลือบสารเรืองแสง เหมาะสำหรับออฟฟิศและการเจาะฝ้าโชว์เพดาน เนื่องจากเป็นหลอดไฟที่มีรูปทรงไม่สวย จึงควรซ่อนไฟไม่ให้เห็นตัวหลอด

ภาพที่ 2.69 หลอดประเภทฟลูออเรสเซนต์
ที่มา: ธีรพงศ์, 2540: 197

ภาพที่ 2.70 หลอดประเภทฟลูออเรสเซนต์
ที่มา: อนุรักษ์, 2540: 197

แบบที่ 2 เป็นหลอดประเภทฟลูออเรสเซนต์ แต่ใช้แทนหลอด Incandescent ซึ่งมีคุณสมบัติหลอดช่วยประหยัดพลังงานใช้ติดเป็นดาวน์ไลท์ มักเรียกกันทั่วไปว่าหลอดตะเกียบ ใช้เป็นโคมไฟตั้งพื้น ตั้งโต๊ะก็ได้ ปัจจุบันมีการผลิตให้มีแสงเหลืองนวล

3. การใช้หลอดไฟกับอุปกรณ์ประเภทโคมไฟตั้งโต๊ะและตั้งพื้น (จะใช้หลอดไฟแบบที่ 5) หลอดกลม (หลอดปิงปอง) เป็นต้น

โคมไฟตั้งโต๊ะ

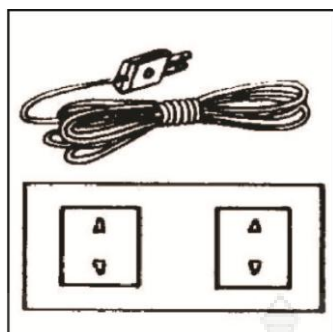
โคมไฟตั้งพื้น

ภาพที่ 2.71 โคมไฟตั้งโต๊ะและโคมไฟตั้งพื้น

ที่มา: อนุรักษ์, 2540: 199

เมื่อได้ทำความเข้าใจกับชนิดของหลอดไฟและการส่องสว่างของไฟ รวมทั้งการเลือกใช้หลอดไฟให้ถูกต้อง เหมาะสมกับการใช้งานและลักษณะการติดตั้งหลอดไฟแล้ว ก็จะช่วยให้การใช้งานของหลอดไฟมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งตรงตามวัตถุประสงค์ของชนิดของหลอดไฟ และช่วยในการประหยัดพลังงานด้วย (อนุรักษ์, 2540: 196-199)

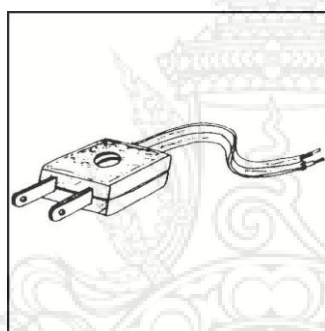
2.5.2.4 เต้าเสียบ เป็นอุปกรณ์ที่ใช้เชื่อมต่อวงจรไฟฟ้า ทำให้กระแสไฟฟ้าไหลเข้าสู่อุปกรณ์และเครื่องใช้ไฟฟ้า โดยนำปลายของสายไฟฟ้าของเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ต่ออยู่กับเต้าเสียบ ไปเสียบกับเต้ารับ ที่ต่ออยู่ในวงจรไฟฟ้าใดๆ ก็ได้ภายในบ้าน

ภาพที่ 2.72 เต้ารับและเต้าเสียบ
ที่มา: <http://www.kr.ac.th> 20/2/2557

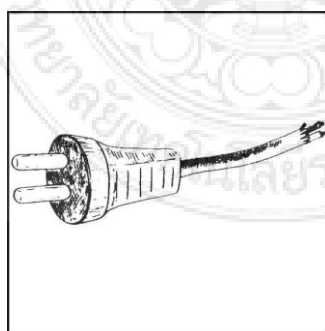
1. เต้าเสียบชนิด 2 ขา คือ อุปกรณ์ที่ติดกับเครื่องใช้ไฟฟ้าทุกชนิด เต้าเสียบ 2 ขา ใช้กับเต้ารับ 2 ขา มี 2 ประเภท ดังนี้

1.1 แบบแบน จะมีรูกลมอยู่ตรงกลาง เพื่อยึดเข้ากับปุ่มของเต้ารับอย่างพอดี กันป้องกันการหลวมการสั้นคลอน

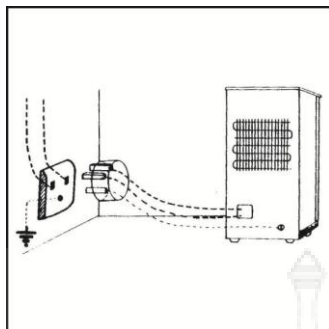
ภาพที่ 2.73 เต้าเสียบแบบแบน
ที่มา: <http://www.kr.ac.th> 20/2/2557

1.2 แบบกลมจะมี 2 ชนิด คือ แบบมีฉนวนและไม่มีฉนวนหุ้ม แบบมีฉนวน เวลาจับเสียบจะไม่เกิดอันตรายแก่ผู้เสียบ

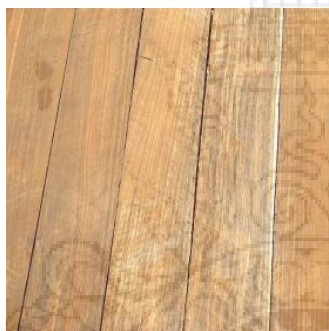
ภาพที่ 2.74 เต้าเสียบแบบกลม
ที่มา: <http://www.kr.ac.th> 20/2/2557

2. เต้าเสียบชนิด 3 ขา เป็นเต้าเสียบมีขาโลหะอยู่ 3 ขา ซึ่งต้องใช้กับเต้ารับที่มีช่องรับ 3 ช่องขาและช่องที่เพิ่มขึ้นของเต้าเสียบและเต้ารับเป็นตำแหน่งที่ต่อกับสายดิน ขณะใช้ อุปกรณ์ไฟฟ้าเกิดกระแสไฟฟ้ารั่ว กระแสไฟฟ้าจะไหลผ่านสายดินและลงดินไปไม่เกิดอันตรายต่อผู้ใช้ขณะจับเครื่องใช้ชิ้นนั้น (พรณชลิต สุริโยธิน, 2547: 67-68)

ภาพที่ 2.75 เต้ารับและเต้าเสียบชนิด 3 ขา
ที่มา: <http://www.kr.ac.th> 20/2/2557

2.5.2.5 ไม้มะม่วงป่า (*Cedrela Floribunda Kurz*) น้ำหนักประมาณ 400-450 กิโลกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เนื้อไม้สีน้ำตาลอ่อนๆ มีริ้วสีน้ำตาลเข้ม เส้นตรงค่อนข้างหยาบ ใสแต่่ง่าย เหมาะที่จะทำเฟอร์นิเจอร์แผ่นหน้าไม้อัดเพราะมีลายที่สวยงาม (วรรณิ สหสมโชค,2549:89)

ภาพที่ 2.76 ไม้มะม่วงป่า
ที่มา : <http://www.birdslover.com> 3/3/2557

2.6 การออกแบบผลิตภัณฑ์

2.6.1 หลักการออกแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอ

การออกแบบเคหะสิ่งทอจะต้องสอดคล้องกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ ดังนั้น ผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอที่ดีย่อมเกิดมาจากการออกแบบที่ดีในการออกแบบเคหะสิ่งทอ จึงต้องคำนึงถึงหลักการกระทำการออกแบบผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอที่เป็นเกณฑ์ในการกำหนดคุณสมบัติของผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอที่ดีเอาไว้ว่า ควรมีองค์ประกอบอะไรบ้าง แล้วใช้ความคิดสร้างสรรค์ วิธีการต่างๆ ที่ได้กล่าวมา เสนอแนวความคิดให้ผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอมีความเหมาะสมตามหลักการออกแบบเคหะสิ่งทอ

2.6.2 หลักการออกแบบผลิตภัณฑ์

ผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอมีความเหมาะสมตามหลักการออกแบบเคหะสิ่งทอ โดย หลักการออกแบบเคหะสิ่งทอที่ควรคำนึงมีอยู่ 4 ประการ ดังนี้

2.6.2.1 ประโยชน์ใช้สอย (Function) หน้าที่ใช้สอยถือเป็นหลักการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่สำคัญที่สุดเป็นอันดับแรกที่ต้องคำนึงผลิตภัณฑ์ทุกชนิด ต้องมีหน้าที่ใช้สอยถูกต้องตามเป้าหมาย

ที่พึงไว้ คือ สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสะดวกสบาย
ผลิตภัณฑ์นั้นถือว่ามิใช่ประโยชน์ใช้สอย แต่ถ้าหากผลิตภัณฑ์ไม่สามารถสนองความต้องการได้อย่าง
มีประสิทธิภาพ ผลิตภัณฑ์นั้นก็ถือว่ามิใช่ประโยชน์ใช้สอยได้เท่าที่ควร ซึ่งสามารถแบ่งออกได้ดังนี้

1. ประโยชน์ใช้สอยที่ถูกแปรเปลี่ยน ผลิตภัณฑ์บางอย่างได้ถูกเปลี่ยนแปลงการ
ใช้งานเดิม โดยคนกลุ่มหนึ่งเรื่อยๆ มาจนกลายเป็นความเคยชินในการใช้ประโยชน์ไป เช่น
งานหัตถกรรมที่ใช้สอยในชีวิตประจำวัน

2. ประโยชน์ใช้สอยที่แตกต่างกันไปตามรูปทรง คือ ผลิตภัณฑ์ที่มีประโยชน์ใช้
สอยลักษณะเดียวกันของประเภทผลิตภัณฑ์ แต่ความละเอียดอ่อนในการใช้งานเป็น
เฉพาะเจาะจงลงไป จึงเป็นเหตุทำให้รูปทรงนั้นมีหลากหลายไม่เหมือนกัน

3. ประโยชน์ใช้สอยที่รวมกัน เรื่องของหลักการศึกษาค้นพัฒนาแก้ไขส่วนที่
รูปทรงผลิตภัณฑ์ได้กล่าวถึงเรื่องของการรวมกัน คือ การผสมผสานสิ่งทีละม้ายคล้ายคลึงกันเข้าไว้
ในหน่วยเดียวกันก็รวมไปถึงเรื่องของประโยชน์ใช้สอยที่รวมกันด้วย หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่ใช้
ประโยชน์ใช้สอยมากกว่าอย่างหนึ่งขึ้นไปในหน่วย เดียวกันนี้ ผู้ซื้อก็จะได้ผลประโยชน์ในด้านของ
ความประหยัดเพราะซื้ออย่างเดียวแต่ใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง ส่วนในด้านผู้ผลิตก็จะได้
ประโยชน์ในด้านของการกระตุ้นให้มีการซื้อผลิตภัณฑ์เพิ่มมากขึ้น

4. ประโยชน์ใช้สอยกับความแข็งแรง ผลิ ตภัณฑ์แต่ละประเภทมีลักษณะและ
อายุการใช้งานที่แตกต่างกันออกไปผลิตภัณฑ์บางอย่างใช้งานได้หลายปี หรือบางอย่างใช้งาน
แค่เพียงครั้งเดียว การออกแบบจึงมีความจำเป็นที่จะต้องเลือกสภาพของความแข็งแรงในประโยชน์
ใช้สอยให้ตรงกับอายุการใช้งานของผลิตภัณฑ์อย่างเหมาะสม

5. ประโยชน์ใช้สอยที่สวยงาม ผลิตภัณฑ์ที่มีประโยชน์ใช้สอยธรรมดาทั่วไป
เช่น ประโยชน์ใช้สอย ไม่ได้เกิดจากกลไกการทำงานหรือผลิ ตภัณฑ์ประดับตกแต่งบ้านหรือ
เครื่องประดับร่างกาย ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวนี้ประโยชน์ใช้สอยหลักส่วนใหญ่ก็คือ ความสวยงามซึ่ง
ความสวยงามต่างๆ จะเกิดจากหลักทฤษฎีการออกแบบและสีสันทัน เป็นเรื่องของความพึงพอใจ
ทางด้านของจิตใจความชื่นชอบซึ่งแต่ละคนมีความต้องการที่แตกต่างกันออกไป

2.6.2.2 รูปแบบและความสวยงาม ผลิตภัณฑ์ในยุคปัจจุบันนี้ความสวยงามมีความสำคัญ
ไม่น้อยไปกว่าหน้าที่ใช้สอย ความสวยงามจะเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการตัดสินใจซื้อเพราะประทับใจ
ส่วนหน้าที่ใช้สอยจะดีหรือไม่ต้องใช้เวลาอีกระยะหนึ่ง คือ ใช้ไปเรื่อยๆก็เกิดข้อบกพร่องใน
หน้าที่ใช้สอยให้เห็นภายหลัง ของโชว์ตกแต่งต่างๆซึ่งผู้ซื้อเกิดความประทับใจใจความสวยงามจะ
เกิดมาจากสิ่งสองสิ่งด้วยกัน คือ รูปร่างและสี ด้วยเหตุของความสำคัญของรูปร่างและสีที่ มีผลต่อ
ผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นรูปแบบและความสวยงามได้ดังนี้

1. รูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ เป็นรูปร่างที่จะใช้กับผลิตภัณฑ์ที่มา

นานและผลิตรออกมาต่อเนื่องเป็นระยะๆ จนชื่อหรือเครื่องหมายการค้าติดตลาดแล้ว นักออกแบบต้องคอยหาเอกลักษณ์ของ ผลิตภัณฑ์ดังกล่าว ซึ่งก็คือ ลักษณะรูปร่างจุดใดจุดหนึ่งมาใช้ในการออกแบบและผสมผสานกันความใหม่ เป็นการทำให้ผู้ซื้อผลิตภัณฑ์หรือผู้เห็นระลึกถึงเอกลักษณ์เหล่านี้ซึ่งไม่เหมือนใครและจะสามารถจดจำชื่อหรือเครื่องหมายผลิตภัณฑ์นั้นได้ดี การออกแบบลักษณะนี้เรียกว่า ลักษณะ Family Design ซึ่งอาจจะเกิดจากรูปร่าง ลวดลายหรือสีต้น

2. รูปแบบที่เป็นอมตะ คือ ลักษณะรูปร่างที่มีมาแต่ช้านานแล้ว แม้จนกระทั่งในปัจจุบันก็ยังมีการใช้รูปร่างลักษณะนี้อยู่อีก โดยคุณทันสมัยเสมอไม่โบราณหรือล้าสมัยจนกลายเป็นลักษณะคลาสสิกเป็นที่นิยมในทุกยุคทุกสมัย

3. รูปแบบที่พัฒนาไปตามระยะเวลา ผลิตภัณฑ์จะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามความจำเป็นของกาลเวลาที่เปลี่ยนไปและตามค่านิยมของผู้ใช้ในระยะเวลาขณะนั้น ตลอดจนเทคโนโลยีที่เจริญรุดหน้า เพื่อให้คุณทันสมัยไม่จืดจางและมีความแปลกใหม่ให้แก่ผู้ใช้

2.6.2.3 วัสดุที่เหมาะสมกับเคหะสิ่งทอ หลักการเลือกวัสดุสิ่งทอให้เหมาะสมกับเคหะสิ่งทอดังนี้

1. ประเภทของเคหะสิ่งทอ เช่น ผ้าม่าน ผ้ามุลมเดียว ัง ปลอกหมอน ผ้าห่ม ผ้าปูเฟอร์นิเจอร์ ทั้งนี้เพราะเคหะสิ่งทอแต่ละประเภทต้องใช้วัสดุสิ่งทอที่มีคุณสมบัติที่แตกต่างกัน เช่น ผ้าม่านต้องทนต่อแสงแดด การทิ้งตัวดี

2. ประโยชน์ใช้สอย เคหะสิ่งทอแต่ละประเภทจะใช้ประโยชน์ที่แตกต่างกัน เช่น ผ้าม่านใช้กันแดด กันแสง กันสายตาดูคนภายนอกและเพิ่มความหรูหราให้แก่ห้องแต่ผ้ามุลมใช้กันฝุ่น ตกแต่งและเพิ่มความหวานหรือน่ารักให้แก่ห้องนอน

3. การออกแบบเคหะสิ่งทอจะต้องเข้ากันได้กับตัวอาคารหรือแบบบ้าน

4. ค่านิยมของเจ้าของบ้าน ในบางครั้งการเลือกวัสดุสิ่งทอ เพราะความชอบและรสนิยมของเจ้าของบ้าน

5. ราคาของเคหะสิ่งทอจะเป็นกำหนดราคาวัสดุสิ่งทอด้วยกัน เช่น โขฟาผ้าไหมย่อมแพงกว่าราคาผ้าฝ้ายพิมพ์

6. การดูแลรักษาผ้าที่ทำเคหะสิ่งทอจำเป็นต้องมีการดูแลรักษาและความสะอาดถึงแม้ว่าไม่บ่อยเหมือนกับเสื้อผ้า แต่ผ้านั้นจะต้องมีความคงทนต่อการซักและคงรูป

2.6.2.4 ราคาพอสมควร ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นมาขายนั้นย่อมต้องมีข้อมูลด้านผู้บริ โภคและการตลาดที่ได้ค้นคว้าและสำรวจแล้วผลิตภัณฑ์ย่อมจะต้องมีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่จะใช้ว่าเป็นคนกลุ่มใด อาชีพฐานะเป็นอย่างไร มีความต้องการใช้สินค้าหรือผลิตภัณฑ์นี้เพียงใด นักออกแบบก็จะเป็นผู้กำหนดผลิตภัณฑ์ที่มีราคาเหมาะสมกับผู้ซื้อ นั่นก็อยู่ที่การเลือกใช้ชนิดหรือเกรดของวัสดุ และเลือกวิธีการผลิตที่ง่ายและรวดเร็ว เหมาะสม (กิตติศักดิ์ อริยะเครือ, 2548:305-315)

2.6.3 หลักในการออกแบบ (Principle Of Design) เป็นการนำองค์ประกอบของการออกแบบมาจัดโดยให้ความรู้สึกที่สัมพันธ์กัน ซึ่งได้แก่

2.6.3.1 สัดส่วน หมายถึง ความสัมพันธ์กันอย่างเหมาะสมระหว่างขนาดขององค์ประกอบที่แตกต่างกันทั้งขนาดที่อยู่ในรูปทรงเดียวกันหรือระหว่างรูปทรงและรวมถึงความสัมพันธ์กลมกลืนระหว่างองค์ประกอบทั้งหลายด้วย ซึ่งเป็นความพอเหมาะพอดีไม่มากเกินไปขององค์ประกอบทั้งหลายที่นำมาจัดรวมกันความเหมาะสมของสัดส่วนอาจพิจารณาจากคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1. สัดส่วนที่เป็นมาตรฐาน จากรูปลักษณะตามธรรมชาติของคน สัตว์ พืชซึ่งโดยทั่วไปถือว่าสัดส่วนตามธรรมชาติจะ มีความงามที่เหมาะสมที่สุด หรือจากรูปลักษณะที่เป็นการสร้างสรรค์ของมนุษย์ เช่น Gold Section เป็นกฎในการสร้างสรรค์รูปทรงของกรีกซึ่งถือว่า “ส่วนเล็กสัมพันธ์กับส่วนที่ใหญ่กว่าส่วนที่ใหญ่กว่าสัมพันธ์กับส่วนรวม ” ทำให้สิ่งต่างๆที่สร้างขึ้นมีสัดส่วนที่สัมพันธ์กับทุกสิ่งอย่างลงตัว

2. สัดส่วนจากความรู้สึกโดยไม่ได้สร้างเพื่อความงามของรูปทรงเพียงอย่างเดียวแต่ยังสร้างขึ้นเพื่อแสดงออกถึงเนื้อหาเรื่องราวความรู้สึกด้วยสัดส่วนช่วยเน้นอารมณ์ความรู้สึกให้เป็นไปตามเจตนาและเรื่องราวที่ศิลปินต้องการลักษณะเช่นนี้ทำให้งานศิลปะของชนชาติต่างๆมีลักษณะแตกต่างกันเนื่องจากมีเรื่องราวอารมณ์และความรู้สึกที่ต้องการแสดงออกต่างหาก เช่น กรีกนิยมในความงามตามธรรมชาติเป็นอุดมคติ เน้นความงามที่เกิดจากการประสานกลมกลืนของรูปทรงจึงแสดงถึงความเหมือนจริงตามธรรมชาติ

2.6.3.2 ความสมดุลหรือดุลยภาพ หมายถึง น้ำหนักที่เท่ากันขององค์ประกอบไม่เอียงไปข้างใดข้างหนึ่งในทางศิลปะยังรวมถึงความประสานกลมกลืน ความพอเหมาะพอดีของส่วนต่างๆในรูปทรงหนึ่งการจัดวางองค์ประกอบต่างๆลงในงานศิลปกรรมนั้นจะต้องคำนึงถึงจุดศูนย์ถ่วงในธรรมชาตินั้นทุกสิ่งสิ่งของที่ทรงตัวอยู่ได้โดยไม่ล้มเพราะมีน้ำหนักเฉลี่ยเท่ากันทุกด้าน ฉะนั้นถ้ามองดูแล้วรู้สึกว่าบางส่วนหนักไป แน่นไปหรือเบาบางไปก็จะทำให้ภาพนั้นดูเอียงและเกิดความรู้สึกไม่สมดุลเป็นการบกพร่องทางความงามดุลยภาพมี 2 ลักษณะ คือ

1. ดุลยภาพแบบสมมาตร หรือความสมดุลแบบซ้ายขวาเหมือนกัน คือ การวางรูปทั้งสองข้างของแกนสมดุลเป็นการสมดุลแบบธรรมชาติลักษณะแบบนี้ในทางศิลปะมีใช้น้อยส่วนมากจะใช้ในลวดลายตกแต่งในงานสถาปัตยกรรมบางแบบหรือในงานที่ต้องการดุลยภาพที่นิ่งและมั่นคงจริงๆ

2. ดุลยภาพแบบอสมมาตร หรือความสมดุลแบบซ้ายขวาไม่เหมือนกันมักเป็นการสมดุลที่เกิดจากการจัดใหม่ของมนุษย์ซึ่งมีลักษณะที่ทางซ้ายและขวาจะไม่เหมือนกันและใช้องค์ประกอบที่ไม่เหมือนกัน แต่มีความสมดุลกันอาจเป็นความสมดุลด้วยน้ำหนักขององค์ประกอบ

หรือสมดุลด้วยความรู้สึกก็ได้ การจัดองค์ประกอบให้เกิดความสมดุลแบบอสมมาตรอาจทำได้โดยเลื่อนแกนสมดุลไปทางด้านที่มีน้ำหนักมากกว่าหรือเลือกรูปที่มีน้ำหนักมากกว่าเข้าหาแกน จะทำให้เกิดความสมดุลขึ้นหรือใช้หน่วยที่มีขนาดเล็กแต่มีรูปลักษณะที่น่าสนใจถ่วงดุลกับรูปลักษณะที่มีขนาดใหญ่แต่มีรูปแบบธรรมดา

2.6.3.3 จังหวะ หมายถึง การเคลื่อนไหวซ้ำกันขององค์ประกอบเป็นการซ้ำที่เป็นระเบียบจากระเบียบธรรมดาที่ช่วงห่างเท่าๆกันมาเป็นระเบียบที่สูงขึ้นซับซ้อนขึ้นจนถึงขั้นเกิดเป็นรูปลักษณะโดยเกิดจากการซ้ำของหน่วยหรือการสลับกันของหน่วยกับช่องไฟหรือเกิดจากการเลื่อนไหลต่อเนื่องกันของเส้น สี รูปทรงหรือน้ำหนัก รูปแบบแบบหนึ่งอาจเรียกว่าแบบลายการนำแม่ลายมา จัดวางซ้ำๆกันทำให้เกิดจังหวะและทำจัดจังหวะให้แตกต่างกันออกไปด้วยการเว้นช่วงหรือสลับช่วงก็จะเกิดลวดลายที่แตกต่างกันออกไปได้อย่างมากมาย แต่จังหวะของลายเป็นจังหวะอย่างง่ายๆให้ความรู้สึกเพียงผิวเผินและเบื่อง่าย เนื่องจากขาดความหมายเป็นการรวบรวมตัวของสิ่งๆที่เหมือนกันแต่ไม่มีความหมายในตัวเองจังหวะที่น่าสนใจและมีชีวิต ได้แก่ การเคลื่อนไหวของคน สัตว์ การเติบโตของพืช การเดินรำเป็นการเคลื่อนไหวของโครงสร้างที่ให้ความบรรดาใจในการสร้างรูปทรงที่มีความหมาย

2.6.3.4 การเน้น หมายถึง การกระทำให้เด่นเป็นพิเศษกว่าธรรมดาจะต้องมีส่วนใดส่วนหนึ่ง หรือจุดใดจุดหนึ่งที่มีความสำคัญกว่าส่วนอื่นๆเป็นประธานอยู่ ถ้าส่วนนั้นๆ อยู่ปะปนกับส่วนอื่นๆ และมีลักษณะเหมือนๆ กันก็อาจถูกกลืนหรือถูกส่วนอื่นๆ ที่มีความสำคัญน้อยกว่าบดบังหรือแย่งความสำคัญความ น่าสนใจไปเสียงานที่ไม่มีจุดสนใจหรือประธาน จะทำให้ดูน่าเบื่อเหมือนกับการลวดลายที่ถูกจัดวางซ้ำกันโดยปราศจากความหมายหรือเรื่องราวที่น่าสนใจดังนั้น ส่วนนั้นจึงถูกเน้นให้เห็นเด่นชัดขึ้นมาเป็นพิเศษกว่าส่วนอื่นๆซึ่งจะทำให้ผลงานมีความงาม สมบูรณ์ ลงตัวและน่าสนใจมากขึ้น การเน้นจุดสนใจสามารถทำได้ 3 วิธี คือ

1. การเน้นด้วยการใช้องค์ประกอบที่ตัดกัน (Emphasis by Contrast) สิ่งที่แตกต่างกันไปจากส่วนอื่นๆของงาน จะเป็นจุดสนใจ ดังนั้นการใช้องค์ประกอบที่มีลักษณะ แตกต่างหรือขัดแย้งกับส่วนอื่นๆก็จะทำให้เกิดจุดสนใจขึ้นในผลงานได้ แต่ทั้งนี้ต้อง พิจารณาลักษณะความแตกต่างที่นำมาใช้ด้วยว่า ก่อให้เกิดความขัดแย้งกันในส่วนรวมและทำให้เนื้อหาของงานเปลี่ยนไปหรือไม่ต้องคำนึงว่าแม้มีความขัดแย้งแตกต่างกันในบางส่วนและ ในส่วนรวมยังมีความกลมกลืนที่เป็นเอกภาพเดียวกัน

2. การเน้นด้วยการอยู่โดดเดี่ยว (Emphasis by Isolation) เมื่อสิ่งหนึ่งถูกแยกออกไปจากส่วนอื่นๆ ของภาพหรือกลุ่มของมัน สิ่งนั้นก็จะจุดสนใจ เพราะเมื่อแยกออกไปแล้วก็จะเกิดความสำคัญขึ้นมาซึ่งเป็นผลจากความแตกต่างที่ไม่ใช่แตกต่างด้วยรูปลักษณะ แต่เป็นเรื่องของตำแหน่งที่จัดวางซึ่งในกรณีนี้ รูปลักษณะนั้นไม่ จำเป็นต้องแตกต่างจากรูปอื่น แต่ตำแหน่งของ

มันได้ดึงสายตาออกไปจึงกลายเป็นจุดสนใจขึ้นมา

3. การเน้นด้วยการจัดวางตำแหน่ง (Emphasis by Placement) องค์ประกอบอื่นที่นำมาซึ่งจุดใดจุดนั้นก็จะเป็นจุดสนใจที่ถูกเน้นขึ้นมาและการจัดวางตำแหน่งที่เหมาะสมก็สามารถทำให้จุดนั้นเป็นจุดสำคัญขึ้นมาได้เช่นกัน พึงเข้าใจว่า การเน้น ไม่จำเป็นต้องชี้แนะให้เห็นเด่นชัดจนเกินไป สิ่งที่จะต้อง ระลึกถึงอยู่เสมอ คือ เมื่อจัดวางจุดสนใจแล้ว จะต้องพยายามหลีกเลี่ยงไม่ให้สิ่งอื่นมาดึงความสนใจออกไป จนทำให้เกิดความสับสน การเน้นสามารถกระทำได้ด้วยองค์ประกอบต่างๆ ของศิลปะ ไม่ว่าจะเป็นเส้น สี แสงเงา รูปร่าง รูปทรงหรือพื้นผิว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการในการนำเสนอของศิลปินผู้สร้างสรรค์

2.6.3.5 เอกภาพ (Unity) หมายถึง ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันขององค์ประกอบศิลป์ทั้งด้านรูปลักษณะและด้านเนื้อหาเรื่องราวเป็นการประสานหรือจัดระเบียบของส่วนต่างๆ ให้เกิดความ เป็นหนึ่งเดียวเพื่อผลรวมอันไม่อาจแบ่งแยกส่วนใดส่วนหนึ่งออกไปเอกภาพมีอยู่ 2 ประการ คือ

1. เอกภาพของการแสดงออก หมายถึง การแสดงออกจุดมุ่งหมายเดียวกันแน่นอน และมีความเรียบง่าย งานชิ้นเดียวจะแสดงออกหลายความคิดจะทำให้สับสนขาดเอกภาพและการแสดงออกลักษณะเฉพาะตัวของศิลปินแต่ละคน ก็สามารถทำให้เกิดเอกภาพแก่ผลงานได้

2. เอกภาพของรูปทรง หมายถึง การรวมตัวอย่างมีดุล ยภาพและระเบียบ องค์ประกอบเพื่อให้เกิดเป็นรูปทรงหนึ่งที่สามารถแสดงความคิดเห็นหรืออารมณ์ของศิลปินออกได้ อย่างชัดเจน เอกภาพของรูปทรงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดต่อความงามของผลงาน เพราะสิ่งที่ศิลปินใช้เป็นสื่อในการแสดงออกถึงเรื่องราว ความคิดและอารมณ์

2.6.3.6 ความสมดุล (Balance) คือความรู้สึกเท่ากันทั้ง 2 ด้าน เช่น รูปร่างของมนุษย์ที่เท่ากันทั้งซ้ายและขวาตามหลักการออกแบบความสมดุลแบ่งออกเป็น 3 แบบ คือ

1. ความสมดุลแบบเท่ากันทุกประการทั้ง 2 ข้างเป็นแบบที่ธรรมดาและง่ายที่สุด คือ มีแกนกลางแล้วส่วนที่ถัดออกไปเท่ากันทั้ง 2 ข้างทุกประการ ไม่ว่าจะเป็นน้ำหนัก ปริมาณสีสัน หรือให้ความรู้สึกประทับใจเท่าๆกัน

2. ความสมดุลแบบสองข้างไม่เท่ากัน คือ การสมดุลที่มีแกนกลางแล้วถัดออกไปสองข้างไม่จำเป็นต้องเหมือนกันแต่ดูแลให้ความรู้สึกที่เท่ากันเป็นการจัดวางให้มีปริมาณ น้ำหนักหรือสีสันที่ทำให้เกิดการสมดุล เช่น สมดุลด้วยสี ผิวหรือแสงเงาเป็นต้น

3. ความสมดุลแบบมีจุดหมุน คือ การสมดุลที่เริ่มจากจุดศูนย์กลางแล้วกระจายออกไปโดยรอบ หรือกระจายออกไปให้เกิดความสมดุลเฉพาะส่วนในลักษณะ ตรงกันข้าม

2.6.3.7 ความกลมกลืน คือ เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งอาจทำให้เกิดได้เกิดผล 2 ประการคือ ถ้ากลมกลืนมากเกินไป งานนั้นก็จะดูราบเรียบ ขาดจุดสนใจ ขาดเอกลักษณ์ ประการที่สอง คือ ถ้างานไม่กลมกลืนกันจะทำให้รู้สึกยุ่งเหยิงซับซ้อน ขาดเอกลักษณ์เช่นกัน ฉะนั้นยอมเป็นหน้าที่โดยตรง

ของนักออกแบบที่จะต้องวางโครงสร้างความกลมกลืนกัน หรือขัดแย้งกันเล็กน้อย เพื่อทำให้งานที่ออกแบบดีขึ้น (www.mwk.ac.th 3/3/2557)

2.6.4 การออกแบบลวดลายผ้า

การออกแบบลวดลายผ้าเมื่อวิเคราะห์ดูโดยละเอียดแล้วมิได้เป็นงานเชิงศิลปะอย่างเดียวเพราะงานออกแบบนี้ทำเพื่องานอุตสาหกรรมผลิตผ้าให้มีลักษณะแตกต่างกันออกจำหน่าย ดังนั้นเพื่อเป็นการจูงใจจึงจำเป็นต้องอาศัยหลักวิชาจิตวิทยาวิเคราะห์ความแตกต่างของบุคคลต่างอาชีพ ต่างวัย ต่างฐานะเพื่อเป็นมูลฐานที่จะออกแบบให้เหมาะสมกับบุคคลเหล่านั้นพร้อมทั้งคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยของแบบลวดลายนั้นๆ ด้วยศิลปินหรือนักออกแบบควรมีใจกว้างขวางมีความประณีตอยู่ในตัวเองและต้องเป็นตัวของตัวเองโดยไม่มีอิทธิพลอย่างใดอย่างหนึ่งมาอยู่เหนือ

การกระตุ้นหรือเร้าใจให้ผู้ซื้อเกิดความต้องการอยากได้และทำให้เกิดการซื้อขายกับอยู่กับคุณสมบัติของสิ่งเร้านั้นๆ ได้แก่

2.6.4.1 ขนาด ลวดลายในผ้าต้องมีขนาดพอเหมาะกับประโยชน์ใช้สอย เช่น ผ้าตัด เสื้อที่มีลวดลายขนาดใหญ่ย่อมไม่เหมาะกับคนไทยที่มีสัดส่วนร่างกายเล็ก ผ้า่านสำหรับห้องขนาดเล็ก ต้องไม่มีลวดลายใหญ่จนเกินไปจนดูแล้วคับห้อง

2.6.4.2 การเคลื่อนไหวของสิ่งเร้า เมื่อนักออกแบบได้ทำการออกแบบลวดลายที่ต่อเนื่องกันก็สามารถชักจูงสายตาของผู้พบเห็นให้ติดตามจากจุดหนึ่ง ไปยังอีกจุดหนึ่งโดยไม่ขาดตอนก็ให้เกิดการเคลื่อนไหวในลวดลายขึ้นซึ่งจะทำให้ผู้พบเห็นเกิดความรู้สึกแปลกใหม่และมีความต้องการอยากได้ผ้าที่มีลายที่มีความเคลื่อนไหวในลวดลายดังกล่าว

2.6.4.3 ความเข้มของสิ่งเร้า ในการออกแบบลายพิมพ์ผ้าสีที่ใช้ถ้ามีความสว่างแจ่มใส ย่อมเร้าใจผู้ซื้อ ได้ดีกว่าสีที่ขริมนุ่มหม่นทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับประโยชน์ใช้สอยเป็นสำคัญด้วย

2.6.4.4 การเปลี่ยนแปลงของสิ่งเร้า ลวดลายที่ได้รับกา รออกแบบให้สิ่งเร้าเปลี่ยนแปลงได้ เช่น สี ใช้สีเข้มกับสีอ่อนปนกันหรือใช้สีสดใสลับกับสีขุ่นมัวหรือการเปลี่ยนแปลงขนาดให้ขนาดของลวดลายมีทั้งเล็กและใหญ่ปะปนกัน น้อยอย่างมีจังหวะจะทำให้ผู้พบเห็นเพิ่มความสนใจมากขึ้น

2.6.4.5 การกระทำซ้ำๆ แบบลวดลายที่ซ้ำๆกันแต่จัดวางอย่างมีระเบียบจะเพิ่มความน่าสนใจให้เกิดความต้องการมากขึ้นได้

2.6.4.6 การผ่านประสาทสัมผัสหลายๆทาง การทำให้บุคคลรับสัมผัสสิ่งเร้าผ่านประสาทหลายๆทางจะช่วยให้การรับรู้สมบูรณ์ขึ้น เช่น การออกแบบลวดลายให้มีลักษณะเป็น 3 มิติจะทำให้รู้สึกอยากจับต้อง

2.6.4.7 ความแปลกใหม่ของสิ่งเร้า สิ่งเร้าที่มีความแปลกใหม่ในเรื่องของลวดลายจะสามารถกระตุ้นความสนใจของผู้พบเห็นได้ (ดุยฎี สุนทรารชุน 2531:63-66)

2.6.5 การต่อลายในลักษณะต่างๆ

จุดสำคัญในการวางลาย (System Of Arrangement) และการต่อลายอยู่ที่เนื้อที่ว่างระหว่างลายซึ่งเป็นส่วนสำคัญอย่างหนึ่งของการออกแบบลวดลายไม่ควรปล่อยให้หายไปตามโอกาสอำนวยแต่ควรได้วางแผนอย่างละเอียดถี่ถ้วนและควรต้องทราบไว้ก่อนว่าเมื่อได้ลวดลายมาแล้วจะเป็นแบบแผ่นราบ เช่น ลายกระเบื้องปูพื้น ลายพรม ลายผ้าตัดเสื้อและอื่นๆ เป็นต้น

2.6.5.1 ลวดลายในลักษณะแนวนอน

ลวดลายที่เกิดจากโครงสร้างแนวนอนนี้ได้จากการนำลักษณะส่วนหนึ่งของลวดลาย (Motif) มาเรียงต่อกันตามแนวนอน (Horizontal) และซ้ำกันในแถวต่อไปให้ขนานกับแถวแรกก็จะได้ลวดลายอีกชนิดหนึ่งเป็นแถวยาว เรียกว่า ลวดลายขทริฟ (Stripe)

ภาพที่ 2.77 ลวดลายแนวนอน
ที่มา : www.bspwit.ac.th 24/3/57

2.6.5.2 ลวดลายในลักษณะแนวตั้ง

การออกแบบให้มีลักษณะแถวยาวตั้งลงมาตามแนวตั้ง (Vertical) เหมือนกับการลากเส้นลงมาตั้งฉากกับพื้นโดยการวางลายให้ต่อกันตามแนวตั้งลวดลายที่เกิดขึ้นนี้จะมีลักษณะเป็นแถวยาวเรียงลงมาหรือ เรียกว่า ลายขทริฟ (Stripe)

ภาพที่ 2.78 ลวดลายแนวตั้ง
ที่มา : <http://www.bspwit.ac.th> 24/3/57

2.6.5.3 ลวดลายในลักษณะเส้นหยักหรือซิกแซ็ก

เส้นหยักหรือซิกแซ็ก คือ เส้นที่หักขึ้นและลงต่อกันไปลวดลายที่วางในลักษณะนี้จะเป็นลายที่วางทำมุมต่อกันในแถวเดียวกัน โดยให้แนวที่หักขึ้นและลงขนานกันแถวแรกก็จะได้ลวดลายที่แปลกไปอีกแบบหนึ่งต่างจากลวดลายในลักษณะแนวนอนและลวดลายลักษณะแนวตั้ง

ภาพที่ 2.79 ลวดลายเส้นหยักหรือซิกแซ็ก

ที่มา : www.4shared.com 24/3/57

2.3.5.4 ลวดลายในลักษณะเฉียง

ลวดลายที่ประกอบขึ้นจะจัดวางอยู่ในแนวเส้นเฉียงหรือเอียงโดยจัดวางลายให้อยู่ในแนวเส้นเฉียงติดต่อกันและทำซ้ำๆกันไปในแนวต่อไปโดยให้เอียงขนานกับแถวเดิมตามแนวเฉียงจะได้ลวดลายที่มีลักษณะเป็นแนวเส้นทแยงมุม

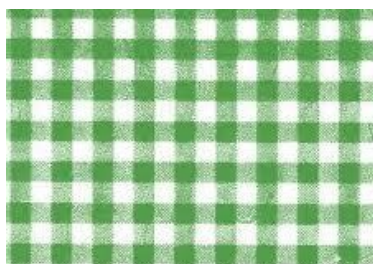

ภาพที่ 2.80 ลวดลายเฉียง

ที่มา : www.dc281.4shared.com 24/3/57

2.6.5.5 ลวดลายในลักษณะตาหมากรุก

เกิดจากการแบ่งพื้นที่สี่เหลี่ยมเป็นตารางเล็กๆเท่าๆกันลักษณะตาหมากรุกจะเป็นการเรียงในลักษณะสลับกัน คือ ในแต่ละแถวจะวางลวดลายโดยการเรียงช่องเว้นช่องและตำแหน่งของการเรียงลวดลายในแต่ละแถวจะสลับกันแถวที่หนึ่งสลับกับแถวที่สองแต่ซ้ำกับแถวที่สามส่วนแถวที่สองจะซ้ำกับแถวที่สี่และทำเช่นนี้เรื่อยไปลักษณะของลวดลายที่เกิดขึ้นจะให้ภาพรวมที่แตกต่างกันทางสายตา เช่น ตาหมากรุก แนวเฉียง แนวตั้ง และแนวนอนลักษณะตาหมากรุกนี้อาจเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าหรือสี่เหลี่ยมจัตุรัสก็ได้แล้วแต่ความคิดและความต้องการของนักออกแบบมีภาพรวมของลวดลายออกมาเป็นลักษณะใด

ภาพที่ 2.81 ลายตารางหมากรุก

ที่มา : www.hqpapermaker-thai.com 24/3/57

2.6.5.6 ลวดลายในลักษณะขั้นบันได

ขั้นบันได หมายถึง การยกระดับขึ้นครั้งละเท่าๆกันต่อกันไปตามแนวเฉียงโดยยึดโครงสร้างสี่เหลี่ยมให้มีมุมต่อมุมเชื่อมต่อกันการประดิษฐ์ลวดลายจะมีขึ้นภายในสี่เหลี่ยมแต่ละช่องนั้น

ภาพที่ 2.82 ลวดลายขั้นบันได

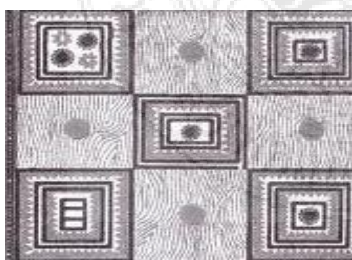
ที่มา : www.4shared.com 24/3/57

2.6.6 การต่อลวดลายในลักษณะต่างๆ โดยอาศัยรูปทรงเรขาคณิต

การต่อลวดลายในลักษณะต่างๆต้องอาศัยรูปทรงเรขาคณิต ทั้งแนวตั้ง แนวนอน รูปลักษณะต่างๆ เพื่อให้เกิดลวดลายหลากหลายและซับซ้อนเกิดความสวยงาม ดังนี้

2.6.6.1 การต่อลายในลักษณะสี่เหลี่ยม (The Square Network)

เริ่มต้นโดยการสร้างสี่เหลี่ยมให้มีขนาดเท่าๆกันหรือจะสร้างสี่เหลี่ยมใหญ่เป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าหรือจัตุรัสแล้วแบ่งภายในสี่เหลี่ยมให้ได้สี่เหลี่ยมเท่าๆกันโดยการขีดเป็นตารางเมื่อได้สี่เหลี่ยมเท่าๆกันแล้วก็จะเริ่มเขียนลวดลายลงในสี่เหลี่ยมนั้นๆการต่อลายจากรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสและสี่เหลี่ยมผืนผ้าเป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดเนื่องจากนักออกแบบสามารถสร้างลวดลาย (Pattern) บรรจุในสี่เหลี่ยมนั้นแล้วนำรูปสี่เหลี่ยมเหล่านี้มาเรียงต่อกันทั้งทางแนวนอนและแนวตั้งก็สามารถเกิดลวดลายได้โดยไม่สิ้นสุด

ภาพที่ 2.83 การต่อลายลักษณะสี่เหลี่ยม

ที่มา : www.dc281.4shared.com 24/3/57

2.6.6.2 การต่อลายในลักษณะการเรียงอิฐแนวนอนและแนวตั้ง (The Brick And Half-Drop Network)

การเขียนลายในลักษณะนี้เป็นแบบการเรียงอิฐมีหลักการเกี่ยวเนื่องมาจากการต่อลายรูปสี่เหลี่ยมโดยการเปลี่ยนแปลงง่ายๆ โครงสร้างเกิดจากการขีดเส้นเป็นตารางตามแนวนอน (ตารางนั้นจะเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าหรือสี่เหลี่ยมจัตุรัสก็ได้) เป็นการเรียงสลับกันระหว่างแถวที่ 1 กับ

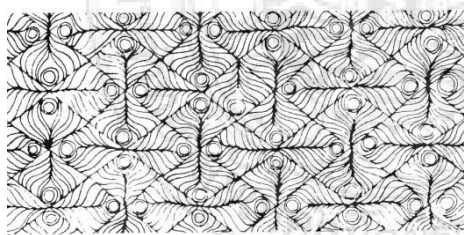
แถวที่ 2 คือ แถวที่ 1 จะเป็นเสมือนหลัก แถวที่ 2 เป็นการเรียงสลับแถวที่ 1 โดยใช้เส้นแบ่งครึ่งของสี่เหลี่ยมแถวที่ 1 เป็นหลัก แถวที่ 3 ทำเช่นเดียวกับแถวที่ 1 แถวที่ 4 ทำเช่นเดียวกับแถวที่ 2 สลับกันดังนี้เรื่อยไปทำให้เกิดลวดลายที่แปลกลักษณะการจัดวางเช่นนี้สามารถจะใช้เรียงสลับในแนวตั้งเรียกว่า Half-Drop คือ เรียงชนิดลดระดับครึ่งหนึ่งลักษณะเช่นนี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้อีกโดยลดระดับน้อยกว่าครึ่ง คือ เพียงเศษหนึ่งส่วนสี่ เรียกว่า Quarter Drop ลวดลายที่บรรจุอยู่ในรูปสี่เหลี่ยมลดระดับนี้เมื่อต่อลายสมบูรณ์แล้วจะมองเห็นเป็นแนวเส้นเฉียงหรือเส้นทแยงมุมก็ได้

ภาพที่ 2.84 การต่อลายในลักษณะการเรียงอิฐ
แนวนอนและแนวตั้ง
ที่มา : คุษฎี สุนทรารชุน,2531:86

2.6.6.3 การต่อลายในลักษณะเหลี่ยมเพชรหรือสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน (The Diamond Network)

ลักษณะเหลี่ยมเพชรนี้เกิดจากการสร้างสี่เหลี่ยมจัตุรัสเรียงกันในลักษณะเฉียงตามแนวเส้นทแยงมุมขนานกันไป คือ สี่เหลี่ยมจัตุรัสจะเอียง 45 องศา หรือนำวิธี การเรียงอิฐมาใช้ โดยการ ตีเส้นระหว่างมุมตรงข้ามให้ขนานกันเรื่อยไปจะเกิดรูปสี่เหลี่ยมเพชรหรือสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนขึ้น

ภาพที่ 2.85 การต่อลายในลักษณะเหลี่ยมเพชร
หรือสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน
ที่มา : คุษฎี สุนทรารชุน,2531:87

2.6.6.4 การต่อลายในลักษณะสามเหลี่ยม (The Triangle Network)

สามเหลี่ยมนี้เกิดจากการแบ่งสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน คือ ลากเส้นทแยงมุมของสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนลวดลายที่บรรจุในสามเหลี่ยมเล็กๆเหล่านี้สามารถเรียงต่อกันได้เป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัส สี่เหลี่ยมผืนผ้า หกเหลี่ยม แปดเหลี่ยมและแม่กระทั่งวงกลม ลวดลายที่ปรากฏออกมาอาจแสดงถึงความแข็งแรงหรือความเคลื่อนไหวได้

ภาพที่ 2.86 การต่อลายในลักษณะสามเหลี่ยม
ที่มา : www.dc281.4shared.com 24/3/57

2.6.6.5 การต่อลายในลักษณะลวดตาข่าย (The Ogee Network)

ลวดตาข่ายมีลักษณะรีปองตรงกลางคล้ายกับคลื่นเป็นลักษณะต่อเชื่อมกับสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนแต่ดัดแปลงด้านข้างให้โค้งเป็นตัวเมื่อต่อเชื่อมกันจะเป็นรูปคล้ายลวดตาข่ายหัวและท้ายแหลมตรงกลางป่องมองเห็นลักษณะคล้ายคลื่นวางอยู่ในแนวตั้งหรือแนวนอนการออกแบบ คือ บรรจุลวดลายที่ประดิษฐ์ต่าง ๆ กันหรือซ้ำ ๆ กันลงบนรูปนี้เมื่อต่อเป็นวงจรแล้วลักษณะของเส้นและสีจะทำให้ลวดลายงดงามแปลกๆแตกต่างกันได้จากลักษณะสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนจากลักษณะรูปหกเหลี่ยม

ภาพที่ 2.87 การต่อลายในลักษณะลวดตาข่าย
ที่มา : คุชฎี สุนทรารชุน, 2531:89

2.6.6.6 การต่อลายในลักษณะหกเหลี่ยม (The Hexagon Network)

เริ่มต้นโดยการสร้างสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนต่อจากนั้นก็ลากเส้นเชื่อมเป็นหกเหลี่ยมหรืออาจจะสร้างได้โดยลากเส้นรัศมีจากศูนย์กลางของวงกลมให้มี 6 จุดระยะห่างเท่าๆกันแล้วลากเชื่อมระหว่างจุดจะได้รูปหกเหลี่ยมด้านรูปหกเหลี่ยมสามารถทำเป็นรูปสามเหลี่ยม 6 รูปหรือสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน 3 รูป การต่อลายในลักษณะหกเหลี่ยมบางทีดูเหมือนการต่อลายในลักษณะสามเหลี่ยมได้ขึ้นอยู่กับกรวางรูปลวดลายและน้ำหนักร่องที่บรรจุลงไป

ภาพที่ 2.88 การต่อลายในลักษณะหกเหลี่ยม

ที่มา : www.dc281.4shared.com 24/3/57

2.6.6.7 การต่อลายในลักษณะรูปพัด (The Scale Network)

ลักษณะรูปพัดเกิดจาก โครงสร้างรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนการสร้างรูปพัดนี้ต้องอาศัยส่วนของวงกลมเป็นส่วนโค้งของด้านบนด้านล่างปลายแหลมหรือเกิดจากส่วนของวงกลมที่ซ้อนกันและส่วนที่ได้จากเส้นรอบวงมาติดกันเหมือนรูปพัดที่คลี่ออกวางลงที่ประดิษฐ์ลงในรูปพัดนี้อาจจะต่างกันหรือซ้ำกันเมื่อต่อเป็นวงจรแล้วจะเกิดลายแปลกใหม่ถ้าส่วนตั้งและส่วนนอนของรูปนี้เท่ากันอาจได้รูปแบบต่างๆได้โดยการเปลี่ยนทิศทางในการวาง เช่น วางรูปแบบซ้ำๆกันในลักษณะเอียงออกแหลมลงจะให้ความรู้สึกเคลื่อนไหวขึ้นข้างบน สร้างจากรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนรูปพัด 4 รูป ทำเป็นลวดลายตาข่ายได้ 1 รูป สร้างรูปพัดจากวงกลม

ภาพที่ 2.89 การต่อลายในลักษณะรูปพัด

ที่มา : www.dc281.4shared.com 24/3/57

2.6.6.8 การต่อลายในลักษณะวงกลม (The Circle Network)

วงกลมเป็นลักษณะส่วนหนึ่งที่ได้จากการใช้เครื่องมือ วงเวียน แขนงของวงกลมที่มาจากตารางสี่เหลี่ยม

ภาพที่ 2.90 การต่อลายในลักษณะวงกลม

ที่มา www.dc281.4shared.com 24/3/57

สรุป การออกแบบลายต่างๆไปสามารถจะออกแบบได้หลายๆแบบโดยวิธีต่างๆ เช่น ออกแบบในลักษณะแนวนอน แนวตั้ง เป็นต้น การเขียนลายในลักษณะดังที่กล่าวแล้วเป็น

พื้นฐานอย่างง่ายๆเป็นลักษณะลายซึ่งไม่บังคับตายตัวนักออกแบบอาจจะตัดแปลงหรือเปลี่ยนแปลงได้เพื่อความสวยงามและประโยชน์ใช้สอยหลักการต่างๆในบางครั้งไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามทุกขั้นตอนในกรณี ที่นักออกแบบเห็นว่าถ้าเปลี่ยนแปลงแล้วสมบูรณ์ดีกว่าเนื่องจากบางครั้งการออกแบบซ้ำๆกันหลายตอนทำให้น่าเบื่อและไม่งดงามเท่าที่ควรเมื่อได้ศึกษาและทำการออกแบบขั้นพื้นฐานแล้วนักออกแบบก็สามารถประดิษฐ์ผลงานให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น(คุชฎี สุนทรารชุน, 2531:74-92)

2.6.7 แนวความคิดที่ใช้ในการออกแบบลวดลายและผลิตภัณฑ์

อาร์ตนูโว หรือ อาร์นูโว (ฝรั่งเศส: Art Nouveau – ศิลปะใหม่) รู้จักกันในอีกชื่อหนึ่งว่า ยูเกนด์สตีล (เยอรมัน: Jugendstil – สไตล์ของวารสารศิลปะที่มีชื่อว่ายูเกนด์) เป็นลักษณะศิลปะสถาปัตยกรรม และศิลปะประยุกต์ ซึ่งได้รับความนิยมสูงสุดในช่วงค.ศ. 1890 ถึง 1905 โดยมีจุดเด่นคือใช้รูปแบบธรรมชาติ โดยเฉพาะดอกไม้และพืชอื่นๆ มาทำเป็นลวดลายเส้นโค้งที่อ่อนช้อย

ลักษณะรูปแบบจะเป็น การลดทอนรูปแบบจากรูขชาติ แมลง และเปลือกหอย ใบไม้ เถาวัลย์ ตามธรรมชาติ นำมาประดิษฐ์เป็น ลวดลายประดับทั้งภายในภายนอก อาคารตลอดจนเครื่องใช้ ของประดับบ้านและเครื่องแต่งกายทำให้อาร์ตนูโว เป็นรูปแบบที่นำกลับมาใช้ตกแต่งเสมอๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายในอาคารพาณิชย์ เช่น ร้านอาหารฝรั่งเศส ร้านขายเสื้อผ้าสตรี และกิจการเกี่ยวกับความงามอื่น ๆ โดยแรงบันดาลใจ จากรูปทรง คือ สีจากธรรมชาติ ของฤดูใบไม้ร่วง ได้แก่ สีจากฤดูกาล เช่น สีโทนส้มและน้ำตาล สีจากพืชพันธุ์ต่าง ๆ เช่น สีเขียวเข้ม สีเขียวทอง และสีของดอกไม้ เช่น สีขาวนวลดอกมะลิ สีม่วงดอกไอริส สีแดงดอกป๊อปปี้ เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีการหาวัสดุและแร่ธาตุจากธรรมชาติ ได้แก่ แก้ว ช้าง เงิน ทองแดง นำมาใช้ด้วยเช่นกัน (<http://th.wikipedia.org> 13/3/2557)

2.6.8 การใช้สีในงานออกแบบเคหะสิ่งทอ

สีเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญในการออกแบบตกแต่ง มีอิทธิพลต่อการรับรู้อารมณ์และความรู้สึกโดยตรงของผู้บริโภคหรือผู้ที่อาศัยอยู่ ดังนั้นการเข้าใจถึงการใช้สีในงานออกแบบซึ่งมีอิทธิพลต่างๆของสีที่ต่อผู้บริโภคจึงนับเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้เลือกใช้สีที่เหมาะสมกับชีวิตความเป็นอยู่ อิทธิพลของสีที่มีต่อมนุษย์ทั้งในทางกายภาพ อารมณ์และจิตใจ

2.6.8.1 ความหมายของสี

สี คือ สภาพของคลื่นแสงที่สามารถสัมผัสหรือมองเห็นด้วยตาซึ่งเปลี่ยนไปตามความเข้มของแสง

สี คือ ลักษณะความเข้มของแสงสว่างที่ปรากฏต่อสายตา สีมีอิทธิพลต่อจิตใจของมนุษย์ สีแต่ละสีให้ความรู้สึกไม่เหมือนกัน ในการใช้สีให้มีอิทธิพลต่อจิตใจมนุษย์นั้นจึงจำเป็นต้องใช้ให้เหมาะสมกับอิทธิพลของสีแต่สีตลอดเวลาและโอกาส

ดังนั้น สิ่งจึงเป็นสิ่งที่ดึงดูดความสนใจในอันดับแรกในการมองเห็นสิ่งต่างๆ สีมียุทธพิพลต่อจิตใจวิญญาณและพฤติกรรมของมนุษย์ตั้งแต่วัยเด็กที่เรียนรับรู้ความแตกต่างของสีสมัยนิยมหรือแฟชั่นเทรนด์เป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่สำคัญก่อให้เกิดรสนิยมในเรื่องสีซึ่งแตกต่างกันไปตามนิสัยหรือการศึกษา

2.6.8.2 ทฤษฎีสีในการออกแบบเคหะสิ่งทอ

ผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอหรือ ผลิตภัณฑ์ของตกแต่งบ้านที่ทำมาจากผ้าซึ่งผลิตขึ้นเพื่อจำหน่ายผู้ผลิตต่างก็มีวัตถุประสงค์ในทางเดียวกัน คือ ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค คำนึงถึงความงามและประโยชน์ใช้สอยให้ได้มากและเป็นที่ถูกใจของลูกค้ามากที่สุด ดังนั้น ผลงานการออกแบบที่มีความคิดสร้างสรรค์ ย่อมเกิดและพัฒนารูปแบบไปตามความต้องการของสังคมการใช้สีในงานออกแบบเคหะสิ่งทอมีลักษณะที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างช้าๆ ไม่เหมือนการออกแบบแฟชั่นหรือการออกแบบเสื้อผ้า การใช้ทฤษฎีในการออกแบบเคหะสิ่งทอแต่ละชนิดให้ความสำคัญ ความสวยงาม มีคุณภาพและคุ้มค่ากับประโยชน์ใช้สอยและจะต้องคำนึงถึงสมัยนิยม ฤดูกาลและแนวโน้มของสีในตลาดสิ่งทออีกด้วย

การเลือกใช้สีและลวดลายผ้าเป็นสิ่งสำคัญ คือ เลือกให้เหมาะสมประเภทของเคหะสิ่งทอแต่ละชนิด มีวิธีการใช้สีที่ง่ายต่อการเลือกใช้การจับคู่สีให้เหมาะสมลงตัวจะทำให้ผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอที่จะนำไปตกแต่ง มีความสัมพันธ์กับขนาดของเครื่องเรือนและขนาดห้อง การจับคู่สีหมายถึง การเลือกใช้สีจากวัสดุประกอบตกแต่งผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอตั้งแต่ 2 ชั้นขึ้นไป

สีของผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอที่นำไปใช้งาน หมายถึง สีของผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอสำเร็จรูปที่ผู้บริโภคนำไปใช้งานต่างหาก สามารถกำหนดคู่สีได้โดยไม่ทำให้เสียบรรยากาศสีของเฟอร์นิเจอร์สำหรับประกอบการตกแต่ง หมายถึง สีของเฟอร์นิเจอร์ที่ถูกลำนำมาใช้คู่กับห้องต่างๆ และที่สำคัญสีของเฟอร์นิเจอร์มักจะกำหนดผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอไปในตัวว่าควรจะใช้สีลักษณะใด (กิตติศักดิ์ อริยะเครือ, 2548: 120-140)

2.7 วิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปาไลดา ศรีปัญญา, 2554 โครงการศึกษาโบลานทอผสมเส้นใยธรรมชาติสำหรับผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอ มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาเส้นใยธรรมชาติทอผสมโบลาน โดยศึกษาในกลุ่มผู้บริโภคผลิตภัณฑ์จากโบลานทอผสมเส้นใยธรรมชาติและกลุ่มทั่วไปที่ให้ความสนใจรามาแห่ง ได้ทำการศึกษาความต้องการผลิตภัณฑ์จากโบลานทอผสมเส้นใยธรรมชาติเพื่อออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอจากโบลานทอผสมเส้นใยธรรมชาติ การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการทดลองทอโบลานผสมเส้นใยธรรมชาติ 3 ชนิด คือ ฟ้าย กัญชงและไหมสำหรับผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอและผู้ที่ทำการศึกษาได้ศึกษาถึงความต้องการของประชากรกลุ่มตัวอย่างซึ่งผลการศึกษาประชากรกลุ่ม

ตัวอย่างในโครงการนี้ คือ กลุ่มผู้บริโภค ลิตภัณฑ์แหล่งรามคำแหง เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ ผู้ใช้และความต้องการที่มีต่อการนำใบลานทอผสมเส้นใยธรรมชาติ มาออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์ เคหะสิ่งทอและได้ข้อสรุปโดยการนำมาทำเป็นหมอนอิงขนาดใหญ่จำนวน 2 ใบ หมอนอิงขนาดเล็กจำนวน 2 ใบ หมอนยาวทรงกลมจำนวน 2 ใบ ผ้าคาดคอกแต่งโต๊ะจำนวน 1 ชิ้น โคมไฟตั้งโต๊ะ จำนวน 1 ชิ้น สามารถแสดงถึงแนวคิดทางการออกแบบ คือ รูปทรงทางเรขาคณิต

ประทีพ ทองเหลือ, 2552 งานวิจัยเรื่อง การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรีกรณีศึกษา : ชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร มีวัตถุประสงค์เพื่อออกแบบและพัฒนาชุดผ้าบนโต๊ะอาหารจากผ้าทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี และเพื่อศึกษาความเหมาะสมต่อชุดผ้าบนโต๊ะอาหารจากผ้าทอพื้นเมืองไทยทรงดำจังหวัดเพชรบุรี การศึกษาลักษณะเฉพาะถิ่นของสิ่งทอไทยทรงดำและศึกษาสีและลวดลายจากการศึกษาลายที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และเป็นลายที่สื่อถึงขนบธรรมเนียม ประเพณี และความเชื่อต่างๆ ของชาวไทยทรงดำลายโดยมีทั้งหมด 5 ประเภท ได้แก่ ลายพันธุ์ พฤษยา ลายสัตว์ ลายสถานที่และสิ่งของ ลายเครื่องมือเครื่องใช้ และลายเบ็ดเตล็ด โดยจะรวม ลายทั้ง 5 ประเภทมีทั้งหมด 33 ลายโดยมีชื่อเรียกแตกต่างกันและวิจัยได้ทำการศึกษาและเลือกลายที่จะนำมาใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ได้ทั้งหมด 3 ประเภท ได้แก่ ลายพันธุ์พฤษยา ลายสัตว์ ลายสถานที่และสิ่งของ รวมลายทั้งหมด 9 ลาย ได้แก่ ดอกแก้ว ดอกมะลิ ดอกพิกุล ฝีเสื้อ ปู กบ โปสธ์ เสมอ และห่อปราสาท รวมทั้งการออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ ชุดผ้าบนโต๊ะอาหารและเลือกแบบและปรับปรุงแก้ไขโดยผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขจากลายที่ผู้วิจัยเลือกและนำมาออกแบบจะได้รูปแบบดังนี้คือรูปแบบ A ลายพันธุ์พฤษยาแบบ B ลายลายสัตว์รูปแบบ C ลายสถานที่และสิ่งของ รูปแบบ D ลายรวม ซึ่งความเหมาะสมของผลิตภัณฑ์จะทำการประเมินหาความเหมาะสมทั้ง 4 รูปแบบ โดยแบ่งได้ รูปแบบของผลิตภัณฑ์ สี และลวดลาย ความสวยงาม ประโยชน์ใช้สอยประ ชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรีรูปแบบของชุดผ้าบนโต๊ะอาหาร มี 4 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบ A ลายพันธุ์พฤษยา(ลายดอกพิกุล)รูปแบบ B ลายลายสัตว์ (ลายปู) รูปแบบ C ลายสถานที่และสิ่งของ (ลายโปสธ์) รูปแบบ D ลายรวม ขนาดของผ้าปูโต๊ะแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้า 1.20 x 1.70 เมตร ขนาดของผ้ารองจานแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้า 40 x 50 เซนติเมตรขนาดของผ้ารองแก้วแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้า 8 x 10 เซนติเมตร ขนาดของผ้าเช็ดปากแบบสี่ เหลี่ยมผืนผ้า 40 x 50 เซนติเมตร หลังจากการนั้นทำการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านและผู้ประกอบการร้านอาหารไทย 3 ท่านและทำการเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test จากการวิเคราะห์ความเหมาะสมของการออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ ชุดผ้าบนโต๊ะอาหารผลการประเมินโดยรวมของผลิตภัณฑ์รูปแบบ B ลายสัตว์ (ลายปู) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.12 คะแนน t เท่ากับ

3.43 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 รูปแบบ A ลายพันธุ์พุกษา (ลายดอกพิกุล) มีค่าเฉลี่ยรองลงมา 4.08 คะแนน t เท่ากับ 2.44 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 รูปแบบ C ลายสถานที่และสิ่งของ (ลายโบสถ์) มีค่าเฉลี่ย 4.07 คะแนน t เท่ากับ 1.99 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05 รูปแบบ D ลายรวม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3.99 คะแนน t เท่ากับ -0.23 อยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญ .05

บทที่ 3 วิธีดำเนินงานการวิจัย

การศึกษาโครงการ การออกแบบ และพัฒนาสิ่งทอด้วยเทคนิคการปักของชาวไท ทรงคำ ตำบลคอนมะเกลือ อำเภอบัวทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้จัดทำได้กำหนดแนวทางในการดำเนินโครงการ รายละเอียดในการกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในโครงการดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ค้าง กลุ่มประชากรที่มาร่วมงาน ไอทอป ณ อิมแพค เมืองทองธานี จำนวน 100 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ค้าง กลุ่มประชากรที่มาร่วมงาน ไอทอป ณ อิมแพค เมืองทองธานี จำนวน 100 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 แบบสัมภาษณ์ เป็นลักษณะกลุ่มประชากร โดยกำหนดรูปแบบคือ มีการกำหนดรูปแบบของคำถามและการสัมภาษณ์ นางลำดวน ก้อนทอง และการสัมภาษณ์ตามแบบสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้

3.2.2 แบบสอบถาม เพื่อใช้สำหรับศึกษาลักษณะทั่วไปและความต้องการในด้านต่างๆของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อออกแบบและพัฒนา ผลิตภัณฑ์ สิ่งทอด้วยเทคนิคการปักของชาวไททรงคำ ตำบลคอนมะเกลือ อำเภอบัวทอง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 2 ตอนค้างนี้

ตอนที่ 1 คำถามแบบเลือกตอบ (Checklist) ที่เกี่ยวกับสถานะภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพมีลักษณะคำถามปลายปิด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการศึกษา การออกแบบและพัฒนา ผลิตภัณฑ์สิ่งทอด้วยเทคนิคการปักของชาวไททรงดำตำบลคอนมะเกลือ อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

3.2.3 แบบสอบถามความต้องการลวดลาย การปัก จาก อาจารย์และเจ้าหน้าที่ คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครเพื่อการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอด้วยเทคนิคการปักของชาวไททรงดำตำบลคอนมะเกลือ อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามแบบเลือกตอบ (Checklist) ที่เกี่ยวกับสถานะภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพมีลักษณะคำถามปลายปิด

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม ความต้องการของการลวดลาย ของผลิตภัณฑ์จากผ้าปักชาวไททรงดำ เพื่อการออกแบบและพัฒนาสิ่งทอด้วยเทคนิคการปักของชาวไททรงดำ ตำบลคอนมะเกลือ อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

3.2.4 แบบสอบถาม ความต้องการการจัดวางตำแหน่งของลวดลายบนผลิตภัณฑ์ อาจารย์และเจ้าหน้าที่ คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เพื่อการออกแบบและพัฒนาสิ่งทอด้วยเทคนิคการปักของชาวไททรงดำ ตำบลคอนมะเกลือ อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามแบบเลือกตอบ (Checklist) ที่เกี่ยวกับสถานะภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพมีลักษณะคำถามปลายปิด

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม ความต้องการการจัดวางตำแหน่งของลวดลายบนผลิตภัณฑ์เพื่อการออกแบบและพัฒนา ผลิตภัณฑ์ สิ่งทอด้วยเทคนิคการปักของชาวไททรงดำ ตำบลคอนมะเกลือ อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

3.2.5 แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์ที่ได้จาก เทคนิค การปักของชาวไททรงดำ ตำบลคอนมะเกลือ อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ในด้านเอกลักษณ์ ด้านลวดลาย ด้านการใช้สีและ ด้านการใช้สอย โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถาม สถานะภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพมีลักษณะคำถามปลายปิด

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม ความพึงพอใจที่มีต่อ การออกแบบและพัฒนา ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากวัฒนธรรมการปักของชาวไททรงดำ ตำบลคอนมะเกลือ อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ในการประเมิน

การพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอด้วยเทคนิคการปักของชาวไททรงดำโดยให้คะแนนแต่ละข้อดังนี้

5	หมายถึงความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์ในระดับ	มากที่สุด
4	หมายถึงความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์ในระดับ	มาก
3	หมายถึงความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์ในระดับ	ปานกลาง
2	หมายถึงความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์ในระดับ	น้อย
1	หมายถึงความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์ในระดับ	น้อยที่สุด

3.2.6 ขั้นตอนการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้ทำการศึกษาได้ศึกษาจากหนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จัดทำแบบสอบถามให้เหมาะสมและสอดคล้องตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย และนำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการช่วยตรวจสอบและแบบสอบถามเชิงเนื้อหาของคำถามในแต่ละข้อนั้นเพื่อให้มีความสอดคล้องเที่ยงตรงถูกต้องกับวัตถุประสงค์ในแต่ละข้อ ระหว่างข้อคำถามและสิ่งชี้วัดในการวิจัย

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้ทำการศึกษาได้ศึกษาจากหนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จัดทำแบบสอบถามให้เหมาะสมและสอดคล้องตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย และนำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการช่วยตรวจสอบและแบบสอบถามเชิงเนื้อหาของคำถามในแต่ละข้อนั้นเพื่อให้มีความสอดคล้องเที่ยงตรงถูกต้องกับวัตถุประสงค์ในแต่ละข้อ ระหว่างข้อคำถามและสิ่งชี้วัดในการวิจัย

การสำรวจรวบรวมข้อมูลนั้นผู้ศึกษาได้ทำการสำรวจและเก็บข้อมูลโดยแบ่งออกเป็นข้อมูลการศึกษาด้านปฐมภูมิ และด้านทุติยภูมิ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.3.1 การศึกษาด้านปฐมภูมิ

โดยการศึกษาจากแหล่งข้อมูลที่ผู้ทำวิจัยรวบรวมข้อมูลหรือประสบ การณ์ที่พบเห็นหรือสัมผัส ซึ่งด้านต่างๆดังนี้

การแจกแบบสอบถาม รวบรวมข้อมูลโดยขอความร่วมมือจากจากผู้ที่มีบริ โภคทั่วไป

3.3.2 การศึกษาด้านทุติยภูมิ

เป็นการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการทำโครงการ โดยได้ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องดังนี้

3.1.2.1 ข้อมูลเอกสารทางวิชาการ

1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับไททรงดำ
2. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวัสดุสิ่งทอ

3. ความรู้เรื่องเคหะสิ่งทอ
4. ความรู้เรื่องวัสดุประกอบผลิตภัณฑ์
5. ความรู้เรื่องการออกแบบผลิตภัณฑ์กับเคหะสิ่งทอ
6. หลักการออกแบบผลิตภัณฑ์
7. ความรู้ด้านศิลปะอาร์ตนูโว

3.1.2.2 แหล่งที่มาของข้อมูลทั้งภาคปฐมภูมิและทุติยภูมิมีแหล่งที่มาดังต่อไปนี้

1. ชาวบ้านหมู่บ้านไททรงดำ ตำบลคอนมะเกลือ อำเภออุทุมพร จังหวัดสุพรรณบุรี
2. งานโอท็อป
3. หอสมุดแห่งชาติ
4. หอสมุดกลางลาดกระบัง
5. วรสาร บทความที่เกี่ยวข้อง
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.4 การจัดทำและวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์เชิงสถิติเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม เมื่อรวบรวม ข้อมูล และแจกแจง ข้อมูลการวิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยจะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมาพิจารณา ระดับความต้องการสถิติที่ต้องใช้วิเคราะห์ข้อมูล (เลิศ เกษรคำ, 2544:32)

การหาค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตรนี้

$$P = \frac{F \times 100}{n}$$

P แทน ร้อยละ

F แทน ความถี่ที่ต้องการแทนค่าให้เป็นร้อยละ

n แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดทำโครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอด้วยเทคนิคการปักของชาวไททรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ชาวไททรงดำ ตำบลคอนมะเกลือ จังหวัดสุพรรณบุรี จากการสัมภาษณ์นางลำดวน ก้อนทอง ซึ่งเป็นคน ปักผ้าปักของชาวไททรงดำ ตำบลคอนมะเกลือ จังหวัดสุพรรณบุรี ชาวไททรงดำในหมู่บ้านก็ยังมี การทอผ้าอยู่บ้างแต่ไม่มากเหมือนแต่ก่อน จะทอผ้าประเภท ผ้าซิ่น ผ้าลายแดงโม ผ้าฝ้ายสีพื้น และก็จะมีการปะและการปักผ้าอยู่บ้าง แต่ก็ไม่ค่อยมีผู้ใดทำ ลวดลายของผ้าทอชาวไททรงดำไม่มีการคิดลวดลายใหม่ใช้ลวดลายเดิมแต่โบราณ แต่ส่วนผ้าปะและผ้าปักนั้นปรับเปลี่ยนตัดแปลงได้ตามยุคสมัย แต่ยังคงลายเดิมไว้ด้วย เพื่อความสวยงาม สีที่นำมาใช้ในอดีตใช้สีธรรมชาติ แต่ในปัจจุบันใช้สีสังเคราะห์เป็นส่วนมาก ลวดลายที่นิยมใช้มากที่สุด ผ้าทอลายแดงโม ผ้าปักลายขอกูดและผ้าปะลายมะลิ

ภาพที่ 4.1 การแจกแบบสอบถาม

4.2 การวิเคราะห์ความต้องการจากกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ความต้องการด้านต่างๆจากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อออกแบบและพัฒนา ผลิตภัณฑ์สิ่งทอด้วยเทคนิคการปักของชาวไททรงดำ ตำบลคอนมะเกลือ อำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

4.2.1 การวิเคราะห์เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ

ตารางที่ 4.1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม		รวมทั้งหมด	
		ความถี่	ร้อยละ
เพศ	ชาย	33	33
	หญิง	67	67
	รวม	100	100
อายุ	ต่ำกว่า 20 ปี	20	22
	21-30 ปี	35	35
	31-40	19	19
	41-50 ปี	18	18
	51 ปีขึ้นไป	8	8
	รวม	100	100
รายได้/เดือน	ต่ำกว่า 8,000 บาท	29	29
	8,000-15,000 บาท	15	15
	15,000-25,000 บาท	40	40
	25,000 บาทขึ้นไป	16	16
	รวม	100	100
ระดับการศึกษา	ม.6 (ปวช.)หรือต่ำกว่า	5	5
	อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	8	8
	ปริญญาตรี	69	69
	ปริญญาโท	18	18
	รวม	100	100

จากตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้ดังนี้ จากการแจกแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 67) ช่วงอายุที่สูงที่สุดเป็นช่วงระหว่าง 20-30 ปี (ร้อยละ 35) รายได้ต่อเดือนที่สูงที่สุดเป็นช่วงระหว่าง 15,000-20,000 (ร้อยละ 40) ระดับการศึกษาที่สูงที่สุดอยู่เป็นช่วงระหว่าง ปริญญาตรี (ร้อยละ 69)

4.2.2 การวิเคราะห์ความต้องการด้านต่างๆ จากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์
สิ่งทอด้วยเทคนิคการปักของชาวไททรงดำ ตำบลคอนมะเกลือ อำเภอบัวทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

ตารางที่ 4.2 ความต้องการด้านต่างๆ จากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอด้วย
เทคนิคการปักของชาวไททรงดำ ตำบลคอนมะเกลือ อำเภอบัวทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

ความต้องการรูปแบบผลิตภัณฑ์จากเทคนิคการปักของชาวไททรงดำ ตำบลคอนมะเกลือ อำเภอบัวทอง จังหวัดสุพรรณบุรี		รวมทั้งหมด	
หัวข้อ	รายละเอียด	ความถี่	ร้อยละ
ท่านเคยพบเห็นเทคนิคการปักผ้า ของชาวไทยทรงดำอยู่บนผลิตภัณฑ์ ใด(เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)	เครื่องแต่งกาย	43	43
	หมวก	13	13
	กระเป๋า	27	27
	หมอน	21	15
	ผ้าคลุมไหล่/ผ้าพันคอ	16	16
	อื่นๆ.....	7	5
	รวม	100	100
ท่านคิดว่าลวดลายการปักหรือการ ปะมีความเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ หรือไม่	เหมาะสม	98	98
	ไม่เหมาะสม	2	2
	รวม	100	100
หากท่านต้องการนำผ้าปักหรือผ้าปะ ของชาวไทยทรงดำมาทำผลิตภัณฑ์ ท่านจะนำมาทำผลิตภัณฑ์ชนิดใด	ผ้าบุเครื่องเรือน	10	10
	เคหะสิ่งทอ	41	41
	กระเป๋า	28	28
	เครื่องแต่งกาย	21	21
	รวม	100	100
ท่านต้องการใช้เทคนิคการปักหรือ การปะมาตกแต่งผลิตภัณฑ์ที่ท่าน เลือก	เทคนิคการปะ	15	15
	เทคนิคการปัก	52	52
	ทั้ง 2 เทคนิค	33	33
	รวม	100	100

ตารางที่ 4.2 ความต้องการของกลุ่มตัวอย่างจากกลุ่มตัวอย่าง การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่ง
ทอด้วยเทคนิคการปักของชาวไททรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี (ต่อ)

ความต้องการรูปแบบผลิตภัณฑ์จากเทคนิคการปักของชาวไททรงดำ ตำบลคอนมะเกลือ อำเภออุทุมพร จังหวัดสุพรรณบุรี		รวมทั้งหมด	
หัวข้อ	รายละเอียด	ความถี่	ร้อยละ
หากท่านใช้เทคนิคการปะผ้าหรือ การปักผ้ามาทำผลิตภัณฑ์ท่านจะ เลือกใช้ลวดลายใด	ลวดลายผ้าปัก ลายขอกูด ลายที่ 1	24	29
	ลวดลายผ้าปัก ลายขอกูด ลายที่ 2	19	18
	ลวดลายผ้าปัก ลายขอกูด ลายที่ 3	18	17
	ลวดลายผ้าปะ ลายที่ 1	13	12
	ลวดลายผ้าปะ ลายที่ 2	7	7
	ลวดลายผ้าปะ ลายที่ 3	19	17
	รวม	100	100
ท่านต้องการเปลี่ยนแปลงสีของผ้าที่ ใช้ในการปะและเส้นไหมถ้าไม่ขัด กับความเชื่อ ท่านจะเปลี่ยนหรือไม่	เปลี่ยน	14	14
	ไม่เปลี่ยน	86	86
	รวม	100	100
ถ้าท่านคิดว่าจะเปลี่ยนแปลงท่านจะ ใช้โทนสีใดในการนำผ้ามาปะและ นำเส้นไหมมาปักผ้าของชาว ไททรงดำ	สีโทนร้อน	21	21
	สีโทนเย็น	33	33
	โทนเย็น 60 โทนร้อน 40	46	46
	รวม	100	100
ท่านคิดว่าผ้าชนิดใดที่จะเหมาะกับ การปะหรือปักลวดลายของชาว ไททรงดำ จึงจะเหมาะสมกับ ผลิตภัณฑ์ที่ท่านเลือก	ผ้าฝ้าย	12	12
	ผ้าไหม	18	18
	ผ้าลินิน	36	36
	ผ้าใยกล้วย	16	16
	ผ้ายี่ด	18	18
	รวม	100	100
ท่านคิดว่าถ้านำลวดลายผ้าไททรงดำ มาประยุกต์โดยใช้ศิลปะอาหรับ แต่ยังคงเอกลักษณ์ของ ชาวไททรง ดำอยู่จะมีความเหมาะสมหรือไม่	เหมาะสม	77	77
	ไม่เหมาะสม	23	23
	รวม	100	100

ตารางที่ 4.2 ความต้องการของกลุ่มผู้บริโภค การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอด้วยเทคนิคการปักของชาวไททรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี (ต่อ)

ความต้องการรูปแบบผลิตภัณฑ์จากเทคนิคการปักของชาวไททรงดำ ตำบลคอนมะเกลือ อำเภออุทุมพร จังหวัดสุพรรณบุรี		รวมทั้งหมด	
หัวข้อ	รายละเอียด	ความถี่	ร้อยละ
ท่านคิดว่าผลิตภัณฑ์ที่ท่านเลือกสามารถเพิ่มมูลค่าให้กับการปะผ้าหรือการปักผ้าของชาวไททรงดำได้มากน้อยเพียงใด	เพิ่มมูลค่าได้มาก	75	75
	เพิ่มมูลค่าได้ปานกลาง	25	25
	เพิ่มมูลค่าได้น้อย	-	-
	รวม	100	100

จากตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ความต้องการด้านต่างๆของกลุ่มตัวอย่าง ผลิตภัณฑ์ที่กลุ่มตัวอย่างเคยพบเห็นเทคนิคการปักผ้าของชาวไททรงดำอยู่บนผลิตภัณฑ์มากที่สุด คือ เครื่องแต่งกาย (ร้อยละ 38) ลวดลายการปักหรือการปะมีความเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ (ร้อยละ 98) การนำผ้าปักหรือผ้าปะของชาวไททรงดำมาทำผลิตภัณฑ์ เคหะสิ่งทอ (ร้อยละ 41) การใช้เทคนิคการปักมาตกแต่งผลิตภัณฑ์ (ร้อยละ 52) เทคนิคการปักผ้ามาทำผลิตภัณฑ์เลือกใช้ลวดลายของชุดลายที่ 1 (ร้อยละ 29) การไม่เปลี่ยนแปลงสีของผ้าที่ใช้ในการปะและเส้นไหมที่ใช้ในการปัก (ร้อยละ 86) ผ้าลินินที่ใช้ในการปักลวดลายของชาวไททรงดำ (ร้อยละ 36) การนำลวดลายของผ้าไททรงดำมาประยุกต์โดยใช้ศิลปะอาร์ตนูโวมีความเหมาะสม (ร้อยละ 77) ผลิตภัณฑ์สามารถเพิ่มมูลค่าได้มากให้กับการปะผ้าหรือการปักผ้าของชาวไททรงดำ (ร้อยละ 75)

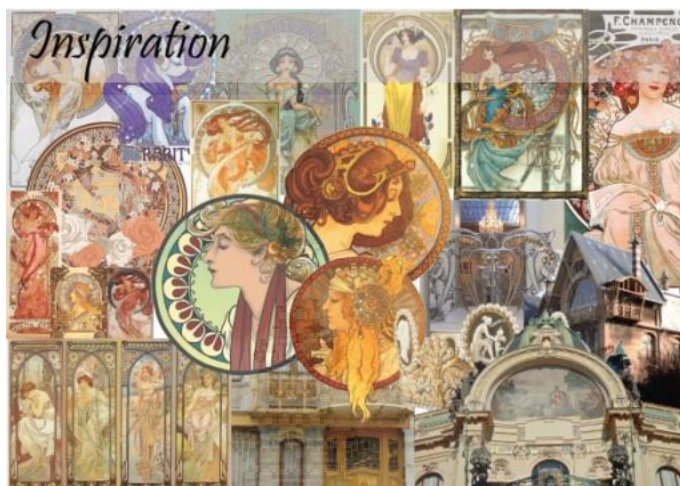
4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวความคิด ชนิดของผ้า ลวดลาย เพื่อการออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์ สิ่งทอจากเทคนิคการปักของชาวไททรงดำ ตำบลคอนมะเกลือ อำเภออุทุมพร จังหวัดสุพรรณบุรี

4.3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวความคิด Art Nouveau นำมาใช้ในการออกแบบลวดลาย

อาร์ตนูโว หรือ อาร์นูโว Art Nouveau – ศิลปะใหม่เป็นลักษณะศิลปะ สถาปัตยกรรม และศิลปะประยุกต์ ซึ่งได้รับความนิยมสูงสุดในช่วงค.ศ. 1890 ถึง 1905 โดยมีจุดเด่น คือ ใช้รูปแบบธรรมชาติ โดยเฉพาะดอกไม้และพืชอื่นๆ มาทำเป็นลวดลายเส้นโค้งที่อ่อนช้อย

ลักษณะรูปแบบจะเป็นการลดทอนรูปแบบจากรูปร่างธรรมชาติ แมลง เปลือกหอย ใบไม้ เถาวัลย์

ตามธรรมชาติ นำมาประดิษฐ์เป็นลวดลายประดับทั้งภายในภายนอก อาคารตลอดจนเครื่องใช้ ของประดับบ้านและเครื่องแต่งกายทำให้อารตุนิว เป็นรูปแบบที่น่ากลับมาใช้ตกแต่งเสมอๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายในอาคารพาณิชย์

ภาพที่ 4.2 Inspiration จากศิลปะ Art Nouveau

4.3.2 การวิเคราะห์เทคนิคการปักลวดลาย ของกูดลงบนผ้าต่างชนิดกัน เพื่อการออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์ สิ่งทอจากเทคนิคการปักของชาวไททรงดำ ตำบลคอนมะเกลือ อำเภ่อู้อทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

ตารางที่ 4.3 ผลการทดลองปักลวดลายของกูดลงบนผ้าต่างชนิด

ชื่อผ้า	ผลจากการปักลวดลายของกูดลงบนผ้าต่างชนิดกัน
1. ผ้าฝ้าย 	ผ้าฝ้ายมีความคือตัว ที่ไม่ดี จึงทำให้ขยับง่าย มีความคงรูปไม่ค่อยดี เมื่อเวลาปักลงไปแล้วผ้าหลายที่ปักจะไม่สวย
2. ผ้าไหม 	ผ้าไหมมีความงามมากทำให้เส้นไหมที่ที่ปักลงไปไม่เด่นชัด ผ้าไหม เป็นรอยคราบ ง่ายการคืนตัวได้ปานกลาง ขยับง่าย การทิ้งตัวปานกลาง หดหลังการซัก

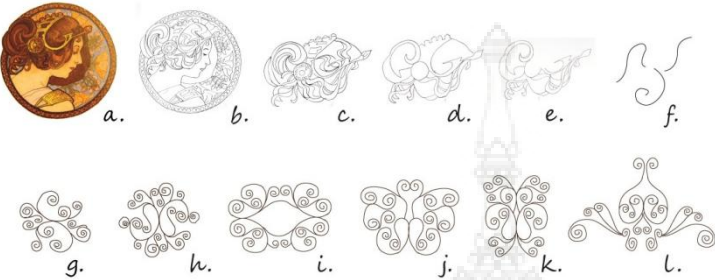
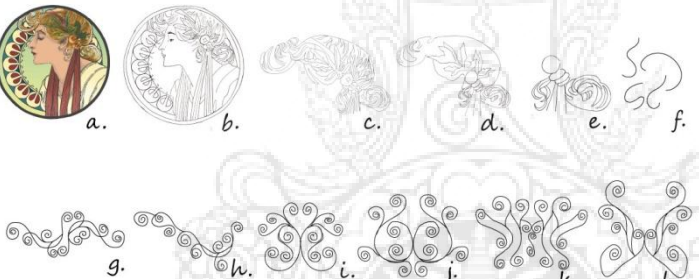
ตารางที่ 4.3 ผลการทดลองปักลงบนผ้าต่างชนิด (ต่อ)

ชื่อผ้า	ผลจากการปักลงบนผ้าต่างชนิดกัน
3.ผ้าลินิน 	ผ้าลินินมีน้ำหนักเบา ไม่ยืดและหดมาก และมีความหนาแน่นของผ้าเหมาะสม เวลาปักลงบนผ้าผ้ามีความเงาทำให้ดูสวยงามมากยิ่งขึ้น
4.ผ้าใยัญชง 	ผ้าใยัญชงมีความเหนียวมาก ยึดตัวได้น้อย ดูซึมความชื้นได้ดี แม้ยับง่าย แต่ยืดหยุ่นและคงทน ทนความร้อนและแสงแดดเหมือนฝ้าย เมื่อเวลาปักลงบนผ้าใยัญชงมีความหนาทำให้การปักลายออกมาไม่ดีเท่าที่ควร
5.ผ้ายี่ด 	ผ้ายี่ดจะมีความยืดหยุ่น สามารถยืดและคืนตัว มีความอ่อนนุ่ม เมื่อเวลาปักลงไปแล้ว ลวดลายที่ได้มานั้นไม่ดีเท่าที่ควร

จากตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์การปักลงบนผ้าต่างชนิดด้วยลวดลายของชุดไททรงดำลงบนผ้าทั้ง 5 ชนิดเลือกใช้ผ้าลินิน เพราะผ้าลินินมีน้ำหนักเบา ไม่ยืดและหดมาก และมีความหนาแน่นของผ้าเหมาะสมที่จะนำมาปักลงบนผ้าโดยใช้เทคนิคของชาวไททรงดำ เวลาปักลงบนผ้าผ้ามีความเงาทำให้ดูสวยงามมากยิ่งขึ้น และอีกส่วนหนึ่งได้มาจากกลุ่มประชากรที่ทำแบบสอบถามโดยส่วนมากเลือกผ้าลินิน

4.3.3 การวิเคราะห์ลวดลายโดยใช้แนวคิดจากศิลปะอาร์ตนูโว (Art Nouveau) เพื่อการออกแบบพัฒนาสิ่งทอจากเทคนิคการปักของชาวไททรงดำ ตำบลดอนมะเกลือ อำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

ตารางที่ 4.4 ข้อมูลเกี่ยวกับการออกแบบลวดลายการปักโดยใช้พื้นฐานลายขอกูดของชาวไททรงดำ

ลวดลายที่ออกแบบโดยใช้ศิลปะอาร์ตนูโว	วิเคราะห์ลวดลาย
<p>ลายชุดที่ 1</p> 	<p>ในลายชุดที่ 1 ลวดลายได้มาจากการตัดทอนรูปวาดจากศิลปะอาร์ตนูโวเป็นรูปผู้หญิง โดยการนำส่วนที่เป็นเครื่องประดับบนศีรษะมาตัดทอนได้ลวดลายมา 6 ลาย แต่ลายในชุดนี้ก็จะมีความคล้ายๆกัน</p>
<p>ลายชุดที่ 2</p> 	<p>ในลายชุดที่ 1 ลวดลายได้มาจากการตัดทอนรูปวาดมาจากศิลปะอาร์ตนูโวเป็นรูปผู้หญิง โดยนำส่วนที่เป็นลักษณะเส้นผมที่มีลักษณะโค้งงอ มาลดและตัดทอนได้ลวดลายมา 6 ลาย</p>

จากตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์การออกแบบลวดลายทั้งในชุดที่ 1 ชุดที่ 2 ส่วนในชุดที่ 1 และส่วนในชุดที่ 2 ลาย h มีความเหมาะสมกับการนำมาทำเป็นลวดลายการปักเพราะสามารถต่อลายและวางลายได้หลากหลายรูปแบบ

4.4 การวิเคราะห์ความต้องการจากกลุ่ม อาจารย์และเจ้าหน้าที่ คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

4.4.1 การวิเคราะห์ความต้องการ ลวดลายการปัก เพื่อการออกแบบพัฒนา ผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากเทคนิคการปักของชาวไททรงดำ ตำบลคอนมะเกลือ อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

4.4.1.1 การวิเคราะห์เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ

ตารางที่ 4.5 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

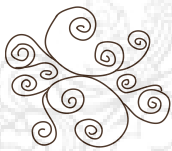
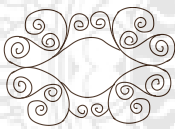
ผู้ตอบแบบสอบถาม		รวมทั้งหมด	
		ความถี่	ร้อยละ
เพศ	ชาย	6	30
	หญิง	14	70
	รวม	20	100
อายุ	ต่ำกว่า 20 ปี	-	-
	21-30 ปี	9	45
	31-40	4	20
	41-50 ปี	2	10
	51 ปีขึ้นไป	5	25
	รวม	20	100
รายได้/เดือน	ต่ำกว่า 8,000 บาท	0	0
	8,000-15,000 บาท	9	45
	15,000-25,000 บาท	5	25
	25,000 บาทขึ้นไป	6	30
	รวม	20	100
ระดับการศึกษา	ม.6 (ปวช.)หรือต่ำกว่า	-	-
	อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	2	10
	ปริญญาตรี	14	70
	ปริญญาโท	4	20
	รวม	20	100

จากตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้ดังนี้ จากการแจกแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 70) ช่วงอายุที่สูงที่สุดเป็นช่วงระหว่าง 21-30 ปี (ร้อยละ 45) รายได้ต่อเดือนที่สูงที่สุดเป็นช่วงระหว่าง 8,000-15,000 (ร้อยละ 45) ระดับการศึกษาที่สูงที่สุดอยู่เป็นช่วงระหว่าง ปริญญาตรี (ร้อยละ 70)

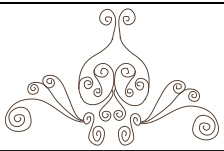

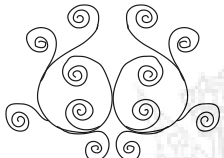
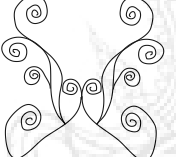
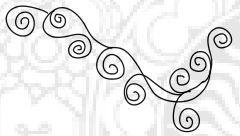

4.4.1.2 การวิเคราะห์ความต้องการด้านตลาดของผลิตภัณฑ์จากผ้าปักของชาวไททรงดำ เพื่อออกแบบและพัฒนาสิ่งทอด้วยเทคนิคการปักของชาวไททรงดำ ตำบลดอนมะเกลือ

อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

ตารางที่ 4.6 ความต้องการด้านลวดลายของผลิตภัณฑ์จากผ้าปักของชาวไททรงดำ เพื่อออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอด้วยเทคนิคการปักของชาวไท ทรงดำ ตำบลคอนมะเกลือ อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

รายละเอียด		ความถี่	ร้อยละ
	เหมาะสม	19	95
	ไม่เหมาะสม	1	5
	รวม	20	100
ชุดที่ 1 ลายที่ 1		2	4
ชุดที่ 1 ลายที่ 2		-	-
ชุดที่ 1 ลายที่ 3		3	7
ชุดที่ 1 ลายที่ 4		6	16
ชุดที่ 1 ลายที่ 5		5	13

ตารางที่ 4.6 ความต้องการในการเลือกลวดลายเพื่อการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอด้วย
เทคนิคการปักของชาวไททรงดำ ตำบลคอนมะเกลือ อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี
(ต่อ)

รายละเอียด	ความถี่	ร้อยละ
ชุดที่ 1 ลายที่ 6 	4	10
ชุดที่ 2 ลายที่ 1 	3	7
ชุดที่ 2 ลายที่ 2 	4	11
ชุดที่ 2 ลายที่ 3 	1	2
ชุดที่ 2 ลายที่ 4 	6	16
ชุดที่ 2 ลายที่ 5 	4	10
ชุดที่ 2 ลายที่ 6 	2	4
รวม	40	100

จากตารางที่ 4.6 การวิเคราะห์ความต้องการของกลุ่มตัวอย่างผลิตภัณฑ์ กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า Inspiration ที่ใช้ในการออกแบบลวดลายมีความเหมาะสม (ร้อยละ 95) ลวดลายที่มีความสวยงามและเหมาะสมกับการนำมาปักบนผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอ คือ ลวดลายในชุดที่ 1 ลายที่ 4 (ร้อยละ 16) และลวดลายในชุดที่ 2 ลายที่ 4 (ร้อยละ 16)

4.4.2 การวิเคราะห์ความต้องการ ของการวางตำแหน่งของลวดลายบนผลิตภัณฑ์และชุดของผลิตภัณฑ์ เพื่อการออกแบบพัฒนาสิ่งทอจากเทคนิคการปักของชาวไททรงดำ ตำบลดอนมะเกลือ อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

4.4.2.1 การวิเคราะห์เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ

ตารางที่ 4.7 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม		รวมทั้งหมด	
		ความถี่	ร้อยละ
เพศ	ชาย	5	20
	หญิง	15	80
	รวม	20	100
อายุ	ต่ำกว่า 20 ปี	-	-
	21-30 ปี	8	40
	31-40	3	15
	41-50 ปี	4	20
	51 ปีขึ้นไป	5	25
	รวม	20	100
รายได้/เดือน	ต่ำกว่า 8,000 บาท	0	0
	8,000-15,000 บาท	8	40
	15,000-25,000 บาท	6	30
	25,000 บาทขึ้นไป	6	30
	รวม	20	100
ระดับการศึกษา	ม.6 (ปวช.)หรือต่ำกว่า	-	-
	อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	2	10
	ปริญญาตรี	13	65
	ปริญญาโท	5	25
	รวม	20	100

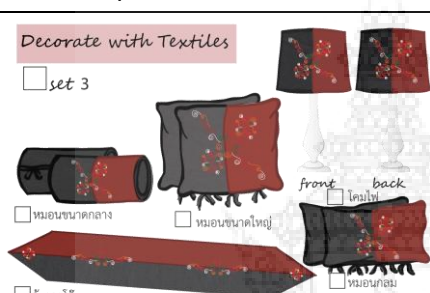

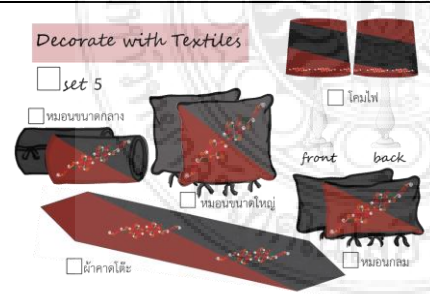
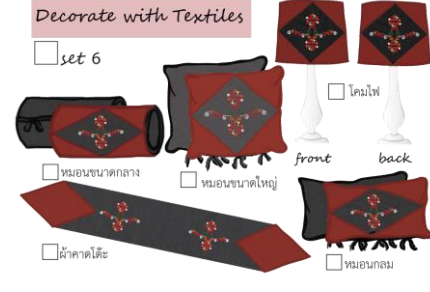
จากตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้ดังนี้ จากการแจกแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 80) ช่วงอายุที่สูงที่สุดเป็นช่วงระหว่าง 21-30 ปี (ร้อยละ 40) รายได้ต่อเดือนที่สูงที่สุดเป็นช่วงระหว่าง 8,000-15,000 (ร้อยละ 40) ระดับการศึกษาที่สูงที่สุดอยู่เป็นช่วงระหว่าง ปริญญาตรี (ร้อยละ 65)

4.4.2.2 การวิเคราะห์ความต้องการของการวางตำแหน่งของลวดลายบนผลิตภัณฑ์และชุดของผลิตภัณฑ์จากผ้าปักของชาวไททรงดำ เพื่อออกแบบและพัฒนา ผลิตภัณฑ์ สิ่งทอด้วยเทคนิคการปักของชาวไททรงดำ ตำบลคอนมะเกลือ อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

ตารางที่ 4.8 ความต้องการของการวางตำแหน่งของลวดลายบนผลิตภัณฑ์และชุดของผลิตภัณฑ์จากผ้าปักของชาวไททรงดำ ตำบลคอนมะเกลือ อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

ความต้องการของการวางตำแหน่งของลวดลายบนผลิตภัณฑ์และชุดของผลิตภัณฑ์จากผ้าปักของชาวไททรงดำ ตำบลคอนมะเกลือ อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรีในการเลือกชุดผลิตภัณฑ์ที่มีทั้งหมด 6 ชุด ให้ท่านพิจารณาเลือกมา 1 ชุด หรือท่านต้องการผลิตภัณฑ์ที่ต่างชุดกันให้เลือก 5 ชิ้น ผลิตภัณฑ์ โดยแต่ละชิ้นผลิตภัณฑ์ที่เลือกไม่ซ้ำกัน		รวมทั้งหมด		
ชุดผลิตภัณฑ์	รายละเอียด	ความถี่	ร้อยละ	
ชุดที่ 1 	หมอนขนาดใหญ่	2	2	
	หมอนขนาดกลาง	1	1	
	หมอนกลม	2	2	
	ผ้าคาดโต๊ะ	2	2	
	ไซมไฟ	2	2	
ชุดที่ 2 	หมอนขนาดใหญ่	5	5	
	หมอนขนาดกลาง	3	3	
	หมอนกลม	3	3	
	ผ้าคาดโต๊ะ	3	3	
	ไซมไฟ	2	2	

ตารางที่ 4.8 ความต้องการของการวางตำแหน่งของลวดลายบนผลิตภัณฑ์และชุดของผลิตภัณฑ์จาก
ผ้าปักของชาวไททรงดำ ตำบลคอนมะเกลือ อำเภออุทุมพร จังหวัดสุพรรณบุรี (ต่อ)

ความต้องการของการวางตำแหน่งของลวดลายบนผลิตภัณฑ์และชุดของ ผลิตภัณฑ์จากผ้าปักของชาวไททรงดำ ตำบลคอนมะเกลือ อำเภออุทุมพร จังหวัดสุพรรณบุรีในการเลือกชุดผลิตภัณฑ์ที่มีทั้งหมด 6 ชุด ให้ท่านพิจารณา เลือกมา 1 ชุด หรือท่านต้องการผลิตภัณฑ์ที่ต่างชุดกันให้เลือก 5 ชิ้น ผลิตภัณฑ์ โดยแต่ละชิ้นผลิตภัณฑ์ที่เลือกไม่ซ้ำกัน		รวมทั้งหมด	
ชุดผลิตภัณฑ์	รายละเอียด	ความถี่	ร้อยละ
ชุดที่ 3 Decorate with Textiles ☐ set 3 	หมอนขนาดใหญ่	3	3
	หมอนขนาดกลาง	3	3
	หมอนกลม	2	2
	ผ้าคาดโต๊ะ	1	1
	ไหมไฟ	2	2
ชุดที่ 4 Decorate with Textiles ☐ set 4 	หมอนขนาดใหญ่	1	1
	หมอนขนาดกลาง	4	4
	หมอนกลม	1	1
	ผ้าคาดโต๊ะ	3	3
	ไหมไฟ	9	9
ชุดที่ 5 Decorate with Textiles ☐ set 5 	หมอนขนาดใหญ่	10	9
	หมอนขนาดกลาง	9	9
	หมอนกลม	11	10
	ผ้าคาดโต๊ะ	9	9
	ไหมไฟ	4	4
ชุดที่ 6 Decorate with Textiles ☐ set 6 	หมอนขนาดใหญ่	-	-
	หมอนขนาดกลาง	-	-
	หมอนกลม	-	-
	ผ้าคาดโต๊ะ	-	-
	ไหมไฟ	-	-
	รวม		100

จากตารางที่ 4.8 จากการวิเคราะห์ความต้องการของกลุ่มตัวอย่างผลิตภัณฑ์ที่มีความต้องการของการวางตำแหน่งของลวดลายบนผลิตภัณฑ์และชุดของผลิตภัณฑ์จากผ้าปักของ ชาวไททรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี ความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริโภคได้เลือกผลิตภัณฑ์ในเซตที่ 4 ผลิตภัณฑ์ไหมไฟ (ร้อยละ 9) ผลิตภัณฑ์ใน เซตที่ 5 ผลิตภัณฑ์หมอนขนาดใหญ่ (ร้อยละ 9) เซตที่ 5 ผลิตภัณฑ์หมอนขนาดกลาง(ร้อยละ 9) เซตที่ 5ผลิตภัณฑ์หมอนกลม(ร้อยละ 10) เซตที่ 5 ผลิตภัณฑ์ผ้าคาดโต๊ะ(ร้อยละ 9)

4.5 การวิเคราะห์ความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์ต้นแบบ

การวิเคราะห์ความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์ จากผ้าปักของชาวไททรงดำ เพื่อออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ สิ่งทอด้วยเทคนิคการปักของชาวไททรงดำ ตำบลคอนมะเกลือ อำเภออุทุมพร จังหวัดสุพรรณบุรี

4.5.1 การวิเคราะห์เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ

ตารางที่ 4.9 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม		รวมทั้งหมด	
		ความถี่	ร้อยละ
เพศ	ชาย	46	46
	หญิง	54	54
	รวม	100	100
อายุ	ต่ำกว่า 20 ปี	5	5
	21-30 ปี	27	27
	31-40	48	48
	41-50 ปี	12	12
	51 ปีขึ้นไป	8	8
	รวม	100	100
รายได้/เดือน	ต่ำกว่า 8,000 บาท	10	10
	8,000-15,000 บาท	35	35
	15,000-25,000 บาท	46	46
	25,000 บาทขึ้นไป	9	9

จากตารางที่ 4.9 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ผู้ตอบแบบสอบถาม		รวมทั้งหมด	
		ความถี่	ร้อยละ
	รวม	100	100
ระดับการศึกษา	ม.6 (ปวช.)หรือต่ำกว่า	7	7
	อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	23	23
	ปริญญาตรี	65	65
	ปริญญาโท	5	5
	รวม	100	100

จากตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้ดังนี้ จากการแจกแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศ (ร้อยละ) ช่วงอายุที่สูงที่สุดเป็นช่วงระหว่าง (ร้อยละ) รายได้ต่อเดือนที่สูงที่สุดเป็นช่วงระหว่าง (ร้อยละ) ระดับการศึกษาที่สูงที่สุดอยู่เป็นช่วงระหว่าง (ร้อยละ)

4.5.2 การวิเคราะห์ความพึงพอใจ ของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีต่อผลิตภัณฑ์จากผ้าปักของชาวไททรงดำ ตำบลดอนมะเกลือ อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ในด้านเอกลักษณ์ ด้านลวดลาย ด้านการใช้สี และด้านการใช้สอย ได้ผลวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตารางที่ 4.10 แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์ต้นแบบ

แบบการประเมินความพึงพอใจ การออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าปัก ของชาวไททรงดำ จังหวัด สุพรรณบุรี	ระดับความพึงพอใจ									
	5		4		3		2		1	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1.ด้านเอกลักษณ์ของผ้าปักชาว ไททรงดำ										
1.1 ชุดผลิตภัณฑ์ยังคงความเป็น ไททรงดำอยู่มากน้อย เพียงใด	28	28	66	66	6	6	-	-	-	-

ตารางที่ 4.10 แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์ต้นแบบ (ต่อ)

แบบการประเมินความพึงพอใจ การ ออก แบบผลิตภัณฑ์จากผ้าปักของ ชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี	ระดับความพึงพอใจ									
	5		4		3		2		1	
	ความ ดี	ร้อยละ	ความ ดี	ร้อยละ	ความ ดี	ร้อยละ	ความ ดี	ร้อยละ	ความ ดี	ร้อยละ
1.2 ชุดผลิตภัณฑ์สื่อถึงความเป็น ไทยทรงดำมากน้อยเพียงใด	20	20	78	78	8	8	-	-	-	-
2.ด้านลวดลาย										
2.1 การนำลวดลายจากศิลปะ อาร์ตนูโวมาใช้ในการ ออกแบบลวดลายมีความ เหมาะสมมากน้อยเพียงใด	58	58	42	42	-	-	-	-	-	-
2.2 การจัดวางลายมีความเหมาะสม มากน้อยเพียงใด	50	50	44	44	6	6	-	-	-	-
2.3 การวางลายโดยรวมของชุด ผลิตภัณฑ์มีความเหมาะสม มากน้อยเพียงใด	22	22	74	74	4	4	-	-	-	-
3.ด้านการใช้สีของผลิตภัณฑ์										
3.1 สีของเส้นไหมปักมีความ เหมาะสมมากน้อยเพียงใด	20	20	64	64	16	16	-	-	-	-
3.2 การใช้คู่สีของผลิตภัณฑ์มีความ เหมาะสมมากน้อยเพียงใด	32	32	63	63	5	5	-	-	-	-
3.3 สีของเส้นไหม ลวดลาย และ ผ้าพื้นเมื่อนำมาใช้ร่วมกันมี ความเหมาะสมมากน้อย เพียงใด	36	36	60	60	4	4	-	-	-	-
4.ด้านการใช้สอย										
4.1 ชุดผลิตภัณฑ์มีขนาดสัดส่วนที่ เหมาะสมมากน้อยเพียงใด	12	12	60	60	28	28	-	-	-	-

ตารางที่ 4.10 แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์ต้นแบบ (ต่อ)

คุณลักษณะการประเมินความพึงพอใจ การออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าปักของชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี	ระดับความพึงพอใจ									
	5		4		3		2		1	
	ความ ดี	ร้อยละ	ความ ดี	ร้อยละ	ความ ดี	ร้อยละ	ความ ดี	ร้อยละ	ความ ดี	ร้อยละ
4.2 ชุดผลิตภัณฑ์มีความเหมาะสมกับการใช้งานมากน้อยเพียงใด	18	18	62	62	20	20	-	-	-	-

จากตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างผลิตภัณฑ์ ด้านเอกลักษณ์ของผ้าปักชาวไทยทรงดำ ชุดผลิตภัณฑ์ยังคงความเป็นไทยทรงดำอยู่มากที่สุด (ร้อยละ 66) รองลงมา (ร้อยละ 28) และ (ร้อยละ 6) ตามลำดับ ชุดผลิตภัณฑ์สื่อถึงความเป็นไทยทรงดำมากที่สุด (ร้อยละ 72) รองลงมา (ร้อยละ 20) และ (ร้อยละ 8) ตามลำดับ ด้านลวดลายการนำลวดลายจากศิลปะอาร์ตนูโวมาใช้ในการออกแบบลวดลายมีความเหมาะสมมากที่สุด (ร้อยละ 58) รองลงมา (ร้อยละ 42) การจัดวางลายมีความเหมาะสมมากที่สุด (ร้อยละ 50) รองลงมา (ร้อยละ 44) และ (ร้อยละ 6) ตามลำดับ การวางลายโดยรวมของชุดผลิตภัณฑ์มีความเหมาะสมมากที่สุด (ร้อยละ 74) รองลงมา (ร้อยละ 22) และ (ร้อยละ 4) ตามลำดับ ด้านการใช้สีของผลิตภัณฑ์ สีของเส้นไหมปักมีความเหมาะสมมากที่สุด (ร้อยละ 64) รองลงมา (ร้อยละ 20) และ (ร้อยละ 16) การใช้คู่สีของผลิตภัณฑ์มีความเหมาะสมมากที่สุด (ร้อยละ 60) รองลงมา (ร้อยละ 36) และ (ร้อยละ 4) ตามลำดับ ด้านการใช้สอย ชุดผลิตภัณฑ์มีขนาดสัดส่วนที่เหมาะสมที่สุด (ร้อยละ 60) รองลงมา (ร้อยละ 28) และ (ร้อยละ 12) ตามลำดับ ชุดผลิตภัณฑ์มีความเหมาะสมกับการใช้งานมากที่สุด (ร้อยละ 62) รองลงมา (ร้อยละ 20) และ (ร้อยละ 18) ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอด้วยเทคนิคการปักของชาวไททรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี สามารถสรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

โครงการ การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอด้วยเทคนิคการปักของชาวไททรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี จากการศึกษาและ สัมภาษณ์ ผู้ที่มีความรู้และผู้เชี่ยวชาญในด้านการปักผ้าของชาวไททรงดำนางลำควน ก้อนทอง ว่า การทอผ้าในปัจจุบันไม่ค่อยมีใครทอ ส่วนการปักผ้านั้นยังหาคนทำนั้นยากมาก ส่วนด้านลวดลายนั้นการปักผ้านั้นปรับเปลี่ยนไปตามยุคสมัยแต่ยังคงลวดลายในลักษณะเดิมไว้ จากแบบสอบถามความต้องการของกลุ่มตัวอย่างต้องการผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอในห้องนั่งเล่น เช่น หมอนอิง ผ้าคาดตักเตียงโต๊ะ และโคมไฟ โดย ใช้เทคนิคการปักของชาวไททรงดำและนำลวดลายของภูมิปัญญาเป็นลายต้นแบบด้วยเทคนิคการปักของชาวไททรงดำ จากนั้นศึกษาชนิดของผ้าที่จะนำมาปักลวดลายโดย การทดลองปักลายของภูคกลงบนผ้า 5 ชนิด คือ ผ้าฝ้าย ผ้าไหม ผ้าลินิน ผ้าใยกล้วยและผ้ายัด เลือกใช้ผ้าลินินเพราะ ผ้าลินินมีน้ำหนักเบา อยู่ตัวและเป็นผ้าที่มีความหนาที่เหมาะสม ได้แนวคิดในการออกแบบ ลวดลายจากศิลปะอาร์ตนูโวโดยการตัดทอนมาจากรูปภาพวาดผู้หญิง โดยใช้สีพื้น คือ สีดำและสีแดงเลือดหมูซึ่งเป็น 2 ใน 7 สีหลักของชาวไททรงดำ จากนั้นได้สอบถามอาจารย์และเจ้าหน้าที่ คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ในเรื่องของลวดลายและการวางลายที่เหมาะสมและจัดทำผลิตภัณฑ์ต้นแบบ

จากแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อชุดผลิตภัณฑ์จากผ้าปักของชาวไททรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี จากกลุ่มตัวอย่าง ด้านเอกลักษณ์ของผ้าปักชาวไททรงดำชุดผลิตภัณฑ์ยังคงความเป็นไททรงดำอยู่มากที่สุด (ร้อยละ 66) ชุดผลิตภัณฑ์สื่อถึงความเป็นไททรงดำมากที่สุด (ร้อยละ 72) ด้านลวดลายการนำลวดลายจากศิลปะอาร์ตนูโวมาใช้ในการออกแบบลวดลายมีความเหมาะสมมากที่สุด (ร้อยละ 58) การจัดวางลายมีความเหมาะสมมากที่สุด (ร้อยละ 50) การวางลายโดยรวมของชุดผลิตภัณฑ์มีความเหมาะสมมากที่สุด (ร้อยละ 74) ตามลำดับ ด้านการใช้สีของผลิตภัณฑ์สีของเส้นไหมปักมีความเหมาะสมมากที่สุด (ร้อยละ 64) การใช้คู่สีของผลิตภัณฑ์มีความเหมาะสม

มากที่สุด(ร้อยละ60) ด้านการใช้สอย ชุดผลิตภัณฑ์มีขนาดสัดส่วนที่เหมาะสมมากที่สุด (ร้อยละ60)
และตามลำดับ ชุดผลิตภัณฑ์มีความเหมาะสมกับการใช้งานมากที่สุด (ร้อยละ62)

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 เทคนิคการปักของชาวไททรงดำค่อนข้างใช้เวลานาน ควรที่จะเพื่อเวลาในการปักไว้บ้าง

5.2.2 ควรที่จะนำไปทำผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลายมากขึ้น

บรรณานุกรม

- กิตติศักดิ์ อริยะเครือ, **เคหะสิ่งทอ**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. 2548
- ณัฐพงศ์, **“ตกแต่ง : หลอดไฟนั้นสำคัญไฉน” บ้านและสวน**. กรุงเทพฯ: บริษัท อมรินทร์ พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด(มหาชน). ปีที่ 21 ฉบับที่ 251 กรกฎาคม 2540
- ศุภฤกษ์ สุนทรารชุน, **การออกแบบลายผ้าพิมพ์**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์. 2531
- ธิดา ชมพูนิช, **ศิลปหัตถกรรมไทยช่าง**. นครปฐม: สำนักศิลปวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏนครปฐม. – บุญเสริม ดินตะสุวรรณ, **ศึกษาผ้าและเครื่องแต่งนุ่งห่มของชาวไทยทรงดำ ตำบลหนองปรัง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2545
- บวรวงศ์ ยอดเมือง , **โครงการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าหม้อห้อม โดยใช้แรงบันดาลใจจากตุ๊กล้านนา** . กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระเจ้าเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 2550
- ปาลิตา ศรีปัญญา , **การศึกษาโบราณทอผสมเส้นใยธรรมชาติสำหรับผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอ** . กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. 2554
- ประทีพ ทองเหลือง, **การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอพื้นเมืองไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี กรณีศึกษา : ชุดผ้าโตะอาหาร**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2552
- ประเวศ วะสี , **“ภูมิปัญญาชาวบ้านรากฐานในการพัฒนาบ้านเมือง ” วารสารวัฒนธรรมไทย** . กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 73. 2535
- พรรณชลิท สุริโยธิน , **วัสดุและการสร้างหลอดไฟ** . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2547
- ม.ศรีบุษรา (นามแฝง), **ไทยดำรำพัน**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บรรณกิจ. 2530
- วัฒนา ถาวร, **การส่องสว่าง**. กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น). 2540
- วิทย์ อ้นจร, **การส่องสว่าง**. กรุงเทพฯ: ดวงกมลสมัย. 2546
- วรรณิ สหสมโชค, **หลักการออกแบบเฟอร์นิเจอร์** . กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น). 2549
- เลิศ เกษรคำ, **คณิตศาสตร์เบื้องต้น**. กรุงเทพฯ: ไทยร่มเกล้า. 2544
- สุนันท์ อุดมเวช, **เล่าขานตำนานผ้าไหมเวียดนาม** . กรุงเทพฯ:ดิเอิร์ธ 2000. ปีที่1/9 เดือนเมษายน 2537
- สนั่น บุญลา, **ความรู้เรื่องผ้าทอ**. กรุงเทพฯ: บริษัท วิสด้า อินเตอร์พรีนซ์ จำกัด. 2553
- สิริ พึ่งเดช (สุลินามแฝง), **ประวัติลัทธิของผู้โตขงดำ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา. 2519

บรรณานุกรม(ต่อ)

- สุมาลย์ โทมัส, **ผ้าพื้นเมือง**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2525
- อุไรวรรณ ภารดี (ปีติมณียากุล), **ร้อยเรียงผ้าสัก**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย . 2555
- อัญชนา พานิช , **คำลงท้ายในภาษาลาวโซ่ง** . กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัย บัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. 2537
- เอกสารประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวจังหวัดสุพรรณบุรี , **ผ้าสุพรรณ**.สุพรรณบุรี: เจริญการพิมพ์. โครงการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว จังหวัดสุพรรณบุรี ปี 2550. สนับสนุนงบประมาณโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุพรรณบุรี

สื่อออนไลน์

- <http://th.wikipedia.org3/12/56>
- <http://upload.wikimedia.org3/12/56>
- <http://radiothailand.prd.go.th 3/12/56>
- <http://sapaphopraya.org15/12/56>
- <http://www.bloggang.com25/10/56>
- <http://www.oknation.net25/10/56>
- <http://www.bloggang.com 15/12/2556>
- <http://www.openbase.in.th15/12/2556>
- <http://khaoyoi-thaisongdam.com9/12/56>
- <http://www.bloggang.com6/1/2557>
- <http://www.isan.clubs.chula.ac.th6/1/2557>
- <http://www.wrapables.com19/1/2557>
- <http://www.taradplaza.com19/1/2557>
- <http://www.siam-shop.com19/1/2557>
- <http://www.ikea.com12/2/2557>
- <http://www.syndexbedding.com12/2/2557>
- <http://www.pantipmarket.com12/2/2557>
- www.yamosshop.tarad.com12/2/2557

บรรณานุกรม(ต่อ)

สื่อออนไลน์

<http://baanpaman.com12/2/2557>

<http://www.thisnext.com12/2/2557>

www.be2hand.com16/2/2556

<http://www.kr.ac.th20/2/2557>

<http://www.birdslover.com3/3/2557>

<http://www.bspwit.ac.th24/3/57>

www.4shared.com24/3/57

www.dc281.4shared.com24/3/57

www.hqpapermaker-thai.com24/3/57

<http://th.wikipedia.org24/3/57>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ภาคผนวก ข

Presentation Textile Products Using Embroidery

การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอด้วยเทคนิคการปักของชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี

Design And Development Of Textile Products Using Embroidery Of Thai shong dum : A Case Stydies Of Suphanburi Province

การทำแบบสอบถาม

	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น	แผ่นที่
ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา	1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติศักดิ์ อริยะเครือ 2. อาจารย์ศรินทร์ย์ จันทร์แก้ว	1
ชื่อนักศึกษา	นางสาวกักรวีวี พิรุฬห์วัฒนาการ สาขาวิชา ออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ	

Presentation Textile Products Using Embroidery

การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอด้วยเทคนิคการปักของชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี

Design And Development Of Textile Products Using Embroidery Of Thai shong dum : A Case Studies Of Suphanburi Province

Inspiration

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น

แผ่นที่

ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติศักดิ์ อริยะเดโช
2. อาจารย์ตรีนัย จันทระแก้ว

ชื่อนักศึกษา

นางสาวกัทรวิ พิรงหวีตนาการ
สาขาวิชา ออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ

2

Presentation Textile Products Using Embroidery

การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอด้วยเทคนิคการปักของชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี

Design And Development Of Textile Products Using Embroidery Of Thai shong dum : A Case Stydies Of Suphanburi Province

Life Style

	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น	แผ่นที่
ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา	1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติศักดิ์ อริโย-เดริอ 2. อาจารย์ตรีณีย์ จันทน์แก้ว	3
ชื่อนักศึกษา	นางสาวกักรวี พิรุฬห์รัตนาร สาขาวิชา ออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ	

Presentation Textile Products Using Embroidery

การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอด้วยเทคนิคการปักของชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี

Design And Development Of Textile Products Using Embroidery Of Thai shong dum : A Case Studies Of Suphanburi Province

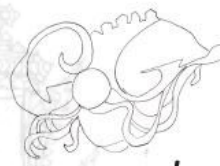
a.

b.

c.

d.

e.

f.

g.

h.

i.

j.

k.

l.

Idea Sketch

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร		แผ่นที่
คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น		
ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา	1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติศักดิ์ อริยะเครือ	4
	2. อาจารย์ศรินทร์ย์ จันทน์แก้ว	
ชื่อนักศึกษา	นางสาวกัทรวิ พิรุฬห์วัฒนาการ	
	สาขาวิชา ออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ	

Presentation Textile Products Using Embroidery

การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอด้วยเทคนิคการปักของชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี

Design And Development Of Textile Products Using Embroidery Of Thai shong dum : A Case Studies Of Suphanburi Province

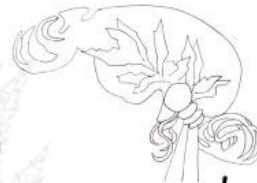
a.

b.

c.

d.

e.

f.

g.

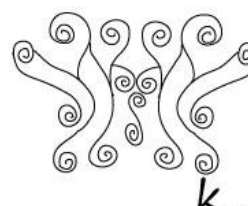
h.

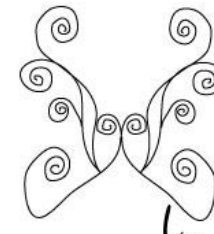
i.

j.

k.

l.

Idea Sketch

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น

แผ่นที่

ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติศักดิ์ อริยะเดริอ

2. อาจารย์ตรีณีย์ จันทกรแก้ว

ชื่อนักศึกษา

นางสาวกักรวีวี พิรุฬห์รัตนาร
สาขาวิชา ออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ

5

Presentation Textile Products Using Embroidery

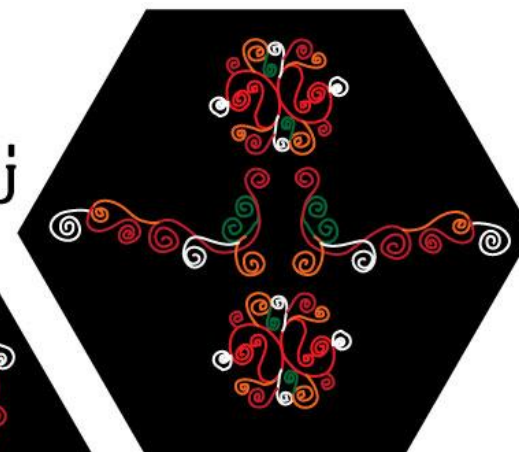
การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอด้วยเทคนิคการปักของชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี

Design And Development Of Textile Products Using Embroidery Of Thai shong dum : A Case Studies Of Suphanburi Province

ลวดลายเต็ม

ลวดลายใหม่

Tracery

	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น	แผ่นที่
ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา	1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติศักดิ์ อริยะเดริอ 2. อาจารย์ศรินทร์ย์ จันทร์แก้ว	6
ชื่อนักศึกษา	นางสาวกักรวี พิรุณหัตถ์เนตร สาขาวิชา ออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ	

Presentation Textile Products Using Embroidery

การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอด้วยเทคนิคการปักของชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี

Design And Development Of Textile Products Using Embroidery Of Thai shong dum : A Case Studies Of Suphanburi Province

Lamps Table

Idea Sketch

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร		แผ่นที่
คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น		
ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา	1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติศักดิ์ อริยะเดระริ่ง	7
	2. อาจารย์ศรินทร์ย์ จันทรแก้ว	
ชื่อนักศึกษา	นางสาวกัทรวิ ติรุฬห์รัตนกร	
	สาขาวิชา ออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ	

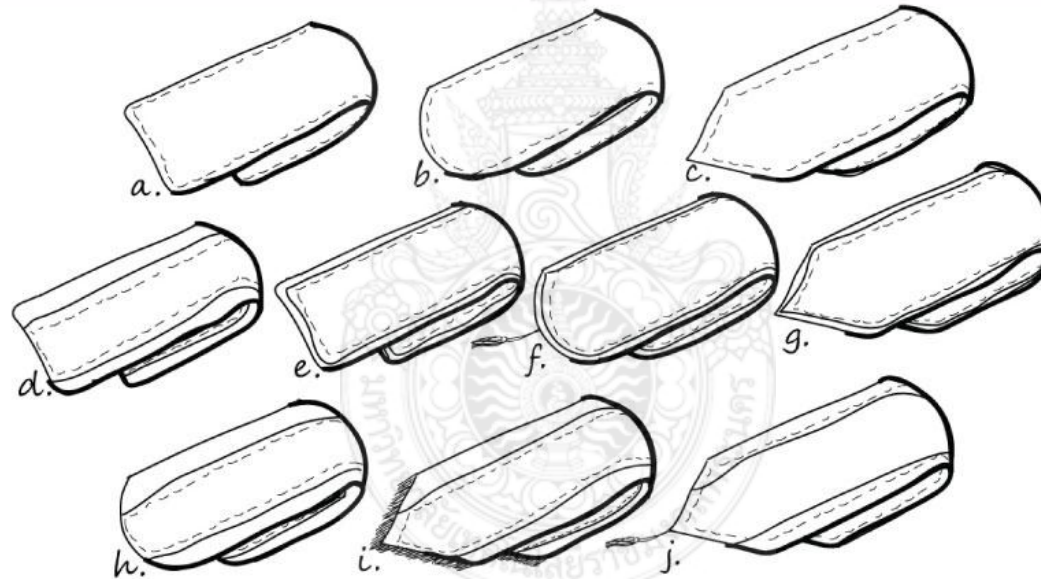

Presentation Textile Products Using Embroidery

การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอด้วยเทคนิคการปักของชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี

Design And Development Of Textile Products Using Embroidery Of Thai shong dum : A Case Stydies Of Suphanburi Province

Table Runners

Idea Sketch

	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น	แผ่นที่
ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา	1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติศักดิ์ อริย-เทวี 2. อาจารย์ศรณีย์ จันทร์แก้ว	8
ชื่อนักศึกษา	นางสาวกักรวี พิรุฬห์รัตนาร สาขาวิชา ออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ	

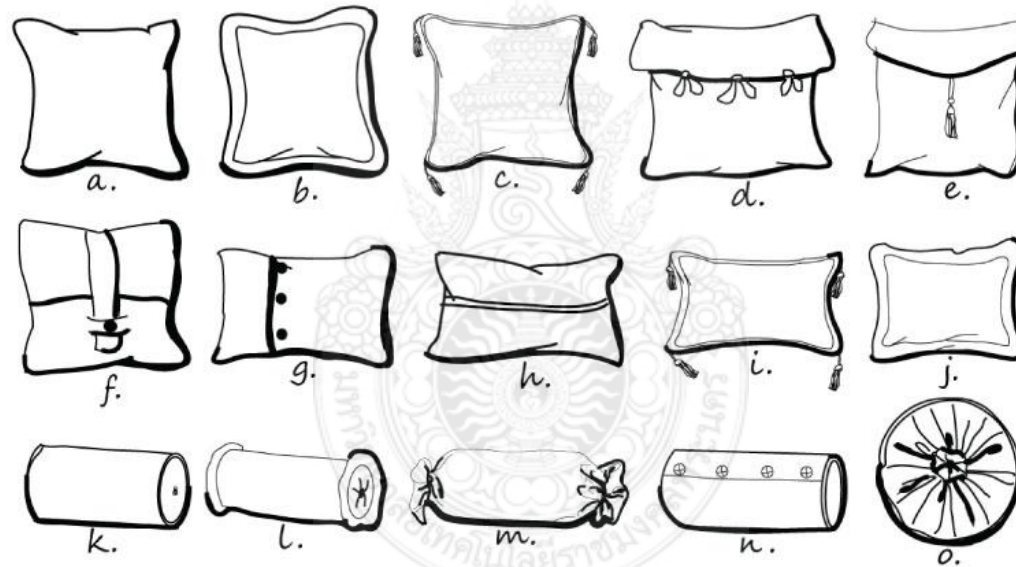

Presentation Textile Products Using Embroidery

การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอด้วยเทคนิคการปักของชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี

Design And Development Of Textile Products Using Embroidery Of Thai shong dum : A Case Studies Of Suphanburi Province

Backrest Pillows

Idea Sketch

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร		แผ่นที่
คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น		
ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา	1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติศักดิ์ อริยะเดริอ	9
	2. อาจารย์ศรินทร์ย์ จันทร์แก้ว	
ชื่อนักศึกษา	นางสาวกักรวี พิรุณทรัพย์งาม	
	สาขาวิชา ออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ	

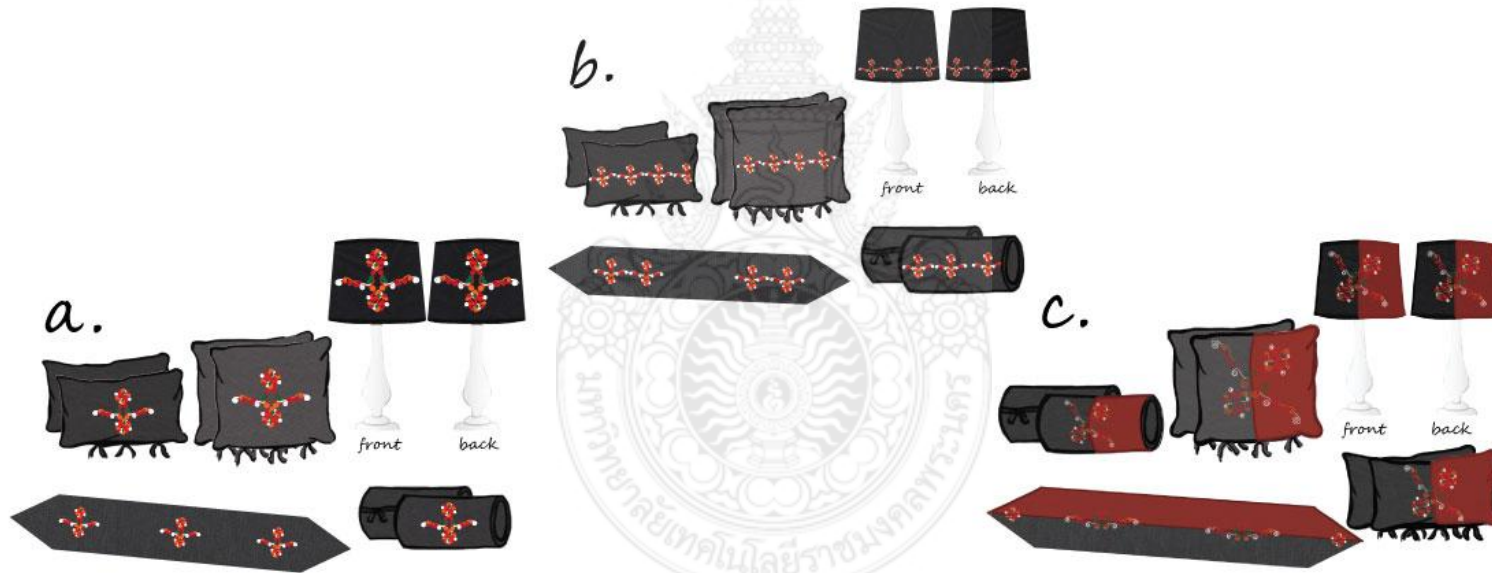

Presentation Textile Products Using Embroidery

การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอด้วยเทคนิคการปักของชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี

Design And Development Of Textile Products Using Embroidery Of Thai shong dum : A Case Studies Of Suphanburi Province

Decorate With Textiles

Idea Development

	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น	แผ่นที่
ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา	1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติศักดิ์ อริยะ-เพริอ 2. อาจารย์ศรัณย์ จันทกรแก้ว	10
ชื่อนักศึกษา	นางสาวกักรวีวี พิรุฬห์รัตนกร สาขาวิชา ออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ	

Presentation Textile Products Using Embroidery

การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอด้วยเทคนิคการปักของชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี

Design And Development Of Textile Products Using Embroidery Of Thai shong dum : A Case Studies Of Suphanburi Province

Decorate With Textiles

Idea Development 2

	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น	แผ่นที่
ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา	1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติศักดิ์ อริยะเดริอ 2. อาจารย์ศรินทร์ย์ จันทร์แก้ว	11
ชื่อนักศึกษา	นางสาวกักรวี พิรุณทรัพย์นาร สาขาวิชา ออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ	

Presentation Textile Products Using Embroidery

การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอด้วยเทคนิคการปักของชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี

Design And Development Of Textile Products Using Embroidery Of Thai shong dum : A Case Stydies Of Suphanburi Province

SKETCH DESIGN Dorateec with Textiles

IDEA DEVELOPMENT

DETAIL

detail a.

ลวดลายบนผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากการนำเส้นกรอบนอกของภาพวาดศิลปะอาร์ตนิวโวมาทดทอนและนำไปปักโดยใช้เทคนิคการปักของชาวไทยทรงดำ ส่วนด้านการใช้สีใช้สีเดิมตามความเชื่อ

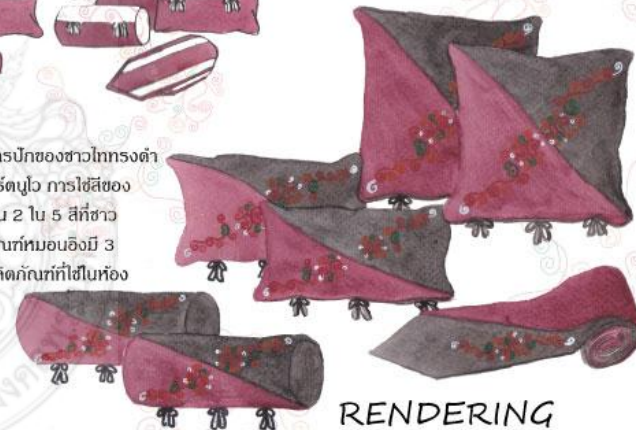

detail b.

หมอนอิงใช้การผูกแทนการใช้ซิป เพื่อง่ายต่อการดูแลรักษา

CONCEPT

ชุดผลิตภัณฑ์ที่เกะ-สิ่งทอโดยใช้เทคนิคการปักของชาวไทยทรงดำ ได้ออกแบบและพัฒนาผลผลิตจากศิลปะอาร์ตนิวโวม การใช้สีของผลิตภัณฑ์ที่เลือกใช้คู่สี คือ สีดำกับสีแดง ที่เป็น 2 ใน 5 สีที่ชาวไทยทรงดำใช้บนเครื่องแต่งกายและอื่น ๆ ผลิตภัณฑ์หมอนอิงมี 3 แบบ 6 ใบและผ้าคาดโต๊ะ 1 ชิ้น ซึ่งเป็นชุดผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในห้องนั่งเล่นและห้องนอน

RENDERING

Sketch Sdesign

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น

แผ่นที่

ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติศักดิ์ อริโย-เดริอ

2. อาจารย์ตรีณีย์ จันทน์แก้ว

ชื่อนักศึกษา

นางสาวกักรวี พิรุฬห์รัตนาร
สาขาวิชา ออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ

12

Presentation Textile Products Using Embroidery

การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอด้วยเทคนิคการปักของชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี

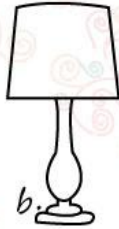
Design And Development Of Textile Products Using Embroidery Of Thai shong dum : A Case Studies Of Suphanburi Province

SKETCH DESIGN Lamps Table

IDEA DEVELOPMENT

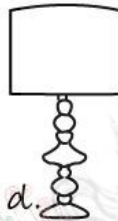
a.

b.

c.

d.

CONCEPT

ผลิตภัณฑ์โคมไฟโดยใช้เทคนิคการปักของชาวไทยทรงดำ ได้ออกแบบและพัฒนาผลผลิตจากศิลปะอาร์ตนูโว การใช้สีของผลิตภัณฑ์เลือกใช้ตุ้ส คือ สีดำกับสีแดง ที่เป็น 2 ใน 5 สีที่ชาวไทยทรงดำใช้บนเครื่องแต่งกายและอื่น ๆ ส่วนตัวฐานโคมไฟได้ออกแบบมาจากรูปทรงที่เว้าโค้งของสถาปัตยกรรมที่ใต้แรงบันดาลใจมาจากศิลปะอาร์ตนูโว ที่มีความโค้งเว้า ฐานของโคมไฟผลิตไม้มะม่วงก่อนเด็ยมักลึงให้ได้รูปทรงตามที่ต้องการ

DETAIL

detail a.

สามารถเปลี่ยนหลอดไฟได้อย่างสะดวก โดยใช้หลอดไฟแบบเกลียว

detail b.

ผลผลิตบนผลิตภัณฑ์เกิดจากการนำเส้นกรอบนอกของภาพวาดศิลปะอาร์ตนูโว มาตัดทอนและนำไปปักโดยใช้เทคนิคการปักของชาวไทยทรงดำ ส่วนต้นการใช้สีใช้สีเดิมตามความเชื่อ

RENDERING

Sketch Sdesign

	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น	แผ่นที่
ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา	1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติศักดิ์ อริโย-เดริอ 2. อาจารย์ตรีณีย์ จันทกรแก้ว	13
ชื่อนักศึกษา	นางสาวกักรวี พิรุฬห์รัตนาร สาขาวิชา ออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ	

Presentation Textile Products Using Embroidery

การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอด้วยเทคนิคการปักของชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี

Design And Development Of Textile Products Using Embroidery Of Thai shong dum : A Case Studies Of Suphanburi Province

Dimension

top view

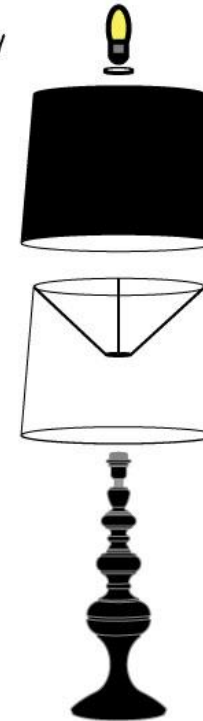
front view

side view

UNIT : CM

Assembly

Dimension & Assembly

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น

แผ่นที่

ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติศักดิ์ อริยะเดริง
2. อาจารย์ศรินทร์ย์ จันทรแก้ว

ชื่อนักศึกษา

นางสาวกักรวี ติรงหิรัตนากร
สาขาวิชา ออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ

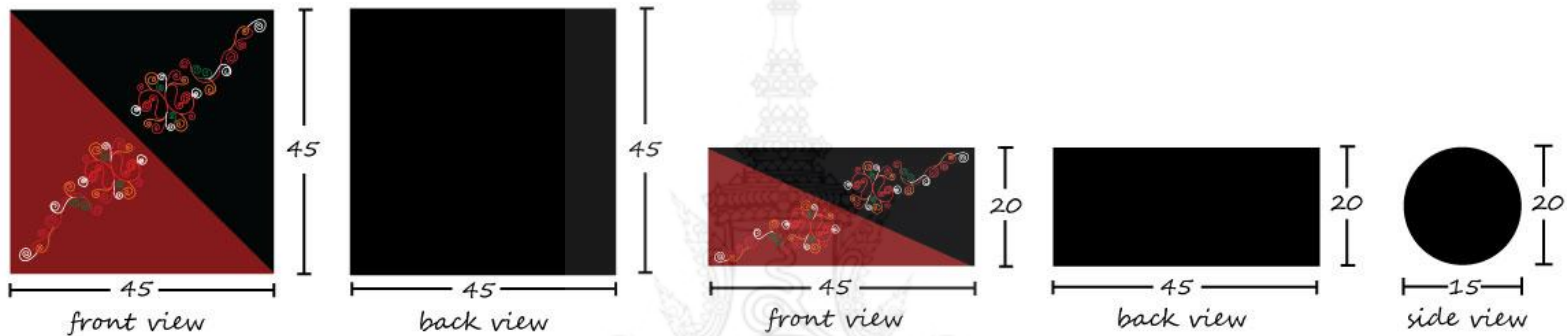
14

Presentation Textile Products Using Embroidery

การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอด้วยเทคนิคการปักของชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี

Design And Development Of Textile Products Using Embroidery Of Thai shong dum : A Case Studies Of Suphanburi Province

UNIT : CM

Pattern

	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น	แผ่นที่
ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา	1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติศักดิ์ อริโย-เพริอ 2. อาจารย์ตรีณีย์ จันทกรแก้ว	15
ชื่อนักศึกษา	นางสาวกักรวีวี พิรุฬห์รัตนกร สาขาวิชา ออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ	

Presentation Textile Products Using Embroidery

การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอด้วยเทคนิคการปักของชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี

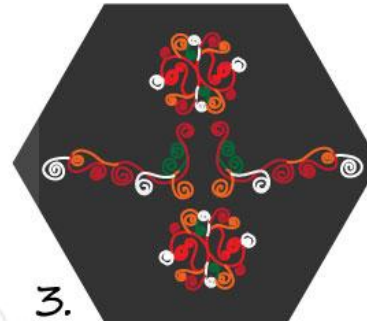
Design And Development Of Textile Products Using Embroidery Of Thai shong dum : A Case Studies Of Suphanburi Province

1.

2.

3.

1. ภาพแสดงถึงรายละเอียดของที่ใส่หลอดไฟ
2. ภาพแสดงถึงรายละเอียดของสายไฟและสวิตช์ไฟ
3. ภาพแสดงถึงลวดลายการปัก

Detail Lamps Table

	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น	แผ่นที่
ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา	1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติศักดิ์ อริยะเดริอ 2. อาจารย์สรันย์ จันทร์แก้ว	16
ชื่อนักศึกษา	นางสาวกักรวี ด้รงศรีดเนกร สาขาวิชา ออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ	

Presentation Textile Products Using Embroidery

การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอด้วยเทคนิคการปักของชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี

Design And Development Of Textile Products Using Embroidery Of Thai shong dum : A Case Studies Of Suphanburi Province

1. ภาพแสดงถึงลวดลายการปัก
2. ภาพแสดงถึงผูกของปลอกหมอนแทนการใช้zip

Detail Backrest Pillows

	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น	แผ่นที่
ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา	1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติศักดิ์ อริยะเดริอ 2. อาจารย์ตรีณีย์ จันทน์แก้ว	17
ชื่อนักศึกษา	นางสาวกักรวี พิรุจน์รัตนาร สาขาวิชา ออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ	

Presentation Textile Products Using Embroidery

การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอด้วยเทคนิคการปักของชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี

Design And Development Of Textile Products Using Embroidery Of Thai shong dum : A Case Studies Of Suphanburi Province

Perspective

	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น	แผ่นที่
ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา	1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติศักดิ์ อริยะเดริอ 2. อาจารย์ตรีณีย์ จันทร์แก้ว	18
ชื่อนักศึกษา	นางสาวกักรวีวี พิรุณศรีตนากร สาขาวิชา ออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ	

Presentation Textile Products Using Embroidery

การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอด้วยเทคนิคการปักของชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี

Design And Development Of Textile Products Using Embroidery Of Thai shong dum : A Case Studies Of Suphanburi Province

Rendering

	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น	แผ่นที่
ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา	1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติศักดิ์ อริยะเดริอ 2. อาจารย์ศรีรัชย์ จันทร์แก้ว	19
ชื่อนักศึกษา	นางสาวกัทธีรวี พิรุณศรีรัตนาร สาขาวิชา ออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ	

Presentation Textile Products Using Embroidery

การออกแบบและพัฒนาสิ่งทอด้วยเทคนิคการปักของชาวไทยทรงดำ จังหวัดสุพรรณบุรี

Design And Development Of Textile Products Using Embroidery Of Thai shong dum : A Case Studies Of Suphanburi Province

การทำแบบสอบถามความพึงพอใจ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น

แผ่นที่

ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติศักดิ์ อริยะเดริอ
2. อาจารย์ตรีภย์ จันทร์แก้ว

ชื่อนักศึกษา

นางสาวกักรวี พิรุณศรีตนากร
สาขาวิชา ออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ

20

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวภัทรรวี พิรุฬห์รัตนากร
วัน/เดือน/ปีเกิด	27 สิงหาคม 2534
ภูมิลำเนา	9 ซอยจรัญสนิทวงศ์ 63 ถนนจรัญสนิทวงศ์ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด จังหวัดกรุงเทพมหานคร 10700
ประวัติการศึกษา	
2549	มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสตรีวัดระฆัง จังหวัดกรุงเทพมหานคร
2552	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสตรีวัดระฆัง จังหวัดกรุงเทพมหานคร
2556	หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลพระนคร